

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΤΩΝ ΣΧΟΛΩΝ

ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ

ΣΜΥΡΝΗ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Ο «ΕΡΜΗΣ»

1911

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΤΩΝ ΣΧΟΛΩΝ

ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ

ΣΜΥΡΝΗ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Ο «ΕΡΜΗΣ»

1911

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις Σμύρνης ἐπιθυμοῦσα, ὥπως πάντα τὰ ἐν τῇ περιο-
χῇ αὐτῆς εὐρισκόμενα Σχολεῖα ἔχωσι τὸ αὐτὸ πρόγραμμα, ἐπ' ὀλίγον μό-
νον ἐν ταῖς λεπτομερείαις παραλλάσσον κατὰ τὰς ἐκασταχοῦ ἀνάγκας τῶν
κατοίκων προέδῃ εἰς τὴν σύνταξιν ὁμοιομόρφου προγράμματος, ὡς βάσιν
λαβοῦσα διὰ μὲν τὰ Ἀρρεναγωγεῖα τὸ ἐν ταῖς ἐξαταξίαις ἀστικάς σχο-
λαῖς τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς ἰσχύον, διὰ δὲ τὰ Παρθεναγωγεῖα τὸ τῶν
ἐξαταξίων ἀστικῶν σχολῶν τοῦ Κεντρικοῦ Παρθεναγωγείου.

Τὸ πρόγραμμα τοῦτο δημοσιεύεται νῦν, προσκαλοῦνται δ' αἱ κατὰ τόπους
Ἐφορεῖαι καὶ διευθύνσεις τῶν Σχολείων εἰς τὴν ἀκριθεῖς τούτου ἐφαρμο-
γὴν ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς ἔτους.

Ἐπειδὴ δ' ὁμοῦ φρονεῖ ἡ Ἱ. Μητρόπολις, ὅτι εἶναι δυνατόν ἐν τῇ ἐφαρ-
μογῇ τοῦ προγράμματος τούτου νὰ παρατηρηθῶσιν ἀτέλειαί τινες, διὰ τοῦ-
το σκοπεῖ, ὥπως μετὰ τὴν κατὰ τὸ προσεχές ἔτος ἐφαρμογὴν αὐτοῦ καλέ-
σῃ εἰς κοινὸν παιδαγωγικὸν συνέδριον τοὺς ἐν τῇ περιφερείᾳ αὐτῆς ἐργα-
ζομένους διδασκάλους κατὰ τὸ ἐπόμενον θέρος, ὥπως ἐν κοινῇ πάντων
συνεδρίᾳ καὶ μετὰ περισσευμένην μελέτην εὐρεθῶσι τὰ τε θεόμενα διορ-
θώσεως καὶ τάντικαταστήτοντα ταῦτα. Διὰ νὰποθῇ δ' ὁμοῦ ἀποτελεσματι-
κὸν τὸ συνέδριον τοῦτο εἶναι ἀνάγκη, ὥπως πάντες οἱ Διδάσκαλοι καθ' ὅ-
λον τὸν χρόνον τῆς ἐφαρμογῆς τῶν συνημμένων ἥδε προγραμμάτων, ση-
μειῶσιν ἐν ἰδίῳ ἡμερολόγιῳ τὰς τε παρατηρήσεις αὐτῶν καὶ τὰ κατὰ τὴν
γνώμην των ἐρῶν. Τὸ ἡμερολόγιον τοῦτο θὰ ζητηθῇ κατὰ τὸν χρόνον τοῦ συνε-
δρίου παρὰ πάντων τῶν Διδασκάλων τῶν κοινοτ. Σχολῶν τῆς ἐπαρχίας Σμύρ-
νης. Ἐπειδὴ δὲ πάντες γνωρίζομεν, ὅτι ὁ ἐν ἀρχοῦσιν οὔτε αἱ σπουδαί, ὅς ἐ-
καστος ἐπειρήσατο ἐν τῇ Σχολῇ, ἐν ἣ ἐμορφώθη, οὔτε ἡ ἰδία ἐμπειρία πρὸς
τελείαν ἐπιστημονικὴν μόρφωσιν, ἀλλὰ προσέτι ὑπάρχει ἀνάγκη μελέτης
εἰδικῶν διδλίων συγγραφέων ὑπ' ἀνδρῶν ἐπιφανῶν καὶ σοφῶν ἐν τῇ ἰδίᾳ
ἐπιστήμῃ θὰ καταβληθῇ φροντίς, ὥπως ὀλίγον κατ' ὀλίγον καταρτισθῇ ἐν
τῇ Ἱ. Μητροπόλει βιβλιοθήκη παιδαγωγικὴ περιέχουσα τὰ τε παρ' ἡ-

μὲν ἐκδεδομένα καὶ ἐκδιδόμενα παιδαγωγικὰ βιβλία καὶ περιοδικὰ καὶ τὰ σπουδαιότατα τῶν ἐν ταῖς ξέναις γλώσσαις, ἧς ἡ ἐλευθέρα χρῆσις θὰ ἐπιτρέπηται εἰς πάντας ἀνεξαίρετως τοὺς Διδασκάλους. Εἰς τὴν Ἱδρυσιν τῆς βιβλιοθήκης ταύτης προβαίνομεν ἐν πεποιθήσει, ὅτι ἐξυπηρετοῦμεν τὰ κοινὰ συμφέροντα τῆς τε ὁμογενείας καὶ τῶν Διδασκάλων, ὧν ὁ μισθὸς δὲν ἐπαρκεῖ πολλάκις καὶ διὰ τὴν τῶν βιβλίων τούτων ἀγοράν.

Πρὸς τελειοτέραν τέλος τοῦ ἔργου τῶν Διδασκάλων εὐδῶσιν συντάσσεται νῦν καὶ δημοσιευθήσεται προσεχῶς ἐσωτερικὸς τῶν Σχολείων κανονισμὸς μέλλων νὰ περιλάβῃ τὰ καθήκοντα τῶν μαθητῶν καὶ Διδασκάλων, ὅπως καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης παρατηρήται ὁμοιομέρεια ἐν τε τῇ Ἑκπαίδευσι καὶ τῇ Ἀγωγῇ πανταχοῦ τῆς Ἑπαρχίας Σμύρνης. Οὐχ ἥττον θεωροῦμεν σκόπιμον, ὅπως ἀπὸ τοῦ νῦν δημοσιεύσωμέν τινος τῶν σπουδαιωτάτων συμπερασμάτων, εἰς ᾗ κατέληξαν οἱ εἰς διδασκαλικὸν συνέδριον ἐν τῇ Ἱ. Μητροπόλει συνεληθόντες Διδασκαλοὶ κατὰ τὸν Σεπτέμβριον τοῦ παρελθόντος ἔτους 1910.

1. Ἐν οὐδεμίᾳ τάξει ἐπιτρέπεται νὰ φοιτῶσι μαθηταὶ πλείονες τῶν 50* ἐὰν οἱ ἐν τινι τάξει ἔγγεγραμμένοι μαθηταὶ ὑπερῶσι τὸν ἀριθμὸν τοῦτον ἢ τάξει αὕτη διαιρεῖται εἰς ἀνάλογα τμήματα.

2. Ὅπως γίνῃ μαθητὴς τις δεκτὸς εἰς Νηπιαγωγεῖον πρέπει νὰ ἔχῃ συμπληρωμένον τοῦλάχιστον τὸ τέταρτον τῆς ἡλικίας ἔτος, εἰς ἀστικὴν δὲ σχολὴν τὸ ἕκτον.

3. Ἐν τοῖς Νηπιαγωγείοις δὲν ἐπιτρέπεται ἡ διδασκαλία Ἀναγνώσεως καὶ Γραφῆς. Ἡ ἐν τούτοις διδασκαλία περιορίζεται μόνον εἰς τὰ διὰ τὸν νηπιακὸν κῆπον **κατάλληλα παίγνια**, ἅτινα ἐπιδιδώκουσι τὴν ἀσκήσιν τῆς πρακτηρητικότητος καὶ τῆς ἐκφράσεως τῶν μικρῶν παιδῶν.

4. Μαθητὴς προσερχόμενος ἐξ ἑνὸς Σχολείου εἰς ἄλλο πρὸς ἐγγραφὴν ὀφείλει νὰ παρουσιάσῃ ἐν τάξει τὸ ἐνδεικτικὸν ἢ πιστοποιητικὸν τῆς Σχολῆς, ἐν ᾗ πρότερον ἐφοῖτα.

5. Προκειμένου περὶ τῶν διδακτικῶν βιβλίων **ἀπαγορεύεται** ἡ εἰς τὰς τέσσαρας κατωτέρας τάξεις εἰσαγωγή ἄλλων πλὴν τῶν Ἀναγνωστικῶν. Εἰς δὲ τὰς δύο ἀνωτέρας τάξεις τὴν Ε' καὶ ΣΤ' **ἐν αἷς φοιτῶσιν μαθηταὶ πνευματικῶς ὠριμώτεροι**, δυνάμενοι καταλλήλως νὰ χρησιμοποιῶσι βιβλία, ἐπιτρέπεται ἡ εἰσαγωγή **τὸ πολὺ τεσσάρων ἐν ὅλῳ βιβλίων**, (1) κατ' ἐκλογὴν τῶν διδασκάλων, διὰ τὴν Ἱστορίαν, Γεωγραφίαν καὶ τὰ Θρησκευτικά, ὅπως συνειθίσωσιν οἱ μαθηταὶ εἰς τὸ αὐτενεργεῖν καὶ δι' ἑαυτῶν ἐρ-

(1) Εἰς τὰ τέσσαρα βιβλία συγκαταριθμοῦνται καὶ τὰ διὰ τὴν γλωσσικὴν διδασκαλίαν προοριζόμενα.

γασίας κτᾶσθαι γνώσεις, ὅπερ θὰ πράττωσι καὶ ἐν τῇ κατόπιν πρακτικῇ βίῃ. Τὰ βιβλία ταῦτα ἐκλέγει ὁ Σύλλογος τῶν Διδασκάλων ὑπ' ἰδίαν εὐθύνην καὶ δι' ἡτιολογημένου πρακτικοῦ ἐκ τῶν ἐγκειμένων. Πρὸς τελεσφόρον δὲ διδασκαλίαν τῶν ἀνευ βιβλίων διδασκομένων μαθημάτων οἱ μαθηταὶ τῇ ὁδηγίᾳ τῶν διδασκάλων κρατοῦσι συντόμους σημειώσεις τοῦ ἐκάστοτε διδασκομένου μαθήματος.

6. Ἰδιαίτατα τονίζομεν, ὅτι μεγίστην ἀποδίδομεν σημασίαν εἰς τὸ μάθημα τῆς Γυμναστικῆς, ὡς συντελοῦν οὐ μόνον εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς υγείας καὶ τοῦ κάλλους τοῦ σώματος, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν μόρφωσιν τοῦ ἥθους καὶ τοῦ χαρακτῆρος. Πρὸς τοῦτο προκαλοῦμεν πάντας τοὺς διδασκάλους ἀρρένων τε καὶ θηλέων εἰς τὴν ἐφαρμογὴν **τῆς σουηδικῆς γυμναστικῆς**, ἥτις ἀποφέρει πάντοτε λαμπρὰ ἀποτελέσματα, καὶ δι' ἣν συνετάχθη λεπτομερὲς πρόγραμμα ὑπ' ἀνδρῶν εἰδικωτάτων ἐν τῷ μαθήματι τούτῳ.

7. Ἡ διοργάνωσις καὶ συμμετοχὴ τῶν Σχολῶν εἰς οἰουσδήποτε σχολικοὺς ἀγῶνας καὶ πνευματικὰς ἐπιδείξεις ἐπιτρέπεται μόνον τῇ ἐγγράφῳ ἀδείᾳ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Ἡ πιστὴ ἐφαρμογὴ τῶν ἀνωτέρω διατάξεων καὶ τοῦ προγράμματος ἐπαφίεται εἰς τὴν ἐγνωσμένην φιλογένειαν καὶ εὐσυνειδησίαν τῶν Ἐφόρων καὶ Διδασκάλων, οἵτινες δύνανται διὰ πᾶσαν σχετικὴν ἀπορίαν νὰ πευθύνωνται εἰς τὴν Ἱερὰν Μητροπόλιν.

Ἐν Σμύρνῃ τῇ 27 Ἰουνίου 1911.

Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΤΩΝ

ΕΞΕΤΑΣΕΙΩΝ ΑΣΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΩΝ

ΤΩΝ ΑΡΡΕΝΩΝ

SISMANOGLIO

ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Α'. ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ

ΤΑΞΙΣ Α'. (ὥραι 2)

1) **Προσευχαί.** Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς.—“Ἅγιος ὁ Θεός.—Δι’ εὐ-
χῶν τῶν ἁγίων πατέρων.—Δύο παιδικαὶ προσευχαὶ εἰς τὴν καθωμιλημένην
ἐμμέτρως ἢ πεζῇ.

2) **Ἱστορήματα ἐκ τῆς Ἀγίας Γραφῆς.** Ἐκ μὲν τῆς Π. Δ.
Κλησὶς Ἀβραάμ.—Ἀβραάμ καὶ Λώτ.—Φιλοξενία Ἀβραάμ.—Ὁ Ἰακώβ
καὶ οἱ υἱοὶ του.—Ὀνειρον τοῦ Ἰωσήφ.—Πώλησις τοῦ Ἰωσήφ.—Ὁ Ἰωσήφ
ἄρχων τῆς Αἰγύπτου.—Ἐκ δὲ τῆς Κ. Δ. Γέννησις τοῦ Ἰησοῦ.—Ἡ προ-
σκύνησις τῶν μάγων.—Ἡ βάπτισις.—Ὁ Ἰησοῦς εὐλογεῖ τὰ παιδία.—Ἡ ἀ-
νάστασις τοῦ Λαζάρου.—Τὰ πάθη, ὁ θάνατος, ἡ ταφὴ, ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ
ἀνάληψις. (*)

ΤΑΞΙΣ Β'. (ὥραι 2)

1) **Προσευχαί.** Ἐπανάληψις τῶν ἐν τῇ α'. τάξει ἔτι δέ, Βασιλεῦ
οὐράνιε.—Δόξα Πατρί.—Παναγίη Τριᾶς.—Πάτερ ἡμῶν.—Δέσποινα πρόσ-
δεξι.— Δύο παιδικαὶ προσευχαὶ εἰς τὴν καθωμιλημένην ἐμμέτρως ἢ πεζῇ.

2) **Ἱστορήματα ἐκ τῆς Ἀγίας Γραφῆς.** Ἐκ μὲν τῆς Π. Δ.
Ἡ Δημιουργία.—Ἀδὰμ καὶ Εὕα ἐν τῷ πρῶτῳ.—Γέννησις, θυσία καὶ
γάμος Ἰσαάκ.—Κλιμαξ τοῦ Ἰακώβ.—Ὁ Ἰακώβ ἐν Αἰγύπτῳ.—Γέννησις
καὶ διόσωσις τοῦ Μωϋσέως ἐκ τῶν ὑδάτων.—Δαυὶδ καὶ Γολιάθ.—Ἐκ δὲ
τῆς Κ. Δ. Ὁ Εὐαγγελισμός.—Ὁ Ἰησοῦς δωδεκαετῆς ἐν τῷ ἱερῷ.—Ἡ

(*). Τὰ σχετικὰ τροπάρια διδάσκονται ἐν τῇ μεθῃ καὶ τῇ ᾠδικῇ ὡς ἐκκλησιαστικὰ
ᾠδα εἰς πᾶσας τὰς τάξεις.

ἀλιεία τοῦ Πέτρου.—Κατάπαυσις τρικυμίας.—Τὸ θυγάτριον τοῦ Ιακώβου.—
Ὁ ἐν Κανᾷ γάμος.—Ὁ χορτασμός τῶν πεντακισχιλίων.

ΤΑΞΙΣ Γ'. (ὥραι 2)

1) **Προσευχὴ.** Ἐπανάληψις τῶν δεδιδασκεμένων καὶ αἱ ἐξῆς.—Ἡ ἐλπίς μου ὁ Πατήρ.—Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου.—Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ προσδεχόμενος τὰ παιδία.

2) Τὰ οπουδαϊότατα καὶ σχετικὰ ἐκ τῆς Γεωγραφίας τῆς Ἀγίας Γῆς.

3) **Ἡ Παλαιὰ Διαθήκη.** Κατὰ τὴν ἱστορικὴν σειρὰν ὡς ἐξῆς, Ἡ Δημιουργία.—Ἀδὰμ καὶ Εὕα, εὐτυχία αὐτῶν, ἁμαρτία.—Κάϊν καὶ Ἀβελ.—Ὁ κατακλυσμός.—Οἱ ἄνθρωποι μετὰ τὸν κατακλυσμόν.—Πύργος τοῦ Βαβέλ.—Κλῆσις Ἀβραάμ.—Γέννησις καὶ γάμος Ἰσαάκ.—Ὁ Ἰακώβ φεύγων εἰς Μεσοποταμίαν.—Ὁ Ἰακώβ καὶ αἱ υἱοὶ αὐτοῦ.—Ἱστορία Ἰωσήφ.—Οἱ Ἑβραῖοι ἐν Αἰγύπτῳ.—Ὁ Μωϋσῆς.—Ἐξοδος ἐξ Αἰγύπτου.—Ὁ δεκάλογος.—Οἱ Ἑβραῖοι ἐν τῇ ἐρήμῳ.—Διδασκίς τοῦ Ἰσραήλ καὶ κατὰ τῆς Παλαιστίνης.—Ἰώδ.—Κριταί.—Γεδεών, Σαμψών, Ἠλὲ καὶ Σαμουὴλ, Ρούθ.—Οἱ Βασιλεῖς Σαούλ, Δαυὶδ καὶ Σολομών.—Διαιρέσεις τοῦ βασιλείου εἰς δύο, κατάλυσις ἀμφοτέρων καὶ αἰχμαλωσία τῶν κατοίκων.—Ὁ Τωβίτ.—Οἱ τρεῖς παῖδες ἐν τῇ καμίνῳ.—Ὁ Δανιὴλ ἐν τῇ λάκκῳ τῶν λεόντων.—Επιστροφή τῶν Ἑβραίων εἰς Παλαιστίνην ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας μέχρι Χριστοῦ συντομώτατα.—Μακκαδαῖοι.—Ἑσθήρ.—Οἱ προφῆται.

ΤΑΞΙΣ Δ'. (ὥραι 2)

1) **Προσευχὴ.** Ἐπανάληψις τῶν προδεδιδασκεμένων μία ἑσπερινή, καὶ μία ἑωθινή, ἢ πρὸ τοῦ ἀρίστου, ἢ πρὸ τοῦ δείπνου καὶ ἢ μετὰ ταῦτα.

2) **Γεωγραφία τῆς Ἀγίας Γῆς.** (Θέσις, ὄρη, ὄρη, ποταμοί, λίμναι, πόλεις, ἐπίσημοι καὶ ὁμοιοὶ χῶραι).

3) **Ἡ Καινὴ Διαθήκη.** Ἡ γέννησις τοῦ Προδρόμου. Ἡ γέννησις τοῦ Χριστοῦ.—Ἡ προσκύνησις τῶν μάγων. Ἡ ὑπαπαντή.—Ἡ εἰς Αἴγυπτον φυγὴ τοῦ Ἰησοῦ.—Ὁ Ἰησοῦς ἐν τῇ ἐρήμῳ.—Οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ.—Ὁ θάνατος τοῦ Προδρόμου.—Ὁ ἐν Κανᾷ γάμος.—Ἡ μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος.—Τὸ κήρυγμα τῶν Ἀποστόλων.—Ὁ Ἰησοῦς καὶ ὁ ἐκατόνταρχος.—Ὁ υἱὸς τῆς χήρας ἐν Ναΐν.—Ὁ ἐκ γενετῆς τυφλός.—Ὁ παράλυτος.—Ὁ Ἰησοῦς τρέφει πεντακισχιλίους.—Ὁ Ζαχαρίας.—Ἡ ἐπὶ τοῦ ὄρους διδασκαλία τοῦ Ἰησοῦ. Ἡ κατάπαυσις τῆς τρικυμίας.—Ἡ παραβολὴ τοῦ Ἀσώτου, τοῦ ἄφρονος πλουσίου, τοῦ ἀβροδιαίτου πλουσίου καὶ τοῦ πτωχοῦ Λαζάρου, τῶν ζιζανίων ἐν τῷ ἀγρῷ, τοῦ εὐσπλάγγνου Σαμαρείτου,

τοῦ Τελώνου καὶ Φαρισαίου καὶ τῶν δέκα Παρθένων.—Ἡ ἔγερσις τοῦ Λαζάρου.—Ἡ θριαμβευτικὴ εἵσοδος τοῦ Ἰησοῦ εἰς Ἱερουσόλυμα.—Ὁ Ἰησοῦς ἐκδιώκει τοὺς πωλοῦντας ἐν τῷ ἱερῷ.—Ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ Φαρισαῖοι.—Μυστικὸς δειπνός. τὰ πάθη, ὁ θάνατος, ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ἀνάληψις τοῦ Ἰησοῦ.—Ἡ ἐπιφοίτησις τοῦ Ἀγίου Πνεύματος.

ΤΑΞΙΣ Ε'. (ὥραι 2),

1) **Ὁρθόδοξος Χρ. Κατήχησις.** Θρησκεία.—Ἡ ἐξ ἀποκαλύψεως θρησκεία.—Ὁρισμός καὶ διαιρέσεις τῆς ὀρθοδόξου χριστ. κατηχήσεως.—Ἑρμηνεία τοῦ συμβόλου τῆς πίστεως.—Ἡ ἐκκλησία, τὰ ἐπὶ τῇ μυστήριον.—Ὁ δεκάλογος, ἑρμηνεία αὐτοῦ καὶ τῆς Κυριακῆς προσευχῆς.

2) Τὰ κυριώτερα ἐκ τῆς λειτουργικῆς.

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'. (ὥραι 2).

1) **Ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία** (συνεπτικῶς τὰ ἐξῆς).—Ἰδρυσις τῆς ἐκκλησίας, διδασκίς τοῦ χριστιανισμοῦ, διωγμοί, Κωνσταντῖνος ὁ μέγας, θρίαμβος τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἀποστολικοὶ πατέρες καὶ ἀπολογηταί.—Ὁ ἠθικός βίος τῶν Χριστιανῶν κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας.—Ἡ θεία λατρεία.—Ἐκκλ. διοικήσεις.—Οἰκουμενικαὶ σύνοδοι.—Ἐκχριστιανισμοὶ Βουλγάρων καὶ Ρώσων.—Σχίσμα μετὰ τὴν ἀνατολικὴν καὶ δυτικὴν ἐκκλησίαν.—Θρησκευτικὴ μεταρρυθμίσις ἐν τῇ δύσει.—Βουλγαρικὸν σχίσμα.—Ἐκκλησιαστικὰ προνόμια.

2). Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία περικοπῶν ἐκ τῆς Κ. Δ. κατ' ἐκλογὴν.

Β'. ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΤΑΞΙΣ Α'. (ὥραι 12).

1. Πραγματογνωσία

Σχολεῖον. Μέρη τοῦ σχολείου. Τὰ δωμάτια τοῦ σχολείου. Μέρη τῆς αἰθούσης τῆς παραδόσεως. Τεῖχοι, παράθυρα, ὁροφή, δάπεδον, θύρα. Ἐπιπλα τοῦ σχολείου. Θρανία, ἔδραι, πίνakes, χάρται, εἰκόνες κτλ. Χρησιμότης ἐκάστου ἐπιπλοῦ τοῦ σχολείου.

2. **Οἰκία.** Μέρη τῆς οἰκίας. Θεμέλια, τεῖχοι, στέγη. Διαιρέσεις τῆς οἰ-

κίας. Δωμάτια. Υπόγεια, αἰθουσα ἐπισκέψεων, ἐστιατόριον, μαγειρεῖον, κοιτῶνες, αὐλὴ τῆς οἰκίας.

3. **Οἰκογένεια.** Πατήρ, μήτηρ, ἀδελφός, ἀδελφή, πάππος, προμήτωρ.

4. **Οἰκογενειακὸς βίος.**

Ναός. Μέρη τοῦ ναοῦ. Διαίρεσις τοῦ ναοῦ. Πρόναος, κυρίως ναός, ἅγιον Βῆμα. Τὰ ἐν τῷ ναῷ. Εἰκονοστάσιον, ἁμῶν, ἀρχιερατικὸς θρόνος, ἀναλόγια κτλ.

5. **Τὸ ἀνθρώπινον σῶμα.** Κεφαλὴ, κορμός, ἄκρα, Μέρη τῆς κεφαλῆς τοῦ κορμοῦ καὶ τῶν ἁκρῶν.

6. **Επιμέλεια τοῦ σώματος καὶ ἐνδυμασία.** Ἐνδύματα, ὑποδήματα κτλ.

2) **Ἀνάγνωσις.**— Ἀνάλυσις λέξεων εἰς τὰ συστατικὰ αὐτῶν καὶ ἐκ τούτων εἰς σύνθεσις τῶν ἀρχῇ δεδεσμένων λέξεων ἢ καὶ ἄλλων ὁμοίων ταύταις.— Ἀσκήσις εἰς τὸ ἀπροσκόπτως ἀναγινώσκειν.— Ἀκριβὴς ἀνάλυσις τῶν ἀναγινωσκομένων προτάσεων καὶ λόγου συνεχοῦς.

3) **Γραμματικὴ** (ἀπὸ στόματος).— Ἀνάλυσις τῶν προτάσεων εἰς λέξεις, τῶν λέξεων εἰς συλλαβὰς, τῶν συλλαβῶν εἰς γράμματα καὶ ἀντιστρόφως· διαίρεσις τῶν γραμμάτων εἰς φωνήεντα καὶ εἰς σύμφωνα· δίφθογοι· διάκρισις καὶ ὀνομασία τῶν τόνων, τῶν πνευμάτων καὶ τῶν σημείων τῆς στίξεως. Κλίσις ὀνομάτων καὶ ρημάτων ἐν τῇ προτάσει καὶ διὰ τῆς προτάσεως ἄνευ τεχνικῶν ὄρων.

4) **Ὁρθογραφία.** Ἀσκήσις εἰς τὸ ὀρθῶς ἀντιγράφειν ἐκ τοῦ κειμένου καὶ πρακτικὴ ἐκμάθησις τῆς ὀρθογραφίας λέξεων συνηθεστάτων ἐν τῷ μαθήματι τῆς πραγματογνωσίας.

5) **Γραφή.** Γραφὴ τῶν γραμμάτων, τῶν συλλαβῶν καὶ τῶν λέξεων τῶν ἐκάστοτε κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν διδασκομένων. Χρῆσις γραμμάτων τοῦ αλφαβήτου μόνων ὀρθῶν παρεμφερῶν πρὸς τὰ τοῦ τύπου (ὥραι 4),

6) **Ἀπομνημόνευσις καὶ ἀπαγγελία** ἐρμηνευθέντων ἤδη ποιημάτων κατ' ἐκλογὴν.

ΤΑΞΙΣ Β'. (ὥραι 12)

1) **Πραγματογνωσία.**

1) **Αἱ τροφαὶ τοῦ ἀνθρώπου.** Ἄρτος, κρέας, ὀπῶραι.

2) **Φωτιστικὰ μέσα καὶ ὕλαι.**— Λάμπαι, κηρία, ἔλαιον, πετρέλαιον, φωτάριον, πυρεῖα.

3) **Αἱ κατοικίαι τῶν ἀνθρώπων.**— Σκηνὴ, καλύβη, οἰκία, μέγαρον, ἀνάκτορον.

4) **Τόποι διαμονῆς τῶν ἀνθρώπων.**— Πόλις, χωρίον, ἑπαυλις.

5) **Χωρίον.** Χωρικοί, ἀγροτικαὶ οἰκίαι, φρέαρ. Ἔργα καὶ βίος χωρικῶν.

6) **Πόλις.** Πολῖται, οἰκίαι πόλεως. Ἔργα καὶ βίος πολιτῶν.

7) **Στρατιωτῶν εἶδη.**— Πεζοί, ἱππεῖς, πυροβοληταί, χωροφύλακες, σαλπικταί, ἀξιωματικοί, ὑπαξιωματικοί.

8) **Ναυτῶν βίος.**— Ναύτης, λέμβος, ἱστιοφόρον, ἀτμόπλοιο, πολεμικὰ πλοῖα.

9) **Ἀλιέων βίος.** Θάλασσα, ἀλιεῖα, ἀλιευτικὰ πλοῖα, ἀλιευτικὰ ὄργανα.

10) **Δάσος.**— Δένδρα, ὄρυς, πεύκη, ἐλάτη, πλάτανος, καστανέα, λεύκη.

11) **Ἀγρός.**— Γεωργικὰ ἐργαλεῖα, σῖτος, κριθή, ἀραβόσιτος, γεώμηλα.

12) **Κήπος.**— Κηπουρικὰ ἐργαλεῖα, λαχανικά, ὅπωροφόρα δένδρα.

13) **Ἀμπελος.**— Ἐργαλεῖα ἀμπελουργῶν, ἐργασία αὐτῶν, τρυγητός.

14) **Ὁ χρόνος.**— Ἔτος, ὥραι τοῦ ἔτους· μῆν, ἑβδομάς, ἡμέρα, ἥλιος, ἀντολή, μεσημέρις, δύσις. Αἱ ὥραι τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτός.

15) **Τὰ σημεῖα τοῦ ὀρίζοντος:** Ἀνατολή, Δύσις, Βορρᾶς, Νότος.

2) **Ἀνάγνωσις:** ἀπαιστος, ἀσκήσις εἰς τὸ ὀρθῶς καὶ κατ' ἐννοιαν ἀναγινώσκειν. Ἐρμηνεία τοῦ περιεχομένου καὶ δι' ἐρωτήσεων καὶ ἀποκρίσεων ἀνάλυσις αὐτοῦ. Ἀνακεφαλαίωσις τοῦ περιεχομένου τῶν ἀναγινωσκομένων εἰς ὀλίγας συντόμους προτάσεις.

3) **Γραμματικὴ.** (ἀπὸ στόματος). Ἐπανάληψις τῶν ἐν τῇ α'. Λέξεις μονοσύλλαβοι, δυσύλλαβοι, πολυσύλλαβοι.— Λήγουσα, παραλήγουσα καὶ προπαραλήγουσα. Ὁ τονισμὸς τῆς προπαραλήγουσας· ὀνομαστικαὶ καὶ αἰτιατικαὶ ὀνημάτων οἷα τὸ παράθυρον, τὸ πάτωμα κλπ. Μακραὶ καὶ βραχεῖαι συλλαβαί. Τονισμὸς βραχείας συλλαβῆς· σχηματισμὸς βραχυπαραλήκτων ὀνομαστικῶν καὶ αἰτιατικῶν τοῦ ἐνικοῦ καὶ τοῦ πληθυντικοῦ τῶν ὀνομάτων (ἡ ἡμέρα, ἡ πέτρα, ὁ τόπος, τὸ δένδρον, τὸ χόρτον, τὸ δέμα, τὸ δέρμα, τὸ κόμμα κλπ.). Διάκρισις ρίζης καὶ καταλήξεως θεμάτων. Διάκρισις γενῶν. Τὸ α ἐν τέλει τῶν οὐδετέρων· σχηματισμὸς ὀνομαστικῶν καὶ αἰτιατικῶν μακροπαραλήκτων ἀσυναϊρέτων οὐδετέρων τῆς β'. καὶ γ'. κλίσεως (τὸ δῶρον, τὸ σχολεῖον, τὸ βῆμα, τὸ σῶμα, τὸ κτήμα, τὸ νῆμα κλπ.). Τὸ οἱ ἐν τέλει λέξεως· σχηματισμὸς ὀνομαστικῶν καὶ αἰτιατικῶν μακροπαραλήκτων ἀσυναϊρέτων ἀρσενικῶν τῆς β'. κλίσεως· κῆπος, τοῖχος κλπ.

Συναγωγὴ κατὰ τὰς λέξεις ὀνομαστικῶν καὶ αἰτιατικῶν ἄνευ διακρίσεως κλίσεων (α, αι, η, αι κτλ). Τὰ ρήματα ὡς ἐν τῇ α'. τάξει μετὰ συναγωγῆς ρηματικῶν κατὰ τὰς λέξεις. Ὁ μέλλων τῆς ἐνεργητικῆς καὶ παθητικῆς φωνῆς τῶν βαρυτόνων. Αἱ κατὰ τὰς λέξεις ω-εις-ει κλπ. ομ-εσαι-εται κ. ἐφ. μετὰ τὸ θὰ καὶ νὰ.— Πρακτικὴ σύνθεσις καὶ παραγωγή.

4) **Ὁρθογραφία.** Συστηματικὴ ἀνάλυσις, ἀντιγραφὴ καὶ ἐκμάθησις.

της ὀρθογραφίας λέξεων συνθεσάτων ἐν τῇ λόγῳ καὶ ἀπλῶς προτάσεων.

5) **Ἀπομνημόνευσις**. καὶ ἀπαγγελία ἐρμηνευθέντων ἤδη ποιημάτων κατ' ἐκλογὴν.

ΤΑΞΙΣ Γ'. (ὥραι 11).

1. **Ἀνάγνωσις**. Ἀνάγνωσις ἀπαιστος, ἐλευθέρα καὶ λογικὴ, ἀκριβῆς ἐρμηνεῖα τῶν λέξεων, ἀνάλυσις καὶ ἀπόδοσις τοῦ περιεχομένου τῶν ἀναγινωσκομένων ἐν συνεχεῖ λόγῳ καὶ ἀνεκφυλακίῳ τῶν ἀναγινωσκομένων εἰς ὀλίγας προτάσεις.

2) **Γραμματικὴ**. Προτάσεις ἀπὸ στόματος, λέξεις, συλλαβαί, γράμματα, φωνήεντα καὶ σύμφωνοι, δίφθογγοι, συλλαδισμός, μικρὰ καὶ βραχεῖα συλλαβή, πνεύματα, τόνοι, τονισμός, ἀπλὴ πρότασις, ἄκλιτοι καὶ κλιταὶ λέξεις, γέννη, ἀριθμοί, πτώσεις, θέμα, κτιλῆσις, χαρκαίηρ, ἄρθρον, πρώτη καὶ δευτέρα κοινὴ κλίσις πλὴν συνηρημένων, καταλήξεις τρίτης κλίσεως, σχηματισμός τῶν ὑπολόγιων, οὐρανικοφωνολήκτων, χειροφωνολήκτων, ὀδοντοφωνολήκτων καὶ τῶν ἐχόντων χαρακτῆρα τῶν ὀνομάτων εὐχρήστων πλὴν τῶν συνηρημένων ἐκ τούτων μόνον κατὰ τὰς τρεῖς πτώσεις ὄνομα, γεν., καὶ αἰ. μέρος λ. χ. κλπ. συγγενὴς κλπ. βασιλεὺς κλπ. Ἐκ δὲ τῶν ἀνωμάλων διδασκτέα : ὁ πατήρ, καὶ τὰ κατ' αὐτὸ κλινόμενα, τὸ γάλα, τὸ γόνυ, τὸ φρέαρ, ἡ γυνή, ὁ κύων, τὸ πῦρ καὶ ἡ χεῖρ. Ἐπιθετα τρικατάληκτα εἰς ος καὶ υς, βαθμοὶ ἐπιθέτων, τὰ ἀριθμητικὰ, αἱ προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι καὶ αἱ συνήθως ἀπαντῶσαι ἐκ τῶν δεικτικῶν ἐρωτηματικῶν, ἀορίστων καὶ ἀναφορικῶν ἀντωνυμιῶν. — Ῥήματα. Ὀριστική, ὑποτακτική καὶ προστακτικὴ τῶν βαρυτόνων τῆς ἐνεργητικῆς καὶ παθητικῆς φωνῆς. Οἱ μεθ' ὑποτακτικῆς σύνδεσμοι. Πρακτικαὶ ἀσκήσεις περὶ τὴν σύνθεσιν καὶ τὴν παραγωγὴν.

3) **Ὀρθογραφία**. Ἀντιγραφὴ κειμένου, ὀρθογραφικαὶ ἀσκήσεις, γραμματικὰ γυμνάσματα.

4) **Συνθέσεις**. Μικραὶ συνθέσεις δι' ἀπλῶν προτάσεων ἀπὸ διηγήσεως μύθου ἢ διηγηματικοῦ καὶ περιγραφῆς ἀπλουστάτης ζῶν καὶ γνωστῶν πραγμάτων.

5) **Ἀπομνημόνευσις** καὶ ἀπαγγελία ἐρμηνευθέντων ποιημάτων κατ' ἐκλογὴν.

Σημ. α'. — Ἐν τῇ γ'. τάξει γίνεται χρῆσις βιβλίου γραμματικῶν γυμνασίων πρὸς ἐμπέδωσιν τῶν ἀπὸ στόματος διδασκομένων γραμματικῶν κανόνων.

Σημ. β'. — Ἐν τῇ α'. καὶ β', τάξει δὲν ἀναγράφεται ἰδίᾳ ὅρα διὰ τὰς συνθέσεις, διότι τὸ μέτρον τοῦτο εἶναι συγκαταχρηστικόν ἐν τοῖς ἑλληνικοῖς.

ΤΑΞΙΣ Δ'. (ὥραι 12).

1) **Ἀνάγνωσις**. Ἀνάγνωσις λογικὴ καὶ κατ' ἤθος, ἀνάλυσις τοῦ περιεχομένου τῶν ἀναγινωσκομένων καὶ ἀκριβῆς ἐρμηνεῖα τῶν λέξεων ἀνακεφαλαίωσις τῶν ἀναγινωσκομένων τμημάτων.

2) **Γραμματικὴ**. Συστηματικὴ διδασκαλία τοῦ ἀπλουστεροῦ καὶ εὐχρηστοτέρου ὅλικου τῆς γραμματικῆς τοῦ γραπτοῦ λόγου τῆς νέας ἑλληνικῆς.

3) **Ὀρθογραφία**. Ἀντιγραφὴ κειμένου, γραφὴ καθ' ὑπαγόρευσιν ἢ ἀπὸ μνήμης καταγραφὴ κειμένου μεμαθημένου, γραφὴ γυμνασμάτων ἐκ παραλλήλου πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῆς γραμματικῆς.

4) **Συνθέσεις**. Ἐκτενέστεραι περιγραφαί, διηγήματα καὶ ἐπιστολαὶ σχετικαὶ πρὸς τὸν κύκλον τῶν παραστάσεων τῶν μαθητῶν.

5) **Ἀπομνημόνευσις** καὶ ἀπαγγελία ἐρμηνευθέντων ποιημάτων κατ' ἐκλογὴν.

ΤΑΞΙΣ Ε'. (ὥραι 10).

1). **Ἀνάγνωσις α')** Ἀνάγνωσις λογικὴ καὶ κατ' ἤθος, ἀκριβῆς ἐρμηνεῖα τῶν λέξεων καὶ ἀπόδοσις τοῦ ἀναγινωσκομένου ἐν ἀπλουστερῷ συνεχεῖ λόγῳ. Ἀνακεφαλαίωσις τῶν ἀναγινωσκομένων τμημάτων.

6'). Ἄπαξ τῆς ἐβδομάδος ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεῖα τοῦ Κυριακοῦ Εὐαγγελίου.

2). **Γραμματικὴ**. — Τὸ τυπικὸν τῆς νέας ἑλληνικῆς. Πρακτικαὶ ἀσκήσεις περὶ τὴν σύνθεσιν καὶ τὴν παραγωγὴν, συντακτικαὶ ἀναλύσεις μικρῶν προτάσεων καὶ εἰς λόγου συνεχούς.

3). **Ὀρθογραφία**. Ἀντιγραφὴ κειμένου, γραμματικὰ γυμνάσματα, καταγραφὴ ἀπὸ μνήμης μεμαθημένου.

4). **Συνθέσεις**. Περίληψις ἐρμηνευθέντων μερῶν ἐν τῇ σχολείῳ, καταγραφὴ ἐν τῇ παραδόσει ὑπὸ τῶν μαθητῶν γνωστῆς ὕλης μύθων ἢ διηγημάτων, τροπὴ διηγήσεως ἀπ' εὐθέος εἰς πλάγιον λόγον καὶ τάνάπαλιν, περιγραφαὶ τοπίων καὶ ἐπιστολαὶ διαφόρου περιεχομένου.

5) **Ἀπομνημόνευσις** καὶ ἀπαγγελία ἐρμηνευθέντων ποιημάτων κατ' ἐκλογὴν.

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'. (ὥραι 10)

1. α'). **Νέα Ἑλληνικὴ**. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεῖα νεωτέρων ἐγκρί-

των λογογράφων και ποιητῶν ἐπὶ τῇ βάσει ἐγκειμένου ἀναγνωστικοῦ (ὄραι 2).

β.) **Ἀρχαία Ἑλληνική.** Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία κατ' ἐκλογὴν ἐκ τῆς Κύρου Ἀναβάσεως σελ. 25-30 μετὰ βραχείας εἰσαγωγῆς εἰς τὸν βίον τοῦ Ξενοφῶντος. Ἀπομνημόνευσις τῆς σημασίας καὶ ὀρθογραφίας ἐν ἐκαστῇ μαθήματι λέξεων ἀγνώστων ἀπαντῶντων ἐν τῇ ἐρμηνευμένῳ κειμένῳ (ὄραι 4).

2) **Γραμματική.** Ἐπανάληψις τῶν ἐν τῇ ε', συστηματικῇ διδασκαλίᾳ τοῦ παραγωγικοῦ καὶ τοῦ συντακτικοῦ. Ἐκ τῆς ἀρχαίας οἱ συνήθως ἀπαντῶντες ὁμαλοὶ τύποι τοῦ ῥήματος ἐν παραλληλισμῷ πρὸς τοὺς τύπους τῆς νέας (ὄραι 2).

3) **Ὄρθογραφία.** Γραμματικαὶ καὶ συντακτικὰ γυμνάσματα, καταγραφή ἀπὸ μνήμης μεμαθημένου ἢ καὶ ἐξ ἀγνώστου.

4). **Συνθέσεις.** Περίληψις ἐρμηνευθέντων μερῶν ὡς ἐν τῇ προηγουμένῃ τάξει, διηγήματα, ὧν τὸ περιεχόμενον μόνον κατὰ τὰ κύρια σημεῖα δίδεται τοῖς μαθηταῖς, ἢ δὲ ἀνάπτυξις ἀφίεται αὐτοῖς, περιγραφαὶ πραγμάτων καθημερινῆς ἀντιλήψεως π. χ. τοπίων, φυσικῶν φαινομένων καὶ ἐπιστολαὶ διαφόρου περιεχομένου (ὄραι 2).

5. **Ἀπομνημόνευσις** καὶ ἀπαγγελία ἐρμηνευθέντων παιγμάτων κατ' ἐκλογὴν.

Γ'. ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ

ΤΑΞΙΣ Α' (ὄραι 4).

Αἱ τέσσαρες πράξεις ἐπὶ τῶν ἀριθμῶν 1—10 καὶ εἴτα 10—20.

Α'.) Αἰσθητοποίησις τῆς ἀξίας ἐκάστου ἀριθμοῦ (1—10 καὶ εἴτα 10—20) δι' αἰσθητῶν ἀντικειμένων καὶ τῶν σφαιριδίων τοῦ ἀριθμητηρίου, γραπτῇ παράστασις αὐτοῦ διὰ συμβόλων (στιγμῶν, γραμμῶν, σταυρῶν κτλ.) γραφῇ τῶν ἀραδικῶν ψηφίων. Ἀρίθμησις ἀνιούσα καὶ κατιούσα κατὰ μονάδας ὁλοκλήρου τοῦ διαστήματος καὶ ἀπὸ διαφόρων αὐτοῦ σημείων, ἐκτίμησις τῆς θέσεως καὶ τῆς ἀξίας τῶν ἀριθμῶν (τίς ἢ τίνας προηγούνται, ἔπονται ἢ εὐρίσκονται μετὰ ἄλλων, τίς εἶναι μαγαλύτερος ἢ μικρότερος;). Τὰ τακτικά πρῶτος, δεύτερος κλπ. μέχρι τοῦ εἰκοστοῦ καὶ τῶν τριῶν γενῶν.

Β'.) Πρόσθεσις καὶ ἀφαίρεσις.

1) Προσκήσεις. Ἀνάλυσις ἐκάστου ἀριθμοῦ καὶ ἀνασύνθεσις αὐτοῦ, παράστασις τῶν σειρῶν τῆς ἀναλύσεως καὶ συνθέσεως διὰ συμβόλων καὶ ἀραδικῶν ψηφίων, τὸ σημεῖον +, μεταβολὴ τῶν σειρῶν τῆς ἀναλύσεως εἰς σειρὰς ἀφαιρέσεως, τὸ σημεῖον —.

2. Σχηματισμὸς σειρῶν προσθέσεως καὶ ἀφαιρέσεως ἐν τῷ διαστήματι 1—20. Ἀπομνημόνευσις, ἐφαρμογὴ καὶ καταγραφή αὐτῶν.

Γ'.) Πολλαπλασιασμὸς καὶ διαίρεσις.

1) Προσκήσεις. Ἀνάλυσις ἐκάστου ἀριθμοῦ εἰς ἴσα μέρη καὶ ἀνασύνθεσις αὐτοῦ, παράστασις τῶν σειρῶν τῆς ἀναλύσεως καὶ τῆς συνθέσεως διὰ συμβόλων καὶ ἀραδικῶν ψηφίων, τὸ σημεῖον ×, μεταβολὴ τῶν σειρῶν τῆς ἀναλύσεως εἰς σειρὰς διαιρέσεως τοῦ α'. εἶδους (μετρήσεως), τὸ σημεῖον τῆς διαιρέσεως (:).

2. Σχηματισμὸς σειρῶν πολλαπλασιασμοῦ καὶ διαιρέσεως τοῦ πρώτου εἶδους καὶ ἀπομνημόνευσις, ἐφαρμογὴ καὶ καταγραφή αὐτῶν, ἀνάπτυξις τῆς ἐννοίας τοῦ $1/2$, $1/3$, $1/4$, $1/5$ προφορικῶς) σχηματισμὸς σειρῶν διαιρέσεως τοῦ δευτέρου εἶδους (μερισμοῦ), ἀπομνημόνευσις, ἐφαρμογὴ καὶ καταγραφή αὐτῶν.

Ἀρίθμησις ἀνιούσα καὶ κατιούσα κατὰ μονάδας, δυάδας, τριάδας, τετράδας καὶ πεντάδας.

ΤΑΞΙΣ Β' (ὄραι 4)

Αἱ τέσσαρες πράξεις ἐπὶ ἀριθμῶν 1—1000.

1. Ἡ δεκάς ἐν ἀντιπραβολῇ πρὸς τὴν μονάδα, αἰσθητοποίησις τῆς ἀξίας τῆς ὀνομασίας τῶν λοιπῶν μέχρι τοῦ 100 δεκάδων, ἀρίθμησις ἀνιούσα καὶ κατιούσα κατὰ δεκάδας, γραφῇ τῶν ἀριθμῶν 10—20 ἀνάλυσις αὐτῶν εἰς τὴν δεκάδα καὶ τὰς μονάδας καὶ ἀνασύνθεσις.

Ἀρίθμησις ἀνιούσα καὶ κατιούσα ὁλοκλήρου τοῦ διαστήματος καὶ ἀπὸ διαφόρων αὐτοῦ σημείων, ἐκτίμησις τῆς θέσεως καὶ τῆς ἀξίας τῶν ἀριθμῶν. Αἱ αὐταὶ ἐργασίαι ἐπὶ τῶν ἀριθμῶν 20-30, 30-40, 40-50 κ. ἐξ. μέχρι τοῦ 100. Ἀρίθμησις ἀνιούσα καὶ κατιούσα κατὰ μονάδας ὁλοκλήρου τοῦ διαστήματος 1-100 καὶ ἀπὸ διαφόρων αὐτοῦ σημείων, ἐκτίμησις τῆς θέσεως καὶ τῆς ἀξίας τῶν ἀριθμῶν 1-100.

2) Πρόσθεσις καὶ ἀφαίρεσις.

Πρόσθεσις καὶ ἀφαίρεσις τῶν καθαρῶν δεκάδων, ἐπανάληψις τῶν σειρῶν τῆς προσθέσεως καὶ τῆς ἀφαιρέσεως τῆς α'. τάξεως καὶ ἐπέκτασις αὐτῶν μέχρι τοῦ 100 κατὰ διαστήματα 20-30, 30-40 κ. ἐφ. Πρόσθεσις καὶ ἀφαιρέσεις διψηφίων ἀριθμῶν. Εφαρμογαὶ καὶ ἀσκήσεις εἰς ἐμπέδωσιν.

3) Πολλαπλασιασμός και διαιρέσεις.

Ἀριθμησις κατὰ δυάδας μέχρι τοῦ 20, τριάδας μέχρι τοῦ 30, τετράδας μέχρι τοῦ 40, πεντάδας μέχρι τοῦ 50 κ. ἔφ. μέχρι τοῦ 100. Πολλαπλασιασμός τῶν καθαρῶν δεκάδων ἐπὶ τοὺς μονοψήφιους προσαπτομένης εἰς ἐκάστην σειρὰν καὶ τῆς διαιρέσεως ἀμφοτέρων τῶν εἰδῶν. Σχηματισμός τῶν σειρῶν τοῦ πυθαγορείου πίνακος, ἀπομνημόνευσις αὐτῶν κατὰ ὅρους, ἐφαρμογὴ καὶ καταγραφὴ. Ἐπανάληψις ἐκάστης τῶν σειρῶν τοῦ πολλαπλασιασμοῦ, συναγωγὴ, ἀπομνημόνευσις, ἐφαρμογὴ καὶ καταγραφὴ σειρῶν διαιρέσεως ἀμφοτέρων τῶν εἰδῶν. Ἀνάπτυξις τῆς ἐννοίας κλασματικῶν μονάδων (μόνον προφορικῶς). Σχηματισμός σειρῶν πολλαπλασιασμοῦ διψήφιων ἐπὶ μονοψηφίους μὴ γινόμενον μὴ ὑπερβαίνον τὸ 100 καὶ συναγωγὴ ἀναλόγων σειρῶν διαιρέσεως ἀμφοτέρων τῶν εἰδῶν. Ἀσκήσεις εἰς ἐμπέδωσιν. Σύνθετα προβλήματα.

ΤΑΞΙΣ Γ'. (ὥραι 4).

Αἱ τέσσαρες πράξεις ἐπὶ τῶν ἀριθμῶν 1-1000.

1. Ἡ ἑκατοντάς ἐν ἀντιπαράβολῃ πρὸς τὴν δεκάδα καὶ τὴν μονάδα. Ἀνάλυσις τῶν ἀριθμῶν 100-200 εἰς τὴν ἑκατοντάδα, τὰς δεκάδας καὶ τὰς μονάδας, ἀριθμησις ἀνιούσα καὶ κατιούσα κατὰ δεκάδας καὶ μονάδας, ἐκτίμησις τῆς θέσεως καὶ τῆς ἀξίας τῶν ἀριθμῶν, γραφὴ τῶν ἀριθμῶν 100—200. Αἱ αὗται ἐργασίαι ἐπὶ τῶν λοιπῶν μέχρι τοῦ 1000 ἑκατοντάδων. Ἀσκήσεις πρὸς εὐρεσιν τῆς θέσεως τῶν μονάδων, δεκάδων καὶ ἑκατοντάδων καὶ συμπλήρωσιν τῆς τυχόν ἑλλειπούσης θέσεως διὰ μηδενικοῦ.

2. Πρόσθεσις προφορικῇ μονοψηφίων καὶ διψήφιων, εἰς διψήφιους μὲ ἀφετηρίαν α') τὰς δεκάδας καὶ β') τὰς μονάδας, ἢ συνήθως γραπτῇ διατύπωσις τῆς προσθέσεως. Ὀνομασία καὶ ἐρμηνεία τῶν ὅρων τῆς προσθέσεως. Πρόσθεσις τριψηφίων. Πρόσθεσις πλειόνων διψήφιων ἢ τριψηφίων. Συντομία καὶ εὐκολία περὶ τὴν ἀπὸ μνήμης πρόσθεσιν διὰ βοηθητικῶν ἐλαττώσεων ἢ αὐξήσεων. Προβλήματα.

3. Ἀφαίρεσις μονοψηφίου ἀπὸ διψήφιου ἢ τριψηφίου, διψήφιου ἀπὸ τριψηφίου, πλειόνων μονοψηφίων ἢ διψήφιων ἀπὸ τριψηφίου. Ὀνομασία καὶ ἐρμηνεία τῶν ὅρων τῆς ἀφαιρέσεως. Συντομία καὶ εὐκολία περὶ τὴν ἀπὸ μνήμης ἀφαίρεσιν διὰ βοηθητικῶν ἐλαττώσεων ἢ αὐξήσεων. Προβλήματα.

4. Πολλαπλασιασμός διψήφιου μὲ μονοψήφιον μὲ ἀφετηρίαν α') τὰς δεκάδας καὶ β') τὰς μονάδας. Ἡ συνήθης γραπτῇ διατύπωσις τῆς πράξεως. Πολλαπλασιασμός τριψηφίου ἐπὶ διψήφιον. Ὀνομασία καὶ ἐρμηνεία τῶν ὅρων

τῶν τοῦ πολλαπλασιασμοῦ. Πολλαπλασιασμός ἀριθμῶν ληγόντων εἰς μηδενικά. Προβλήματα.

5. Διαιρέσεις διψήφιου διὰ μονοψηφίου. Ἡ συνήθης γραπτῇ διατύπωσις τῆς πράξεως. Ὀνομασία καὶ ἐρμηνεία τῶν ὅρων τῆς διαιρέσεως. Διαιρέσεις διψήφιου διὰ διψήφιου, τριψηφίου διὰ μονοψηφίου, διαιρέσεις δι' ἀριθμῶν ληγόντων εἰς μηδενικά. Μονάδες, χρόνου, μέτρων, σταθμῶν, νομισμάτων. Τροπὴ μονάδων τοιούτων εἰς μικροτέρας καὶ τὴν ἀπάλιν. Σύνθετα προβλήματα.

ΤΑΞΙΣ Δ'. (ὥραι 4).

1. Ὀνομασία καὶ γραφὴ τῶν ἀριθμῶν ἀπὸ τοῦ 1000 καὶ ἐπέκειντα. Πρόσθεσις καὶ ἀφαίρεσις τῶν ἀκεραίων μετ' ἀσκήσεων καὶ προβλημάτων. Συντομία καὶ εὐκολία προσθέσεως καὶ ἀφαιρέσεως διὰ βοηθητικῆς ἐλαττώσεως ἢ αὐξήσεως.

2. Πολλαπλασιασμός τῶν ἀκεραίων (ὁ πολλαπλασιαστής μονοψήφιος, διψήφιος ἢ πολυψήφιος ἔχων μηδενικά ἐν τῇ μέσῃ, οἱ πλάζοντες ἔχοντες ἐν τέλει μηδενικά). Ἀσκήσεις καὶ ἐφαρμογαί.

3. Διαιρέσεις τῶν ἀκεραίων (ὁ διαιρέτης μονοψήφιος, διψήφιος καὶ πολυψήφιος—διαιρέσεις μετὰ καταλοίπου—μηδενικά εἰς τὸ πηλίκον, διαιρέτης λήγων εἰς μηδενικά—διαιρετέος καὶ διαιρέτης λήγοντες εἰς μηδενικά—διαιρέσεις ἀριθμοῦ διὰ 10, 100, 1000 κλπ.—τροπὴ τοῦ καταλοίπου εἰς μονάδας κατωτέρας τάξεως—ὁ διαιρέτης μεγαλύτερος τοῦ διαιρετέου, βῆσνος). Τροπὴ παράδων, ρουπίων, δραμίων εἰς γράσια, πήχεις, δακτύλους ἀπὸ μνήμης.

4. Δεκαδικοὶ ἀριθμοί. Δέκατα, ἑκατοστὰ καὶ χιλιοστὰ. Διάφορα γραπτῆς παραστάσεως τῶν καινῶν καὶ τῶν δεκαδικῶν κλασμάτων. Πρόσθεσις καὶ ἀφαίρεσις τῶν δεκαδικῶν.

ΤΑΞΙΣ Ε'. (ὥραι 4).

Ἐπανάληψις τῶν προηγουμένων περὶ δεκαδικῶν καὶ τροπὴ παράδων, δραμίων καὶ ρουπίων εἰς δεκαδικὰ μέρη γροσίου, δακτύλους καὶ πήχεως γραπτῶς καὶ ἀπὸ μνήμης. Τροπὴ δεκαδικῶν μερῶν γροσίου, δακτύλων καὶ πήχεως εἰς παράδες, δρόμια καὶ ρούπια γραπτῶς καὶ ἀπὸ μνήμης. Αἱ τέσσαρες πράξεις τῶν δεκαδικῶν μετὰ πολλῶν προβλημάτων. Πρόβλημα τῆς μεθόδου τῶν τριῶν (εὐθέως μόνον σχέσεως) διὰ τῆς ἀναγωγῆς εἰς τὴν μονάδα.

Ισόνά κλάσματα.

Α.) Προπαρασκευαστικά ασκήσεις πρὸς σχηματισμὸν τῆς ἐννοίας τοῦ κλάσματος.

1. Ἐννοία τῆς κλασματικῆς μονάδος ($1/2$, $1/3$, $1/4$, $1/10$ κτλ.) κλάσμα ἀκεραίου ἀριθμοῦ ($1/4$ τοῦ 80, $1/5$ τοῦ 360 κτλ.), σύγκρισις κλασματικῶν μονάδων ($1/2$ μεγ. ἢ $1/3$, $1/5$ μεγ. ἢ $1/10$ κτλ.), ἔννοια τοῦ κλασματικοῦ ἀριθμοῦ ἢ τοῦ κλάσματος, γραφή καὶ ἀπαγγελία αὐτοῦ ($2/3$, $4/5$, $7/9$ κτλ.), κλάσματα ἴσα, μικρότερα καὶ μεγαλύτερα τῆς μονάδος, σύγκρισις κλασμάτων.

2. Ἀσκήσεις διαιρέσεως ἀκεραίων, καθ' ἣν α) ὁ διαιρετέος μικρότερος τοῦ διαιρέτου καὶ τὸ πηλίκον παρίσταται ὡς κλάσμα ($3:4 = 3/4$ κτλ.), β) ὁ διαιρετέος μεγαλύτερος τοῦ διαιρέτου καὶ τὸ πηλίκον παρίσταται ὡς μικτὸς ($27:5 = 5 \frac{2}{5}$ κτλ.).

3. Τροπὴ ἀκεραίων καὶ μικτῶν εἰς κλάσματα καὶ ἀντιστρόφως.

Β.) Αἱ ἀπλούσταται περιπτώσεις τῶν τεσσάρων πράξεων τῶν κλασμάτων.

1. Πρόσθεσις κλασμάτων ἐχόντων τὸν αὐτὸν παρονομαστήν (ὁμωνύμων) (α) $5/8 + 2/8 = 6/8$ 1 $5/7 + 4/7 = 1 \frac{9}{7}$

2. Ἀφαίρεσις ὁμωνύμων κλασμάτων (α) $5/8 - 3/8 = 2/8$ 6 $3/4 = 7/4$ γ) $8 \frac{1}{5} - 4/5 = 7 \frac{4}{5}$

3. Πολλαπλασιασμὸς κλάσματος ἐπὶ ἀκέραιον, καθ' ὅν τὸ πλῆθος τῶν κλασματικῶν μονάδων (ὁ ἀριθμητῆς) πολλαπλασιάζεται (α) $3/7 \times 2 = 6/7$ β) $4/20 \times 5 = 20/20 = 1$ γ) $2/9 \times 8 = 16/9$ δ) $4 \frac{3}{5} \times 4 = 16 \frac{12}{5}$

4. Διαίρεσις κλάσματος δι' ἀκέραιον, καθ' ἣν ὁ διαιρέτης εἰσέρχεται ἀκριβῶς εἰς τὸν ἀριθμητὴν α) $15/16 : 3 = 5/16$ β) $5 \frac{1}{4} : 7 = 1 \frac{1}{28}$

$$\gamma) \left(\frac{17 \frac{1}{3} : 4 = 4 \frac{1}{3}}{1 \frac{1}{3} = 4/3} \right)$$

5. Διαίρεσις κλάσματος δι' ἀκέραιον, καθ' ἣν ὁ διαιρέτης δὲν εἰσέρχεται ἀκριβῶς εἰς τὸν ἀριθμητὴν (α), προασκήσεις, ἥτοι εὑρεσις τοῦ ἡμίσεος τοῦ $1/2$, $1/3$, $1/4$, $1/5$, $1/6$, $1/7$, κτλ., τοῦ τρίτου τοῦ $1/2$, $1/3$, $1/4$, $1/5$, $1/6$ κτλ., τοῦ τετάρτου τοῦ $1/2$, $1/3$, $1/4$, $1/5$ κτλ. καὶ οὕτω καθέξῃς τοῦ πέμπτου, ἑκτοῦ, ἑξιδόμου κτλ. τοῦ $1/2$, $1/3$, $1/4$, $1/5$ κτλ. β) $1/5 : 3 = 1/15$ κτλ., γ) $3 \frac{1}{4} : 5$ κτλ.).

6. Πολλαπλασιασμὸς κλάσματος ἐπὶ ἀκέραιον, καθ' ὅν καλὸν εἶναι νὰ πολλαπλασιάσῃται πρῶτον μὲν τῶν δεδομένων κλασματικῶν μονάδων (α) $1/5 \times 5 = 1$, $2/5 \times 5 = 2$ κτλ. β) $1/7 \times 14 = 2$, $6/7 \times 14 = 12$ κτλ. γ)

*) Προάσκσεις : $24:24=1$ μονάς. Τί μέρος τῆς μονάδος $2/24$, $8/24$, $6/24$, $3/24$, $1/24$ κτλ.

$1/24 \times 3 = 1/8$ *. δ) $1/40 \times 8 = 1/5$, $3/40 \times 8 = 3/5$ κτλ.).

Δ.) Δύσκολαι περιπτώσεις τῶν πράξεων τῶν κλασμάτων.

1. Ἀπλοποίησης διὰ 2, 3, 6, 4, 5, 9, 10 κλτμάτων ἐχόντων ὅρους μονοψηφίους, διψηφίους καί, ὅπου εὐκολα ἢ ἐκτέλεσις, τριψηφίους.

2. Ἀσκήσεις περὶ τὴν τροπὴν κλάσματος παριστάνοντος μονάδας ἀνωτέρας τάξεως εἰς ἀκέραιον παριστάνοντα μονάδας κατωτέρας τάξεως καὶ ὁμοειδῆ (α) $1/3$ ὥρ. = 20 λεπτ. $2/3$ ὥρ. = 40 λεπτ. β) $1/7$ ὥρ. = 57 $1/7$ δρ. γ) $4/5$ δωδ. = 9 $3/5$ κόμ. — 4 δωδ. + 12 = 18 κόμ. διὰ 5 δ) $8 \frac{4}{5}$ δωδ. = 105 $3/5$ κομμ.) καὶ ἀντιστρόφως (1 παρ. = $1/40$ γρ. 5 παρ. = $5/40$ γρ.).

3) Τροπὴ κοινῶν κλασμάτων εἰς δεκαδικοὺς ἀριθμούς.

4) Πρόσθεσις καὶ ἀφαίρεσις κλασμάτων ἐχόντων διαφόρους παρονομαστὰς (ἐτερονόμων). (*)

α) Προασκήσεις ἥτοι τροπὴ κλάσματος εἰς ἄλλο ἔχον δεδομένον παρονομαστήν ($1/2$ εἰς 18α $1/3$ εἰς 21α, $3/4$ εἰς 12α, $4/5$ εἰς 20α, $1/2$, $2/3$, $5/9$ εἰς 18α).

β) Πρόσθεσις καὶ ἀφαίρεσις δύο κλασμάτων ἢ δύο μικτῶν δεδομένου τοῦ παρονομαστοῦ ($1/3 + 1/5$ εἰς 15α), μὴ δεδομένου τοῦ παρονομαστοῦ ($3/4 + 1/3 = 6/12 + 4/12 = 10/12 = 5/6$ παρον. τοῦ ἐνὸς πολλαπλ. τοῦ ἄλλου, $2/3 + 1/4 = 8/12 + 3/12 = 11/12$ παρον. τὸ γινόμενον τῶν παρον. $3/4 - 5/18 = 13/36$ κοινὸς παρονομ. μικρότερος τοῦ γινομένου τῶν παρονομαστῶν) $12 \frac{1}{3} + 6 \frac{1}{4} = 18 \frac{5}{12}$ πρόσθεσις μικτῶν, $24 \frac{1}{5} - 7 \frac{3}{4} = 16 \frac{11}{20}$ ἀφαίρεσις μικτῶν.

γ) Πρόσθεσις κλασμάτων πλειόνων τῶν δύο ($3/7 + 9/28 + 3/4 + 5/14 = 12/28 + 9/28 + 21/28 + 10/28 = 52/28 = 1 \frac{14}{28} = 1 \frac{1}{2}$ εἰς τῶν παρονομαστῶν πολλαπλασίον τῶν ἄλλων, $1/4 + 2/3 + 1/2 = 3/12 + 8/12 + 6/12 = 17/12 = 1 \frac{5}{12}$ κοινὸς παρονομαστής τὸ γινόμενον δύο παρονομαστῶν, $1/2 + 1/5 + 1/3 = 15/30 + 6/30 + 10/30 = 31/30$ οὐχὶ πολὺ δύσκολοι περιπτώσεις).

Ε'. Ὑπολογισμὸς τῆς τιμῆς διὰ τῆς μεθόδου τῆς ἀναγωγῆς εἰς τὴν μονάδα μετὰ πολλῶν καὶ ποικίλων ἀτκήσεων (πολλαπλ. ἐπὶ κλάσμα καὶ διαίρεσις διὰ κλάσματος).

1) Γνωστῆς οὕσης τῆς ἀξίας τῆς μιᾶς μονάδος πράγματός τινος (20 γρ., $4/5$ γρ., $6 \frac{3}{4}$ γρ., νὰ εὑρεθῇ ἡ ἀξία ὅσωνδῆποτε μονάδων αὐτοῦ (τοῦ $1/5$, $1/5 = 1/5$ τῆς μιᾶς κλασμ. μονάδος, τῶν $3/5$, $7/8$ κτλ. = τῶν πολλῶν κλασματικῶν μονάδων, κτλ. τῶν $3 \frac{3}{4}$, $7 \frac{3}{5}$ κτλ. = τῶν πολλῶν ἀκεραίων καὶ κλασμ. μονάδων.

Παράδειγμα 1 ὁκ. τιμ. 20 γρ. ($4/5$ γρ. $6 \frac{3}{4}$ γρ.)

(*) Ἡ ἐκλογὴ τῶν κλασμάτων νὰ γίνῃται τριπλή, ὥστε ὁ κοινὸς παρονομαστής νὰ μὴ ὑπερβαίῃ τὸν διψήφιον.

$\frac{1}{5}$ δκ. ($\frac{7}{8}$ δκ., $7\frac{3}{5}$ δκ. πόσον;

2. Γνωστής εὑσης τῆς ἀξίας ὁσωνδήποτε μονάδων πράγματός τινος (τοῦ $\frac{1}{5}$, $\frac{1}{8}$ = τῆς μιᾶς κλασμ. μονάδος, τῶν $\frac{5}{8}$, $\frac{3}{4}$ = τῶν πολλῶν κλασμ. μονάδων, τῶν $1\frac{1}{2}$, $2\frac{3}{4}$ = τῶν πολλῶν ἀκεραίων καὶ κλασμ. μονάδων) νὰ εὐρεθῇ ἡ ἀξία τῆς μιᾶς μονάδος αὐτοῦ (μερισμός).

Παρ. $\frac{1}{5}$ δκ. ($\frac{3}{4}$, δκ. $2\frac{3}{4}$ δκ.) τιμ. 5 γρ. ($\frac{9}{10}$, γρ. $5\frac{1}{2}$ γρ.)

1 δκάδ. πόσον;

3) Ἡ τιμὴ τῶν πολλῶν μονάδων εἶναι ἢ 1 καὶ ζητεῖται ἡ τιμὴ α) τῶν πολλῶν ἀκεραίων μονάδων β) τῶν πολλῶν κλασματικῶν μονάδων γ) τῶν πολλῶν ἀκεραίων καὶ κλασματ. μονάδων (μέτρησις).

Παραδ. 6 δωδ. ($\frac{2}{3}$ δωδ. 4 $\frac{1}{2}$ δωδ.) τιμῶνται 1 μέτζ.

2 δωδ. ($\frac{3}{4}$ δωδ. 2 $\frac{1}{2}$ δωδ.) πόσον;

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'. (ὥραι 4).

Α'.) Ἐπανάληψις καὶ συμπλήρωσις τῆς διδασκαλίας τῶν ἀκεραίων κοινῶν κλασμάτων, δεκαδικῶν ἀριθμῶν καὶ συμμιγῶν.

Β'.) Μονάδες μήκους, ἐπιφανείας, ὄγκου, βάρους καὶ νομισμάτων, σχέσις αὐτῶν πρὸς ἀλλήλα καὶ μετατροπὴ τοῦ ἑνὸς εἰς ἕτερον.

Γ'.) Αἱ μέθοδοι, ἀπλὴ καὶ σύνθετος μέθοδος τῶν τριῶν, ἡ μέθοδος τοῦ ἀπλοῦ τόκου, τῆς ἐξωτερικῆς ὑφαιρέσεως, τῆς ἐταιρείας καὶ τῆς μίξεως.

Δ'. ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ

ΤΑΞΙΣ Ε'. (ὥραι 2).

Τὰ γεωμετρικὰ σώματα ἐξ ἀμέσου ἀντιλήψεως.

1. **Κύβος*** πέρατα αὐτοῦ ἦτοι ἔδραι καὶ πλῆθος αὐτῶν, γωνίαι καὶ πλῆθος αὐτῶν. Γωνίαι διέδραι καὶ στερεαί. Σχῆμα τῶν ἐδρῶν τοῦ κύβου. Σχηματισμός κύβου διὰ χάρτου. Γραμμὴ, σημεῖον. Ἰχνογράφησις κύβου.

2. Ὁρθογώνιον παραλληλεπίπεδον.

Ἐδραι, γωνίαι καὶ πλῆθος αὐτῶν. Βάσις καὶ ὕψος παραλληλογράμμου. Σύγκρισις τοῦ κύβου πρὸς τὸ ὀρθογώνιον παραλληλεπίπεδον. Σύγκρισις τοῦ ὀρθογωνίου παραλληλογράμμου πρὸς τὸ τετράγωνον. Σχηματισμός ὀρθογωνίου καὶ κεκλιμένου παραλληλεπιπέδου διὰ χάρτου καὶ ἰχνογράφησις.

3. Τριγωνικὴ πυραμὶς.

Ἐδραι, γωνίαι καὶ πλῆθος αὐτῶν. Βάσις καὶ προσκόρυφοι ἔδραι. Κορυφή καὶ ὕψος πυραμίδος. Τρίγωνον ἰσόπλευρον καὶ ἰσοσκελές. Σχηματισμός

τριγωνικῆς πυραμίδος διὰ χάρτου καὶ ἰχνογράφησις*.

4. Ὁρθὸν τριγωνικὸν πρίσμα.

Ἐδραι, διέδραι καὶ στερεαὶ γωνίαι, πλῆθος καὶ θέσις αὐτῶν. Εἶδη τετραπλεύρων. Διαγώνιος.

5. Κῶνος.

Βάσις καὶ κυρτὴ αὐτοῦ ἐπιφάνεια. Ὑψος ἢ ἄξων αὐτοῦ. Κύκλος, κέντρον, περιφέρεια, τόξον, ἀκτίς, διάμετρος. Πλευρὰ κώνου, γένεσις τοῦ κώνου. Σχηματισμός κώνου διὰ χάρτου καὶ ἰχνογράφησις.

6. Κύλινδρος.

Βάσις, ὕψος καὶ κυρτὴ αὐτοῦ ἐπιφάνεια. Γένεσις κυλίνδρου. Σχηματισμός διὰ χάρτου καὶ ἰχνογράφησις.

7. Σφαῖρα.

Ἐπιφάνεια αὐτῆς* γένεσις σφαίρας. Μέγιστοι καὶ μικροὶ κύκλοι τῆς σφαίρας. Σφαιρικὸν τμήμα καὶ τομεύς.

8. Κανονικὰ πολύγωνα.

Ἰσόπλευρον τρίγωνον, τετράγωνον, πεντάγωνον, ἑξάγωνον, ὀκτάγωνον, δεκάγωνον καὶ ὡδεκάγωνον.

9. Εἶδη γωνιῶν.

Στάθμη, κανὼν, διαδήτης, γνώμων, ἀναγωγεύς.

10. Μέτρον καὶ ὑποδιαίρεσις αὐτοῦ.

Μέτρησις γραμμῶν καὶ ἐπιφανειῶν (τετραγώνου, ὀρθογωνίου καὶ τριγώνου). Ἐφαρμογαί.

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'. (ὥραι 2)

Γραμμαί, γωνίαι, εὐθύγραμμα καὶ κανονικὰ σχήματα καὶ κύκλος. Ἐλλειψις, καταμέτρησις γραμμῶν καὶ γωνιῶν, εὗρεσις ἐμβαδοῦ εὐθυγράμμων σχημάτων καὶ τοῦ κύκλου, μέτρησις τῆς περιφερείας αὐτοῦ. Τὰ περὶ ἰσότητος τῶν τριγώνων. Εὗρεσις τοῦ ὄγκου κύβου, ὀρθογωνίου παραλληλεπιπέδου, κυλίνδρου, κώνου, πυραμίδος καὶ σφαίρας μετὰ προβλημάτων.

* Σημ. Ἡ αὐτὴ ἀποπτειχ καὶ ἐπὶ τῆς τετραγωνικῆς, πενταγωνικῆς καὶ ἑξαγωνικῆς πυραμίδος.

Ε. ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

ΤΑΞΙΣ Β'. (ώραί 2)

1. Αίθουσα παραδόσεως σχετική πρὸς τὰ 4 σημεῖα τοῦ ὀρίζοντος, θέσις τῶν τοίχων. Οἱ ἄνεμοι. Μῆκος καὶ πλάτος, καταμέτρησις εἰς βήματα καὶ μέτρα. Ἰχνογράφησις τῆς αἰθούσης τῆς παραδόσεως. Αἱ λοιπαὶ αἰθουσαι τοῦ σχολείου.

2. Ὁδὸς πόλεως, συνοικία. Δημόσια οἰκοδομήματα: Ἐκκλησία, ταχυδρομεῖον, νοσοκομεῖον, ὀρφανοτροφεῖον, σχολεῖα, στρατῶνες, φρούρια, ὑδραγωγεῖα, νεκροταφεῖον. Τὰ δημόσια μέρη: ἀγορά, πλατεῖα. Αἱ κυριώτεροι ὁδοὶ τῆς Σμύρνης. Ἀποψὶς αὐτῆς. Ἀνάγνωσις τοῦ χάρτου τῆς Σμύρνης.

3. Λόφος, βουνόν, ὄρος, κλιτύς, κορυφή, πρόποδες. Πεδιάς, κοιλάς, ὀροπέδιον, χαράδρα. Πηγὴ, ρύαξ, χείμαρρος, ποταμός, ροῦς, ἐκβολή, κόιτη, ὄχθαι, γέφυρα. Τέλμα, λίμνη.

4. Θάλασσα, κόλπος, λιμὴν, νῆσος, ἀκρωτήριον, σκόπελος, ὑφαλος, φάροι.

5. Αἱ περὶ τὴν Σμύρνην κωμοπόλεις καὶ αἱ ὀνομαστώτεροι κῶμαι, σχετική ἀπόστασις, συγκοινωνία, προϊόντα, ἀσχολίαι τῶν κατοίκων.

6. Ἀνάγνωσις τοῦ τοπογραφικοῦ χάρτου τῆς Σμύρνης καὶ τῶν περιχώρων.

ΤΑΞΙΣ Γ'. (ώραί 2)

1. Ἡ Σμύρνη. Θέσις αὐτῆς καὶ ἔκτασις. Πληθυσμός τῶν κατοίκων. Γλῶσσα, ἔθνισμός, θρησκεία. Ἡ Σμύρνη πόλις ἐμπορικὴ. Προϊόντα εἰσαγόμενα. Μέσα μεταφορᾶς αὐτῶν. Λιμὴν. Προκυαία. Αἱ κυριώτεροι ὁδοὶ καὶ αἱ κυριώτεροι ἀγοραί. Ναοί, σχολεῖα, φιланθρωπικὰ καθιδρύματα. Διοικητήριον, στρατῶν, τελωνεῖον. Συγκοινωνία ἐντὸς τῆς πόλεως. Τὰ κυριώτερα προξενεῖα. Ἀρχαιότητες, φρούρια.

2. Αἱ περὶ τὴν Σμύρνην κωμοπόλεις καὶ κῶμαι, αἱ πεδιάδες, τὰ ὄρη καὶ οἱ ποταμοί.

3. Χαρτογραφία τῆς Σμύρνης μετὰ τῶν πέριξ.

4. Βαθμιαία μετάδοσις ἀπὸ τῶν ἐγγύς τῆς Σμύρνης εἰς τὰ ἀπώτερα μέ-

Σημ. Τὸ μάθημα τῆς πατριδογραφίας πρέπει νὰ γίνηται ἐπὶ τῇ βάσει ἐκδρομῶν.

ρη τοῦ νομοῦ Ἀἰδινίου κατὰ τὴν φυσικὴν αὐτοῦ διαίρεσιν. Γενικὴ ἐπισκόπησις τοῦ νομοῦ. Τὰ ὄρη, αἱ πεδιάδες, οἱ ποταμοί, αἱ θάλασσαί, οἱ κόλποι, οἱ ἐμπορικώτεροι λιμένες, τὰ προϊόντα αὐτοῦ. Συσχετισμός τῶν ἐκάστοτε διδασκομένων πρὸς τὰ δεδιδαγμένα.

Νοερὰ ταξίδια, χαρτογραφία.

5. Συνοπτικὴ ἐπισκόπησις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Οἱ λοιποὶ νομοὶ αὐτῆς συνοπτικῶς.

ΤΑΞΙΣ Δ'. (ώραί 2)

1. Ἡ ὑδρόγειος σφαῖρα, αἱ ἡπειροὶ καὶ ὠκεανοί.

2. Ἡ Εὐρωπαϊκὴ Τουρκία καὶ ἡ Ἑλλάς. Θέσις αὐτῶν, ὄρη, πεδιάδες, ποταμοί, λιμῆνες, κλίμα, προϊόντα, πληθυσμός, πολιτισμός, θρησκεία, τὰ ἀναγκαιότατα περὶ διοργανισμοῦ αὐτῶν ὡς κρατῶν (βασιλεὺς, ὑπουργεῖα, βουλὴ, γερουσία κτλ.) αἱ κυριώτεροι πόλεις, ἱστορικαὶ θέσεις.

3. Τὰ λοιπὰ κράτη τῆς χερσονήσου τοῦ Αἴμου (Βουλγαρία, Σερβία, Μαυροβούνιον) συνοπτικῶς.

4. Αἱ περὶ τὴν ἀνατολικὴν λεκάνην τῆς Μεσογείου χώραι τῆς Ἀφρικῆς, εἰδικὰ δὲ ἡ Αἴγυπτος.

5. Συνοπτικὴ ἐπισκόπησις τῶν κρατῶν τῆς Εὐρώπης.

6. Χαρτογραφία καὶ νοερὰ ταξίδια.

ΤΑΞΙΣ Ε'. (ώραί 2)

1. Συμπλήρωσις τῆς γεωγραφίας τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας δι' ἐκτενεστεράς περιγραφῆς τῆς ἐν τῇ Γ' τάξει διδασχθείσης Μικρᾶς Ἀσίας καὶ διὰ συνοπτικῆς ἐπισκοπήσεως τῶν ἄλλων τμημάτων τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας (Συρίας καὶ Παλαιστίνης, Κουρδιστάν καὶ Ἀρμενίας, Μεσοποταμίας καὶ Τουρκικῆς Ἀραβίας).

2. Γεωγραφία τῆς Εὐρώπης. Γενικὴ ἀποψὶς αὐτῆς. Τὰ κράτη τῆς Εὐρώπης πλὴν τῶν τῆς χερσονήσου τοῦ Αἴμου μετ' ἐξετάσεως πάντων τῶν στοιχείων τῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν ποιότητα τοῦ ἐδάφους, τοὺς κατοίκους, τὰ προϊόντα, τὸν πλοῦτον, τὸ πολίτευμα κτλ.

3. Χαρτογραφία, νοερὰ ταξίδια.

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'. (ώραί 2).

1. Σύντομος ἐπαναλήψις τῶν περὶ τῆς Ἑλλάδος ἐν τῇ Δ' τάξει δεδιδαγμένων.

2. Γεωγραφία τῆς Ἀσίας, τῆς Ἀφρικῆς, τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς Ὠ-

κεανίης, τῆς διδασκαλίας ἐξαιρετικῶς διατρίβουσῃς περὶ τὰς χώρας τὰς εἰς στενωτέραν ἐμπορικὴν καὶ ἄλλην ἐπικοινωνίαν πρὸς ἡμᾶς διατελούσας ὡς ἡ Αἴγυπτος, αἱ Ἡνωμένοι πολιτεῖται, αἱ Ἰνδία κτλ.

3. Χαρτογραφία, νοερὰ ταξίδια.

4. Τὰ σπουδαιότερα ἐκ τῆς Μαθηματικῆς καὶ Φυσικῆς Γεωγραφίας. Ἡ γῆ ὡς σῶμα οὐράνιον. Ἡ περὶ τὸν ἄξονα περιστροφή αὐτῆς. Ἡμέρα καὶ νύξ. Ἡ περὶ τὸν ἥλιον περιστροφή τῆς γῆς, τὸ ἔτος καὶ αἱ τέσσαρες ὥραι. Νοοῦμενοι κύκλοι ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς. Ἰσημερινός, μεσημβρινοί, γεωγραφικὸν πλάτος καὶ μήκος. Αἱ ζῶναι τῆς γῆς. Ὑδρογείου σφαῖρα. Ἡπειροί, Ὠκεανοί. Τὸ κόλπειν βεῦμα.

ΣΤ'. ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΑΞΙΣ Β'. (ὥραι 2)

Ἐκ τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς μυθολογίας (βιογραφικῶς) τὰ ἑξῆς : Ὁ Περσεύς, ὁ Ἡρακλῆς, ὁ Θησεύς, ὁ Ἰάσων, ὁ Δαίδαλος, ὁ Μίνως, ὁ Ραδάμανθυς, ὁ Αἰακός, ὁ Ὀρφεύς καὶ ὁ Τρωϊκὸς πόλεμος.

ΤΑΞΙΣ Γ'. (ὥραι 2)

Ἐκ τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας (βιογραφικῶς). Ἀριστόδημος καὶ Ἀριστομένης, Τυρταῖος, Λυκοῦργος καὶ ἡ ἀνατροφή τῶν Σπαρτιατῶν. Κόδρος, Σόλων, Σόλων καὶ Κροῖσος. Μιλιτιάδης, Λεωνίδας, Θεμιστοκλῆς καὶ Ἀριστείδης, Πausanias.

ΤΑΞΙΣ Δ'. (ὥραι 2)

Ἑλληνικὴ ἱστορία : Ἀρχαιότατοι κάτοικοι τῆς Ἑλλάδος. Ἐπιοικαι, Ἑλληνικαὶ φυλαί. Ἡρωϊκοὶ χρόνοι: Ἡρακλῆς, Θησεύς. Ἀργοναυτικὴ ἐκστρατεία. Πόλεμος τῶν ἐπτὰ ἐπὶ Θήβας καὶ ὁ τῶν ἐπιγόνων. Τρωϊκὸς πόλεμος. Κόδρος. Ἑλληνικαὶ ἀποικίαι. Ἐθνικὴ ἐνότης τῶν Ἑλλήνων, (θρησκεία, μαντεῖα, ἔθνη ἀγῶνες κτλ.) Λυκοῦργος καὶ ἀνατροφή τῶν Σπαρτιατῶν. Μεσσηνιακοὶ πόλεμοι. Σόλων καὶ ἀνατροφή τῶν Ἀθηναίων. Πεισίστρατος καὶ Πεισιστρατίδαι. Ἰωνικὴ ἐπανάστασις. Ὁ Μιλιτιάδης καὶ ἡ ἐν Μαραθῶνι μάχη. Ὁ Λεωνίδας καὶ ἡ ἐν Θερμοπύλαις μάχη. Ὁ Εὐρυδιάδης καὶ ἡ παρὰ τὸ Ἀρτεμίσιον ναυμαχία. Ὁ Ἀριστείδης καὶ ὁ Θεμιστοκλῆς καὶ ἡ ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχία. Ὁ Πausanias καὶ ἡ ἐν Πλαταιαῖς

μάχη ὡς καὶ ἡ παρὰ τὴν Μυκάλην κατατρόπωσις τῶν Περσῶν. Ὁχύρωσις τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ Πειραιῶς. Ἐξορία καὶ θάνατος τοῦ Θεμιστοκλέους. Κίμων. Περικλῆς. Πελοποννησιακὸς πόλεμος : (λοιμὸς ἐν Ἀθήναις, ἀποστασία Λέσβου, κατάληψις Πύλου-Νικίειος εἰρήνη, ἡττα τῶν Ἀθηναίων ἐν Σικελίᾳ, Ἀλκιβιάδης, ἡ ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς καταστροφή τῶν Ἀθηναίων, πολιορκία καὶ παράδοσις τῶν Ἀθηναίων). Ὁ Θρασύβουλος καὶ οἱ τριάκοντα τύραννοι. Ὁ Σωκράτης καὶ ἡ διδασκαλία αὐτοῦ. Κύρου ἀνάδοσις καὶ καθοδος τῶν μυρίων. Ἀγησίλαος καὶ ὁ μεταξὺ Σπάρτης καὶ Περσῶν πόλεμος. Ἀνταλκίδειος εἰρήνη. Περσίδας καὶ Ἐπαμεινώνδας. Φίλιππος. Ἀλέξανδρος ὁ μέγας (ἀνατροφή, αἱ κατὰ τῶν Ἑθῶν καὶ Περσῶν ἐκστρατεῖαι αὐτοῦ καὶ νίκαι, ἀσθένεια καὶ θάνατος).

ΤΑΞΙΣ Ε'. (ὥραι 2)

1) Οἱ διάδοχοι τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου συντόμως. — Λαμιακὸς πόλεμος. — Ὁ Ἑλληνισμὸς ἐν Ἀσίᾳ, βασιλεῖον τῆς Συρίας καὶ Περγάμου. Ὁ Ἑλληνισμὸς ἐν Αἰγύπτῳ, οἱ Πτολεμαῖοι, — Αἰτωλικὴ καὶ Ἀχαϊκὴ ἐμοσπονδία. Ἄγις δ' δ' καὶ Κλεομένης ὁ γ', βασιλεῖς τῆς Σπάρτης, Ἄρατος καὶ Φίλοποίμην. — Ὑποταγὴ τῆς Ἑλλάδος εἰς τοὺς Ῥωμαίους.

Κτίσις τῆς Ῥώμης, οἱ βασιλεῖς*, ἀγῶνες πληθύνων καὶ πατρικίων. Καρχηδονιακοὶ πόλεμοι, Γράκχοι, Πομπήιος καὶ Ἰούλιος Καίσαρ. Οἱ αὐτοκράτορες μέχρι Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου. Ὁ μέγας Κωνσταντῖνος, σύστασις τοῦ Βυζαντιανοῦ κράτους, Θεοδοσίος ὁ μέγας. Ἰουστιανός.

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'. (ὥραι 2).

Ἡράκλειος Ἀραβικὸν κράτος. Εἰκονομάχοι. Μακεδονικὴ δυναστεία. Κομνηνοὶ καὶ Παλαιολόγοι. Ἰδρυσις καὶ ἐπέκτασις τοῦ τουρκικοῦ κράτους. Ἐφευρέσεις καὶ ἀνακαλύψεις. Τὰ σπουδαιότατα γεγονότα ἱστορίας τῶν κρατῶν τῆς Χερσονήσου τοῦ Αἴμου καὶ ἰδίᾳ τῆς συγχρόνου Ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας.

* Τὰ περὶ τῶν πρώτων βασιλέων τῆς Ῥώμης διδασκὰς λίαν συντόμως.

Σ'. ΦΥΣ. ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΑΞΙΣ Γ'. (ὥραι 2).

Περιγραφή ἐπιχωρίων ζώων καὶ φυτῶν.

Α'. Ζῷα.

Τὸ σῶμα (ἡ κεφαλὴ, ὁ λαιμὸς, ὁ κορμὸς κ. ἑξ.), ἡ τροφή, χαρακτηριστικά καὶ ἰδιότητες, ἡ διαμονὴ καὶ ἡ χρησιμότης τῶν ζώων.

1. Γαλῆ, κύων, ἵππος, ὄνος, ἡμίονος, χοῖρος, βοῦς, βούβαλος, πρόβατον, αἶξ, ἐλαφος, λαγῆς, κόνικλος, ποντικός.

2. Ὄρνις, ἀλέκτωρ, γῆν, νῆσσα, χελιδὼν, ἀηθὼν, περιστέρα, στρουθίον, κόραξ.

3. Χελώνη, σαύρα, ἔχιδνα.

4. Βάτραχος.

5. Κέφαλος, τρίγλη, σαρκίνη.

6. Μέλισσα, σφήκες, μυῖαι, τέττιξ, μύρμηξ.

Β'. Φυτά.

Ῥίζα, κορμός, φύλλα, ἄνθος, καρπός. Πότε καὶ ποῦ σπείρονται, πότε καὶ πῶς συγκομίζεται ὁ καρπός. Πῶς διαφυλάσσεται. Χρησιμότης τῶν φυτῶν.

1. Σιτηρά, ὄρυζα, κρίμμουσ, σκόροδον, πράσον, ὄσπρια.

2. Ἴον, ῥοδὴ, μηλέα, συκῆ, κυπάρισσος, ἄμπελος, ἐλαία.

ΤΑΞΙΣ Δ'. (ὥραι 11).

Περιγραφή ζώων, φυτῶν καὶ ὀρυκτῶν.

Α'. Ζῷα.

1. Κάμηλος, λύκος, ἀλώπηξ, θῶς, ἄρκτος, λέων, νυκτερίς, πίθηκος, ἐλέφας.

2. Ἰνδικὴ ὄρνις, πελαργός, γλαύξ, ἱέραξ, ἀετός, τρυγὼν, πέρδις, ὄρτυξ, ψιττακός, κόκκυξ (κοδικκος), ἔποψ (τραλαπετεινός), δρυοκολάπτης, ταῶς, σκολόπαξ (μπεκάτσα), λάρος.

3. Κυπρίνος, λαυραξ, ὄνισκος (μπακαλιάρος), σκόμδρος, γλωσσά, ἀρίγγη, χρύσοφρυς (τσιπούρα), σκύλλιον (σκυλλόψαρον).

4. Ἀστακός, καρκίνος, καρίς, τευθίς, σηπία, ὀκτάπους.

5. Μεταξοσκώληξ, ἀκρίς, κώνωψ.

6. Σκορπίος, ἀράχνη, σκώληξ ὁ γήινος, κοχλίας, λεῖμαξ, βδέλλα, ἐλμινθες.

7. Σπόγγοι, κοράλλια.

Β'. Φυτά.

1. Πέπων, ὑδροπέπων, κολοκύνθη, σίκυος ὁ ἥμερος. Κερασέα, βυσινέα, δαμασκηνέα, βερικοκκέα, ἀμυγδαλή, ἀπιδέα, κυδωνέα, ἐσπεριδοειδής. Καρύς, λεπτοκρυά, δρύς, πλάτανος, λεύκη, δάφνη, πεύκη.

2. Γεώμηλον, τεύτλα, λίνον, κάνναβις, μήκων (ῥόδιον).

3. Ἰάκινθος, λείριον, κρίνον.

4. Μύκητες.

5. Ἐμβολιασμός, καταβολάδες. Γαῖαι, λιπάσματα.

Γ'. Ὀρυκτά.

Μορφὴ (κρυσταλλικά καὶ ἄμορφα ὀρυκτά) σκληρότης, διαφάνεια, χρῶμα, λάμψις. Ἐξαγωγή καὶ χρησιμότης αὐτῶν.

1. Ἀνθρακες τεχνητοί, (φυτικοὶ καὶ ζωϊκοί). Ἀνθρακες, φυσικοὶ (γαϊάνθρακες, τύρφη).

2. Γύψος, θηρακὴ γῆ, ἀδάμας, ἀσβεστόλιθος, θείον.

3. Σίδηρος, μόλυβδος, χαλκός, χρυσός, ἄργυρος, σμύρις.*

ΤΑΞΙΣ Ε'. (ὥραι 2).

Ἀνθρωπολογία. Περιγραφή ἀνθρωπίνου σώματος. Τὰ αἰσθητήρια. Τὰ κυριώτατα τῶν φυσιολογικῶν λειτουργιῶν (ἀναπνοή, κυκλοφορία, πέψις) μετὰ τῶν σχετικῶν ὑγιεινῶν παραγγελμάτων.

Η'. ΦΥΣΙΚΗ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΧΗΜΕΙΑ

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'. (ὥραι 2).

Ἐπὶ τῇ βάσει περαμάτων ἀπλουστάτων καὶ παρατηρήσεων ἐπὶ τούτῳ γινομένων περιγραφή τῶν κυριωτάτων φυσικῶν φαινομένων :

1. Ἐκ τῆς **Θερμαντικῆς** (πηγαὶ καὶ διάδοσις τῆς θερμότητος, διαστολὴ τῶν σωμάτων, ρεύματα ἀέρος ἢ ἀνέμει, μεταβολὴ τῆς καταστάσεως τῶν

* Ἐκτενῶς θὰ διδάσκωνται ἐξ ἐλάχιστης τάξεως δύο ἀντιπρόσωποι τὰ δὲ λοιπὰ συντομώτετα.

σωμάτων διὰ τῆς θερμότητος, μετεωρολογικὰ φαινόμενα, ὀμίχλη, νέφος, βροχή, ὁρόσος, πάχνη, χιών, χάλαζα).

Ἐκ τῆς ὑδροστατικῆς (πίσεις τῶν ὑγρῶν, ἰσορροπία τῶν ὑγρῶν, συγκοινωνοῦντα ἀγγεῖα, ἀναδρυτήρια, ἀρτεσιανὰ φρέατα, βάρος τῶν σωμάτων ἀπολύτως, εἰδικὸν βάρος, κέντρον τοῦ βάρους, μοχλός, ζυγός, στατήρ, βάρος τῶν σωμάτων ἐν τῇ ὕδατι, ἄνωσις, ἀρχὴ τοῦ Ἀρχιμήδους, ἀραιόμετρα, οἶνοπνευματόμετρον).

3. Ἐκ τῆς ἀεροστατικῆς (Βάρος τῶν ἀερίων, ἀτμόσφαιρα, πίσεις αὐτῆς, μέτρησις τῆς ἀτμοσφαιρικῆς πίσεως, βαρόμετρα, ἀερόστατα, σιχάι, σύριγξ, ἀντλία).

4. Ἐκ τοῦ μαγνητισμοῦ. Περιγραφή τῶν κυριωτάτων φυσικῶν φαινομένων (φυσικοὶ καὶ τεχνητοὶ μαγνήται, ἐνέργεια αὐτῶν ἐξ ἀποστάσεως, πόλοι καὶ οὐδέτερα αὐτῶν γραμμὴ, ἐμῶνυμοι καὶ ἐτερόνυμοι πόλοι, ἄπωσις καὶ ἐλξις αὐτῶν, ναυτικὴ πυξίς).

5. Ἐκ τοῦ ἡλεκτρισμοῦ παραγωγὴ τοῦ ἡλεκτρισμοῦ, καλοὶ καὶ κακοὶ ἀγωγοὶ αὐτοῦ, τὰ δύο εἶδη τοῦ ἡλεκτρισμοῦ, ἀπομονωτήρες, τρόποι ἡλεκτρίσεως, οὐδέτερος ἡλεκτρισμός, ἡλεκτρικαὶ μηχαναί, ἡλεκτροφόρον τοῦ Βόλτα, ἡλεκτρικὸς σπινθήρ, ἀλεξικέραυνόν, ἡλεκτρικαὶ στήλαι, ἡλεκτρικὸν ρεύμα καὶ ἀποτελέσματα αὐτοῦ, τηλέγραφος.

6. Ἐκ τῆς ἀκουστικῆς παραγωγὴ τοῦ ἤχου, παλμικαὶ κινήσεις, διάδοσις τοῦ ἤχου, ταχύτης καὶ ἀνάκλασις αὐτοῦ, φωνογράφος.

7. Ἐκ τῆς ὀπτικῆς διάδοσις τοῦ φωτός, φωτεινὰ ἀκτίνες, σκοτεινὸς θάλαμος, ταχύτης τοῦ φωτός, ἀνάκλασις τῶν φωτεινῶν ἀκτίνων, φακοί, ἐπίδειξις τηλεσκοπίων, διόπτρων κ. λ. π.

Β'. Χημεία. Τὰ κυριώτατα ἐκ τῆς ἀνοργάνου καὶ ὀργανικῆς χημείας. Περί ἀέρος, ὕδατος, τροφῶν, καύσεως, ἄνθρακος, φωσφόρου, χλωρίου καὶ θείου. Σάκχαρον, ζύμωσις, οἶνοπνευμα.

Θ'. ΓΑΛΛΙΚΑ

ΤΑΞΙΣ Δ'. (ὥραι 2)

Ἡ διδασκαλία ἐν τῇ τάξει ταύτῃ γίνεται ἀνευ βιβλίου. Ὁ διδάσκων ἀποφεύγων ἐν ἀρχῇ τῇ διδασκαλίᾳ τῆς ἀναγνώσεως καὶ γραφῆς προσέχει εἰς τὴν διὰ συντόμων φράσεων ἀσκήσιν τῆς ἀκοῆς καὶ τῶν φωνητικῶν ὀργάνων τοῦ μαθητοῦ ἐν τῇ ξένῃ γλώσσῃ, μόνον δ' ἀπὸ τοῦ β'. Ἐξαμήνου, ὅτε

τὸ αὐτὸ καὶ ἡ γλῶσσα τοῦ μαθητοῦ ἔχουσιν ὅπως δῆποτε ἐξοικειωθῇ ἐν αὐτῇ, ἀρχίζει τὴν ἀπὸ τοῦ πίνακος ἐπὶ τῶν τετραδίων γραφὴν καὶ τὴν διδασκαλίαν τῆς ἀναγνώσεως ἐκ τοῦ θησαυροῦ τῶν λέξεων καὶ φράσεων, ἃς ἀπέκτιψε διὰ τῆς προφορικῆς διδασκαλίας.

Δι' ἀπλῶν προτάσεων λεκτικαὶ ἀσκήσεις ἐποπτικῶς διεξαγόμεναι. Θέματα, ἐφ' ὧν θὰ στηρίζεται ἡ διδασκαλία εἶναι τὰ ἑξῆς :

1. Τὸ σχολεῖον.
α'.) Ἀντικείμενα τῆς αἰθούσης τῆς παραδόσεως, θέσις, ἀοιθμός, χρώμα αὐτῶν καὶ ὕλη, ἐξ ἧς εἶναι κατασκευασμένα.
β'.) Τὰ συνήθως παρόντα πρόσωπα ἐν τῇ παραδόσει, αἱ ἰδιότητες, τὸ ὄνομα καὶ ἡ ἡλικία αὐτῶν.
γ'.) Αἱ συνήθεις ἐνέργειαι τῶν προσώπων.

2. Στοιχειώδης ἀριθμητικὴ, ἤτοι τὰ ἀπόλυτα ἀριθμητικὰ μέχρι τοῦ ἑκατόν.

3. Διαίσεις τοῦ χρόνου, ἡ ὥρα, ἡ ἡμέρα καὶ ἡ νύξ, αἱ ἡμέραι τῆς ἐβδομάδος, οἱ μῆνες, ἡ ἡμερομηνία, τὸ ἔτος, αἱ τέσσαρες ὥραι, ἡ ἀνοίξις.

4. Δέκα περίπου μαθήματα ἀπὸ στόματος ἐκ τῆς μεθόδου *Alge* καὶ *Rirrmann* ἐπὶ τῇ βάζει τῆς εἰκότος τῆς ἀνοίξεως τοῦ *Hölzel*.

ΤΑΞΙΣ Ε'. (ὥραι 2).

Ἐν τῇ τάξει ταύτῃ γίνεται χρῆσις ὑπὸ τῶν μαθητῶν τοῦ Α' μέρους τῆς μεθόδου *Alge* καὶ *Rirrmann*, διδάσκεται δὲ ἅπανα ἢ ἐπὶ τῶν εἰκόνων τῆς ἀνοίξεως καὶ τοῦ θέρου τοῦ *Hölzel* περιεχομένη ὅλη μετὰ τῶν ἐν αὐτῇ ἀσκήσεων.

Ἀπομνημόνευσις παροιμιῶν καὶ τεμαχίων ἐμμέτρου καὶ πεζοῦ λόγου.

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'. (ὥραι 3)

Ἐκ τῆς μεθόδου *Alge* καὶ *Rirrmann* ἐπανάληψις τῶν ἐν τῇ Ε'. καὶ διδασκαλία ἐπὶ τῶν εἰκόνων τοῦ φθινοπώρου καὶ χειμῶνος.

Ἀπομνημόνευσις ὡς καὶ ἐν τῇ Ε'. τάξει.

* **Σημ.** Κατὰ τρία πρῶτα ἔτη τῆς διδασκαλίας τῆς γαλλικῆς ὁ διδάσκων ἀποφεύγει, ὅσον δυνατόν, τὴν χρῆσιν τῆς μητρικῆς γλώσσης καὶ τῆς μεταφράσεως, διότι ἀμφότεραι αὗται ἀντὶ νὰ προαγάγῃσι, πρὸν πάντων, παρρησιάζονται τὴν ἐκμάθησιν τῆς ξένης γλώσσης. Ἡ δὲ διδασκαλία τῆς γραμματικῆς δὲν θὰ γίνηται συστηματικῶς, ἀλλ' ἐξ αὐτῆς θὰ λαμβάνονται ἐκάστης, ὅσα εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖα διὰ τὴν ὀρθὴν γραφὴν τῶν διδασκόμενων.

ΤΟΥΡΚΙΚΑ

ΤΑΞΙΣ Ε'. (ὥραι 3).

Ἡ διδασκαλία τῆς Τουρκικῆς γλώσσης γίνεται κατ' ἀρχὰς ἀνευ βιβλίου. Προηγείται δὲ τῆς διδασκαλίας τῶν γραμμάτων προάσκησις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν ὀρθὴν προφορὰν τῶν φωνηέντων καὶ τῶν συμφώνων, ὧν ἀντίστοιχα δὲν εὐρίσκονται ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ, εἰτα πρὸς ἀπόκτησιν πλούτου λέξεων γίνονται λεκτικαὶ ἀσκήσεις ἐπὶ πραγμάτων γνωστῶν εἰς τοὺς μαθητάς.

1. Σχολεῖον. Μέρη αὐτοῦ καὶ σχολικὰ σκεῦη.
2. Οἰκία καὶ τὰ μέρη αὐτῆς.
3. Δωμάτιον, κοιτῶν, ἐστιατόριον καὶ μαγειρεῖον μετὰ τῶν ἐν αὐτοῖς ἐπίπλων.
4. Τὰ συνανθρωπεύμενα ζῷα.
5. Ὁ κήπος καὶ τὰ ἐν αὐτῷ γνωστὰ δένδρα.
6. Οἰκογένεια. Πατήρ, μήτηρ κτλ.
7. Μέσα συγκοινωνίας.
8. Τὸ ἀνθρώπινον σῶμα καὶ τὰ μέρη αὐτοῦ.
9. Ὁ χρόνος καὶ αἱ ὑποδιαίρεσεις αὐτοῦ.
10. Τὰ ἀπόλυτα ἀριθμητικὰ μέχρι τοῦ ἑκατόν.

Ἀνάγνωσις. Μετὰ τὴν προκαταρκτικὴν ἐργασίαν, ἥτις διαρκεῖ καθ' ὅλον τὸ πρῶτον τρίμηνον, ἀρχεται ἡ διδασκαλία τῶν γραμμάτων δι' ἀναλύσεως τῶν λέξεων εἰς τὰ συστατικὰ αὐτῶν καὶ ἐκ τούτων εἰτα διὰ συνθέσεως τῶν ἀρχικῶς δεδομένων λέξεων. Ἡ ἐπεξεργασία αὕτη διεξάγεται α') λέξεων μὲ γραπτὰ φωνήεντα, ὧν τὰ γράμματα δὲν συμπλέκονται πρὸς ἄλληλα, β') ἐπὶ λέξεων μὲ γραπτὰ φωνήεντα, ὧν τὰ γράμματα συμπλέκονται καὶ γ') ἐπὶ λέξεων μὲ νοητὰ φωνήεντα (χαρεκέδες). Ἀφοῦ ἐξασκηθῶσι καλῶς οἱ μαθηταὶ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν γραμμάτων καὶ τῶν λέξεων παρέχεται εἰς αὐτοὺς τὸ ἀναγνωστικὸν βιβλίον γεγραμμένον εἰς γλώσσαν εὐκόλον καὶ μὲ προτάσεις μικράς.

Ἐπειδὴ δὲ ἐν τῇ Τουρκικῇ γλώσσῃ τὰ γράμματα τοῦ τύπου διαφέρουσι πολὺ τῶν τῆς γραφῆς, ἀνάγκη εἶναι τὸ πρὸς ἀνάγνωσιν εἰς τοὺς μαθητάς παρεχόμενον βιβλίον νὰ περιέχῃ καὶ τὰ δύο εἴδη τῶν γραμμάτων.

Γραφή.— Γραφὴ τῶν γραμμάτων καὶ τῶν λέξεων τῶν ἐκάστοτε κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν διδασκόμενων.

Γραμματικὴ.— Ἡ διδασκαλία τοῦ μαθήματος τούτου δὲν γίνεται εἰς :-

διατετέρας ὥρας, ἀλλὰ διδάσκονται τὰ προσήκοντα ἐξ αὐτοῦ ἐποπτικῶς κατὰ τὴν ὥραν τῆς ἀναγνώσεως.

1. Τὰ γράμματα καὶ διαίρεσις αὐτῶν εἰς δασύφωνα καὶ φιλόφωνα.
2. Ἀρμονία τῶν συλλαβῶν καὶ τῶν καταλήξεων ὡς πρὸς τὰς λέξεις κατὰ τὴν σχέσιν τῶν τεσσάρων πρὸς ἓν καὶ τὴν τῶν δύο πρὸς ἓν.
3. Κλίσις τῶν συμφωνολήκτων καὶ τῶν φωνηεντολήκτων ὀνομάτων.
4. Τὰ ἐπίθετα καὶ οἱ βαθμοὶ αὐτῶν.
5. Τὰ ἀριθμητικά, τακτικά, ἀναλογικά καὶ κλασματικά.
6. Αἱ προσωπικαί, αἱ κτητικαὶ καὶ αἱ δεικτικαὶ ἀντωνυμίαι.
7. Τὰ ρήματα εἶμαι καὶ ἔχω εἰς τὸν ἐνεστώτα καὶ παρατατικὸν καταφατικῶς καὶ ἀποφατικῶς.*

Ὁρθογραφία. Γραφὴ τῶν κατὰ τὰς γραμματικὰς ἀσκήσεις ἐξετασθεισῶν λέξεων εἰτε ἀπὸ τοῦ ἀναγνωστικοῦ βιβλίου καὶ ἀπὸ τῶν ἐπὶ τοῦ πίνακος ἀντιγραφόμενων εἰτε καὶ καθ' ὑπαγόρευσιν.

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'. (ὥραι 4).

Αἱ λεκτικαὶ ἀσκήσεις ἐξακολουθοῦσι καὶ ἐν τῇ τάξει ταύτῃ ἐπὶ τῶν πινάκων τοῦ *Hörsel*.

1. **Ἀνάγνωσις.** Ἀνάγνωσις ὑπὸ τοῦ διδασκάλου. Ἀσκήσις τῶν μαθητῶν εἰς τὸ ἀπταιστώως ἀναγινώσκειν. Ἑρμηνεία τοῦ περιεχομένου τῶν ἀναγινωσκομένων καὶ ἀνάλυσις αὐτοῦ δι' ἐρωτήσεων καὶ ἀποκρίσεων.
2. **Γραμματικὴ.** Συμπλήρωσις τῶν ἀντωνυμιῶν καὶ τῶν ρημάτων.
3. **Ὁρθογραφία.** Γραφὴ οὐσιαστικῶν, ἐπιθέτων, ἀντωνυμιῶν καὶ ρημάτων τῶν δεδιδαγμένων ἐκ τῆς γραμματικῆς. Ἀντιγραφὴ ἐκ τοῦ βιβλίου καὶ γραφὴ καθ' ὑπαγόρευσιν ἀπλῶν προτάσεων μετὰ προηγουμένην κατανόησιν αὐτῶν.
4. **Γραφή.** Ἀντιγραφὴ ἐκ τοῦ κειμένου καὶ καλλιγραφία.

ΙΑ'. ΙΧΝΟΓΡΑΦΙΑ

ΤΑΞΙΣ Γ'. (ὥραι 2)

Ἐλευθέριον ἰχνογράφησις ἐκ τοῦ φυσικοῦ ἀπλῶν ἐπιπέδων σχημάτων.

* Σημ. Οἱ κανόνες τῆς Τουρκικῆς γραμματικῆς ἐξάγονται ὑπὸ τῶν μαθητῶν τῇ βοήθειᾳ τοῦ διδασκάλου ἐκ τῆς ἐποπτικῶς προσφερομένης αὐτοῖς διδακτικῆς ὕλης.

Ἀσκήσεις εἰς τὴν ἀκριβὴ ἀπόδοσιν διὰ χρωμάτων διαφόρων ἐγχρώμων ἀντικειμένων, φύλλων, χρυσαλλίδων, πλίνθων καὶ ἄλλων, εἰς τὸ σκιαγραφεῖν (δαμάσκηνον, ἄλυσιν, ξιόπτρας, φῶν, κοχλιάριον, ἡοσιδὲς φύλλον, κρίνον, τροχὸν ἀμάξης, πλάκα ὥρολογίου, πλαίσιον εἰκόνων, ἐπιστολικὸν φάκελλον, χάρτινον ἀετόν, παράθυρον, θύραν, πρίονιον, πέλεκυν, μάχαιραν, ἡλόγραν, ψαλίδια, φύλλα διαφόρων μορφῶν).

ΤΑΞΙΣ Δ'. (ὥραι 2).

Ἐλευθέριον ἰχνογράφησις ἐκ τοῦ φυσικοῦ ἀπλῶν ἀντικειμένων, ἐργαλείων, σκευῶν, μορφῶν ἐκ τῆς φύσεως καὶ τῆς τέχνης, ἀπλοῦσταται ἀσκήσεις εἰς τὸ προοπτικῶς παριστάνειν διάφορα μέρη τῆς αἰθούσης τοῦ σχολείου καὶ ἄλλων, συνέχεια τῆς ἐγχρώμου ἰχνογραφίας, τοῦ σκιαγραφεῖν καὶ τοῦ ἀπὸ μνήμης ἰχνογραφεῖν (φύλλα, χρυσαλλίδας, ἰχθύς, ἐφυδριάδας νύμφας ἀπλῶν μορφῶν, πυξίδα, κιβώτιον, βιβλίον, ἀνθοδοχεῖον, λεκάνην, κύπελλον, ὄστρακον, φιάλην, καρπούς κτλ).

ΤΑΞΙΣ Ε'. (ὥρα 1).

Α'. Ἐλευθέριον ἰχνογράφησις δυσκολωτέρων μορφῶν ἐκ τῆς φύσεως καὶ τῆς τέχνης, δοχείων, κοσμημάτων, σκευῶν, δένδρων, ἰχθύων, πτερύγων πτηνῶν, καρπῶν, ἐργαλείων. Ἀσκήσεις εἰς τὸ παριστάνειν προοπτικῶς διάφορα μέρη τῆς οἰκίας, τοῦ ναοῦ καὶ ἄλλων. Ἀπόδοσις φωτισμοῦ καὶ σκιάς. Ἀσκήσεις ἐν τῇ ὕδατογραφίᾳ δι' ὑδρομιγοῦς βαφῆς (νερομπογιᾶς).

Β'. Γραμμικὴ. Ἀσκήσεις εἰς τὴν χρῆσιν τῶν ὀργάνων: διαβήτου, κανόνος, γραμμογράφου διὰ τῆς ἰχνογραφήσεως ἐπιπέδων ὑποδειγμάτων, τμημάτων, συνδυασμῶν κύκλων καὶ ἄλλων γεωμετρικῶν σχημάτων.

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'. (ὥρα 1).

Α'. Ἐλευθέριον ἰχνογράφησις δυσκολωτέρων μορφῶν ἐκ τῆς φύσεως καὶ τῆς τέχνης, συνθέτων φύλλων, δοχείων, κοσμημάτων, ἀρχιτεκτονικῶν ρυθμῶν, δένδρων, τοπίων καὶ ἄλλων. Ἐλευθεραὶ ἀσκήσεις προοπτικῆς. Ἀσκήσεις ἐν τῇ ἐλαιογραφίᾳ ἐπὶ φυτῶν, καρπῶν καὶ ἄλλων, σκιαγραφία καὶ ἀπὸ μνήμης ἰχνογραφία.

Β'. Γραμμικὴ. Γεωμετρικὴ ἀναπαράστασις πολλῶν σωμάτων κατὰ διαφόρους ἀπόψεις, μετὰ τομῶν καὶ ἀναπτύξεως τῶν μερῶν αὐτῶν.

Σημ. Ὁ διδάσκων τὸ νέον τοῦτο σύστημα τῆς ἰχνογραφίας δύναται νὰ ἔχῃ τὸν ἐν Ἀννοθέριον τῆς Γερμανίας ἐκδοθέντα ἐξηγὸν μετὰ πινάκων ὑπὸ τοῦ Γερμανοῦ Ἀλεξάνδρου Baumgart.

ΙΒ'. ΚΑΛΛΙΓΡΑΦΙΑ

ΤΑΞΙΣ Α'. (ὥραι 4)

Ἡ γραφὴ συνδυαζομένη μετὰ τῆς ἀναγνώσεως καὶ τῆς πραγματογνωσί-
σας. Προασκήσεις δι' ἐλευθέρας χειρὸς ἐπὶ ἀθακίων κατὰ τὸ α'. ἐξάμη-
νον, κατὰ δὲ τὸ β'. ἐπὶ τετραδίου διὰ μολυβδοκονδύλου.

ΤΑΞΙΣ Β'. (ὥραι 2)

Ἐξακολούθησις τῶν προασκήσεων ἐπὶ τετραδίου κατὰ μὲν τοὺς πρώτους
μῆνας διὰ μολυβδίδος, εἶτα δὲ διὰ γραφίδος. Προασκήσεις διὰ τὰ ἐπίστιχα
γράμματα κατ' ἀρχὰς καὶ εἶτα διὰ τὰ λοιπά. Διάκρισις τῶν γραμμῶν ἐξ ὧν
ἀποτελοῦνται τὰ διάφορα γράμματα.

Ἐπίστιχα, ὑπόστιχα, ὑπέρστιχα καὶ ἀμφίστιχα γράμματα καὶ λέξεις ἐπ'
αὐτῶν. Κανονικαὶ ἀποστάσεις τῶν γραμμάτων ἐν ταῖς λέξεσι. Σκίασις τῶν
γραμμάτων καὶ διαστάσεις αὐτῶν.

ΤΑΞΙΣ Γ'. (ὥραι 2).

Ἐπανάληψις τῶν ἐν τῇ β'. τάξει διδασκέντων. Λέξεις καὶ προτάσεις
κατ' ἀρχὰς διὰ μεγαλυτέρων καὶ εἶτα διὰ μικροτέρων γραμμάτων. Πλαγί-
σις καὶ παραλληλία τῶν γραμμάτων καὶ κανονικαὶ αὐτῶν ἀποστάσεις. Σύν-
δεσις τῶν γραμμάτων ἐν ταῖς λέξεσι. Γραφὴ εἰς ὠρισμένα ὕψη. (Τὰ ὕψη ἴδε
εἰς τὸ τέλος). Προασκήσεις διὰ τὰ κεφαλαῖα γράμματα.

Διδασκαλία τῶν κεφαλαίων γραμμάτων κατὰ τὴν ἀκόλουθον σειρὰν:

Τ, Π, Λ, Α, Ο, Υ, Ι, Κ, Ν, Μ, Ε, Ω, Γ, Θ, Η,
Λ, Χ, Ζ, Ξ, Β, Σ, Δ, Ψ, Φ.

Λέξεις καὶ προτάσεις μετὰ κεφαλαίων καὶ μικρῶν γραμμάτων. Γραφὴ
τῶν ἀκεραίων ἀριθμῶν κατὰ τὴν ἀκόλουθον σειρὰν.

1 0 3 4 7 6 9 2 5 8.

ΤΑΞΙΣ Δ'. (ὥραι 2)

Ἐπανάληψις τῶν ἐν τῇ γ'. τάξει διδασκέντων. Γραφὴ προτάσεων διὰ
γραμμάτων σχετικῶς μικρῶν. Σύνδεσις τῶν γραμμάτων τῶν διαφόρων λέ-
ξεων. Πλαγίσις καὶ σκίασις τῶν μικρῶν καὶ τῶν κεφαλαίων γραμμάτων.
Παραλληλία τῶν γραμμάτων.

Γραφή και ταχυγραφία ἐπὶ μονογράμμου τετραδίου εἰς ὕψος 0:0015.

ΤΑΞΙΣ Ε' (ὥρα 1).

Ἐπανάληψις τῶν ἐν τῇ δ' τάξει διδαχθέντων. Ἀκριδὴς ἐφαρμογὴ τῶν καλλιγραφικῶν κανόνων σχετικῶς πρὸς τὸ ὕψος, τὰς ἀποστάσεις καὶ τὰς διαστάσεις τῶν γραμμάτων. Τὰ μικρὰ καὶ τὰ κεφαλαία γράμματα ἐν τῇ στρογγύλῃ γραφῇ.

Καλλιγραφικὰ ὑποδείγματα.

Γραφὴ τῶν ἀκεραίων καὶ τῶν κλασματικῶν ἀριθμῶν.

ΤΑΞΙΣ ΣΤ' (ὥρα 1)

Ἐπανάληψις τῶν δεδιδαγμένων καὶ ταχυγραφία. Γραφὴ φράσεων καὶ συνεχοῦς λόγου διὰ τε τῆς πλαγίας καὶ τῆς στρογγύλης γραφῆς.

Καλλιγραφικὰ ὑποδείγματα περιέχοντα συναλλάγματα, γραμμάτια, ἐνοικιστήρια καὶ διάφορα ἄλλα εἶδη ἐγγράφων εἰς μέγεθος σύνηθες παρὰ τοῖς ἐμπόροις. Τὰ μικρὰ καὶ τὰ κεφαλαία γοτθικὰ γράμματα μεμονωμένα καὶ ἐν συντάξει.

ΙΓ' ΩΔΙΚΗ

ΤΑΞΙΣ Ε' (ὥραι 2).

Γαλλικὴ καλλιγραφία.

Ἐκ τῶν δι' ἐκάστην τάξιν ὀριζομένων ἀσμάτων κατ' ἐκλογὴν διδάσκονται κατ' ἀναλογίαν 12—15 ἔκ τε τῶν κοινῶν καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν.

Ἄσματα μονόφωνα καὶ ἀνάλογα πρὸς τὰ φωνητικὰ ὄργανα καὶ τὴν ἡλικίαν τῶν μαθητῶν τῆς τάξεως.

α'. Ἄσματα κοινά.

- 1) Πόσα ἄστρο εἶν' εἰσεύρεις.
- 2) Ἀπὸ τὸ κλουβί σου πέταξε...
- 3) Πήρανε κι' ἀνθίζουν...
- 4) Τί βραδυά, τί βραδυά...
- 5) Ἀρνάκι ἄσπρο καὶ παχέ...
- 6) Τὰ πράσινα φύλλα...
- 7) Στὸ χορὸ τὸν πηδητό...
- 8) Φεγγάρι καλό...
- 9) Τὸ χελιδόνι (τί χαρά μου)...

β'. Ἐκκλησιαστικά.

- 1) Κύριε, ἐλέησον. Ἀμήν.
- 2) Χριστὸς ἀνέστη...
- 3) Ταῖς προσβείαις τῆς Θεοτόκου...
- 4) Δεῦτε προσκυνήσωμεν...
- 5) Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ...
- 6) Ἅγιος ὁ Θεὸς
- 7) Πατέρα, Υἱὸν καὶ ἅγιον.
- 8) Εἰς ἅγιος, εἰς Κύριος...

10) Πᾶμε, πᾶμε στὸ βουνά...

11) Καθ' αὐγὴ ὅπου φωταίνει...

12) Λοιπὸν ἐτσελιώσαμεν...

ΤΑΞΙΣ Β' (ὥραι 2)

Ἄσματα μονόφωνα καὶ ἀνάλογα πρὸς τὰ φωνητικὰ ὄργανα καὶ τὴν ἡλικίαν τῶν μαθητῶν τῆς τάξεως.

α'. Ἄσματα κοινά.

- 1) Τίς διδάσκει τὸ πουλάκι...
- 2) Ὁ ἥλιος τὰ βουνὰ χρυσώνει...
- 3) Τριαντάφυλλο κλειστό...
- 4) Τῆς ἐξοχῆς πουλάκια...
- 5) Στρατιώτης πῶς μ' ἀρέσει...
- 6) Εἰς τὸ βουνὸ ἤψηλά ἐκεῖ...
- 7) Νὰ ἡ ἀνοιξὶς ἀρχίζει...
- 8) Πιετὴς περιστερὰκι...
- 9) Τὸ φρόντιμον παιδίον.
- 10) Λαγουδάκι μου καλό...
- 11) Ἡ ἑορτὴ τῆς μητρὸς...
- 12) Ἡ πασχαλιά...

β'. Ἐκκλησιαστικά.

- 1) Εὐλογητὸς εἶ, Χριστὲ ὁ Θεός...
- 2) Ἅγιος, Ἅγιος, Ἅγιος...
- 3) Ἐλεον εἰρήνης...
- 4) Σὲ ὑμνοῦμεν...
- 5) Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου...
- 6) Τὸν σταυρόν σου προσκυνοῦμεν
- 7) Θεοτόκε Παρθένε, χαῖρε...
- 8) Ἡ Ζωὴ ἐν τάφῳ...
- 9) Αἱ γενεαὶ πᾶσαι...
- 10) Κύριε τῶν δυνάμεων...

ΤΑΞΙΣ Γ' (ὥραι 2)

Ἄσματα μονόφωνα καὶ εἴτα ὀλίγα δίφωνα ἀνάλογα πρὸς τὴν ἡλικίαν τῶν μαθητῶν τῆς τάξεως.

α'. Ἄσματα κοινά.

- 1) Ἐν ὅλῃ προθυμίᾳ...
- 2) Ἐκεῖ γλυκὰ νὰ κελαδοῦν...
- 3) Δεῦτε ἀδελφοὶ γενναῖοι...
- 4) Μὲ καράβια στὰ ταξείδια...
- 5) Τὸ δάσος δροσάτο ἐδῶ...
- 6) Ἦλθε πάλιν ἀνοιξὶς...
- 7) Ὁ Μάιος μᾶς ἔφθασε...
- 8) Δὸς μου, μητέρα, μία εὐχή...
- 9) Ξύπνα, γυόκα μου, ξύπνα...
- 10) Κάτω τὸ βιβλίον καὶ ἡ γραμμ...
- 11) Θάλασσα πικρὴ τ' ἄλμυρό σου...
- 12) Ὁ μύλος γυρίζει, ὁ μύλος...

β'. Ἐκκλησιαστικά.

- 1) Δέσποινα πρόσδεσαι...
- 2) Τὸν νυμφῶνά σου βλέπω...
- 3) Ἡ παρθένος σήμερον τὸν ὑπέρ...
- 4) Ἡ γέννησίς σου, Χριστὲ ὁ Θεός...
- 5) Εὐφροινέσθω τὰ οὐράνια...
- 6) Τὸν Συνάναρχον Λόγον...
- 7) Ἐξ ὕψους κατήλθες...

ΤΑΞΙΣ Δ'. (ώρα 2)

*Άσματα δίφωνα ανάλογα πρὸς τὴν ἡλικίαν τῶν μαθητῶν τῆς τάξεως.

α'.) *Άσματα κοινά.

β'.) *Εκκλησιαστικά.

1) Θεέ, σὺ ὁ δεσπότης...	1) Τοῦ λίθου σφραγισθέντος...
2) Δύο λουλούδια μυρωμένα...	2) Τὴν ὑψηλότεραν τῶν οὐρανῶν...
3) Εἰς τὸν προθάλαμόν σας...	3) *Ἐν Ἰορδάνῃ βαπτισθέντος σου...
4) Χαῖρε, ὦ πατρίς μου ποιητή...	4) *Ἰδοὺ ὁ νυμφίος ἔρχεται...
5) Κρατῶντας ἀπ' τὸ χέρι τὸ ραβδί...	5) *Ἀπόστολοι ἐκ περάτων...
6) Βαθεῖα σὺ δάσος κελαδεῖ...	6) Τὸ φαίδρον τῆς Ἀναστάσεως...
7) *Ἰδοὺ τὸ ἔαρ ἦλθεν ἡ λάλος...	7) Κατέλυσας τῷ σταυρῷ σου...
8) *Ἡλιος ἐφάνη τοῦ φωτὸς πηγῇ...	
9) Στὴ μέση τὸ σπαθί μου, τὸ ἄλογο...	
10) Δός μου χεῖλιν νὰ σοὶ ψάλλω	
11) *Ἡ ξενητεία.	
12) Τρέχα φύεργο ἱνάκι.	

ΤΑΞΙΣ Ε'. (ώρα 1)

*Ἀπὸ τῆς τάξεως ταύτης ἀρχεται καὶ ἡ διὰ φθογγολογίας καὶ ῥυθμοῦ διδασκαλία στοιχείων τῆς μουσικῆς.

*Άσματα δίφωνα καὶ εἴτα ὀλίγα τρίφωνα, ἀνάλογα πρὸς τὴν ἡλικίαν τῶν μαθητῶν τῆς τάξεως.

α'.) *Άσματα κοινά.

β'.) *Εκκλησιαστικά.

1) *Ἐπουράνιε Θεέ...	1) *Ἀξιόν ἐστιν ὡς ἀληθῶς...
2) *Ἐθνικὸς ὕμνος	2) Τοὺς τρεῖς μεγίστους φωστῆρας:
3) *Ὅταν, ὅταν τὰ πουλιά...	3) Τῇ ὑπερμάχῳ στρατηγῷ...
4) *Ὡ φίλ' ἀγγῆς ἰδοὺ ἡ ὥρα...	4) *Ὅτε κατῆλθες πρὸς τὸν θάνατον.
5) *Ἀσπασμοὺς πρὸς σὲ εὐθύνω...	5) *Ἀγγελικαὶ δυνάμεις...
6) *Ὁ Γεροδίμμος.	6) Εὐλογητάρια (ἀναστάσιμα)...
7) *Ἐδῶ κάτω χωρισμένοι...	
8) Δὲν ποθῶ νὰ εὐτυχίσω...	
9) Στάλογά σας, παιδιά...	
10) Εὐθύμως ἐκελάδει...	
11) Τί τιμὴ σὺ πᾶσι...	

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'. (ώρα 1)

*Ἐπέκτασις τῆς διὰ φθογγολογίας καὶ ῥυθμοῦ διδασκαλίας τῶν στοιχείων τῆς μουσικῆς.

Άσματα) δίφωνα καὶ τρίφωνα, ἀνάλογα πρὸς τὴν ἡλικίαν τῶν μαθητῶν τῆς τάξεως.

α'.) *Άσματα κοινά.

β'.) *Εκκλησιαστικά.

1) *Ὡς θανυμαστὸν τὸ ὄνομά σου...	1) *Ἀπολυτίκια πολιούχων ἁγίων
2) *Ὁ *Ἀγγλικὸς ὕμνος...	2) Μεγαλυνάρια Χριστουγέννων
3) *Ἡ ἀνθόπωλις (ἀγοράσατέ μου...	*Υπαπαντῆς καὶ Πάσχα.
4) *Ὁ χειμὼν (τὰ νέφη ἀπλοῦνται...	3) Καταβασίαι Πάσχα.
5) *Ὡ ἐλευθερία, μητέρα τῶν λαῶν...	4) Δοξολογία.
6) *Ὅσοι ζῇ ὁ κόσμος ὅλος...	
7) Ζητῶ τὴν χαρὰν ποι' ἐδῶ...	
8) *Ὁ ἥλιος ὑπὸ Λάλα.	
9) Πρὸς προστάτας σχολείων.	
10) *Ὁ καλὸς στρατιώτης.	
11) Νὰ σ' ἀφήσω λοιπὸν πρέπει...	
12) Πρὸς τὴν γαλουχήσαναν σχολήν.	

ΙΔ'. ΕΜΠΟΡΙΚΑ

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'. (ώρα 1)

*Ἡ Σμύρνη ὡς ἐμπορικὴ πόλις. *Ἐμποροὶ, μεσίται, παραγγελιοδόχοι, ἀνταποκρίται ἐμπορικῶν οἰκῶν, ταξιδεύοντες ἀνταποκρίται κλ.

*Ὀνομασία τῶν ἐμπόρων σχετικὴ πρὸς τὸ πωλούμενον ὑπ' αὐτῶν εἶδος π. χ. δερματέμπορος, καπνέμπορος κλ.

*Ἐμπορεύματα καὶ εἶδη αὐτῶν. Ζύγισις τῶν ἐμπορευμάτων. Μικτὸν καὶ καθαρὸν βάρος τῶν ἐμπορευμάτων. Ζυγολογία. Τὰ κυριώτερα τῶν εἰσαγομένων εἰς Ἀνατολὴν ἐμπορευμάτων (ὑφάσματα, ὑάλινα σκεύη, εἶδη πολυτελείας κλ.) καὶ τὰ κυριώτερα τῶν ἐξαγομένων ἐκ τῆς χώρας ἡμῶν (σι-

*) Σημ. Γενική. Τὰ κοινὰ ἄσματα πᾶσιν τῶν τάξεων δύνανται νὰ ἀντικατασταθῶσι δι' ἄλλων ἐκ τῶν ὑπαρχόντων ἢ ἐκ τῶν ἐκδιδομένων νέων.

τος, κριθή, βάμβαξ, σῦκα, σταφίς, βαλανίδια, κλ.) Μέσα διὰ τῶν ὁποίων μεταφέρονται τὰ ἐμπορεύματα, (ἄμαξαι, φορτηγὰ ζῦα, πλοῖα, ἀτμόπλοια, σιδηρόδρομοι κλ.)

Φόρτωσις καὶ ἐκφόρτωσις τῶν ἐμπορευμάτων. Φορτηγίδες. Φορτωτικά. Πωληταὶ καὶ ἀγορασταί. Πληρωμαὶ καὶ εἰσπράξεις. Εἰσπράκτορες καὶ ταμίαι. Τιμαὶ τῶν ἐμπορευμάτων. Τιμολόγια. Ἀποδείξεις πληρωμῆς καὶ ἐξοφλητικαὶ ἀποδείξεις... Συναλλαγαὶ καὶ ἐμπορικαὶ πράξεις τοῖς μετρητοῖς καὶ ἐπὶ πιστώσει. Χρεώσται καὶ πιστωταί. Χρέωσις καὶ πίστωσις. Συναλλαγμάτα, ἐπιταγαὶ καὶ γραμμάτια. Τραπεζίται καὶ τραπεζιτικὰ καταστήματα. Αἱ κυριώτεραι τῶν ἐν τῇ πόλει μας τραπεζῶν. Κτηματικαὶ τράπεζαι. Τὰ ἐν χρήσει ἐν τῇ ἀγορᾷ ἡμῶν νομίσματα.

Ἐμπορικοὶ λ)σμοί. Προσαγωγή καὶ ἐπίδειξις ἐμπορικῶν βιβλίων καὶ ἐγγράφων.

ΙΕ' ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ

ΤΑΞΙΣ Α'. (ὥραι 2).

Πέναξ 1ος

1. Σύνταξις, προσοχή, ἀνάπαυσις, ζύγησις, ἀριθμησις, ἀραίωσις κατὰ μέτωπον ἢ κατὰ παραγωγήν.
2. Προσαγωγή καὶ ἀπαγωγή τῶν ποδῶν (τετράκις).
3. Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχύων.
4. Ἀκροστασία.*
5. Τὰς ἐπὶ τῶν ἰσχύων—ἐκτασις τοῦ κορμοῦ ὀπίσω (δὶς).
6. Πρόκυψις.*
7. Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχύων, προσαγωγή—στροφή τοῦ κορμοῦ.
8. Διάστασις.*
9. Ἐκτασις τῆς κεφαλῆς ὀπίσω μετὰ στροφῆς τῶν παλαμῶν (τετράκις).
10. Βῆμα ἔμπρὸς (ὀπίσω) ἐν-δύο.
11. «Παιδιά» (κυνηγῆτός).

Πέναξ 2ος

1. Ἐπανάληψις τῶν ἐν τῇ 1ῃ πίνακι.

* Πᾶσαι αἱ ἀφετηρίαι θέσεις αἱ δι' ἀστερίσκων σημειούμεναι λαμβάνονται ἀπὸ τῆς ἐπὶ τῶν ἰσχύων θέσεως τῶν χειρῶν.

2. Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχύων, προσαγωγή.
3. » » » » » ἀκροστασία.
4. Σύμπτυξις.
5. Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχύων—ἐκτασις τοῦ κορμοῦ ὀπίσω καὶ πρόκυψις.
6. Ἐκβολὴ τῶν ποδῶν ἐναλλάξ.
7. Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχύων, προσαγωγή—στροφή τοῦ κορμοῦ.
8. Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχύων—ἐκτασις τῆς κεφαλῆς ὀπίσω.
9. Ἄρσις τῶν χειρῶν πλαγίως.
10. Βήματα ἔμπρὸς, ὀπίσω, ἀριστερά, δεξιὰ.
11. «Παιδιά», (διπλοῦς κυνηγητός).

Πέναξ 3ος

1. Ἐπανάληψις τῶν προηγουμένων.
2. Προσαγωγή καὶ ἀπαγωγή ἐν συνεχείᾳ (3-5κις).
3. Σύμπτυξις—ἀνάτασις.
4. Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχύων, πρόκυψις—στροφή τῆς κεφαλῆς.
5. Πρότασις.
6. Πρότασις—ἀνάτασις.
7. «Παιδιά» (οἱ χωροφύλακες).
8. Σύνταξις καὶ βάδισις, ἄλτ, ἀκροστασία, ἀκολούθως ἐκτασις τῆς κεφαλῆς ὀπίσω μετὰ στροφῆς τῶν παλαμῶν.
9. Ἄρσις τῶν χειρῶν ἐπὶ τὰ πλάγια (βραδέως).
10. Ἀραίωσις, τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχύων καὶ διάστασις, στροφή τοῦ κορμοῦ.
11. Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχύων, ἀκροστασία, ὀκλασις.
12. Ἐκτασις, ἀκροστασία (βραδέως).

Πέναξ 4ος

1. Ἐπανάληψις τῶν προηγουμένων.
2. Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχύων. ἀκροστασία, ὀκλασις—στροφή τῆς κεφαλῆς.
3. Ἡμιανάτασις—ἐναλλαγὴ τῶν χειρῶν.
4. Ἐκτασις τῆς κεφαλῆς ὀπίσω μετὰ στροφῆς τῶν παλαμῶν.
5. Ἡμιανάτασις, ἐναλλαγὴ τῶν χειρῶν (δι' αἰωρήσεως).
6. Σύμπτυξις—ἐκτασις τοῦ κορμοῦ ὀπίσω.
7. Ἄρσις τῶν χειρῶν πλαγίως μετ' ἀκροστασίας.
8. Βήματα κατὰ διαφόρους διευθύνσεις, (ἔμπρὸς, ὀπίσω, ἀριστερά, δεξιὰ).

9. Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχύων, πρόκυψις—στροφή τῆς κεφαλῆς.
10. Προσαγωγή, κάμψις τοῦ κορμοῦ ἀριστερά, δεξιὰ.
11. Σύμπτυξις, προσαγωγή—στροφή τοῦ κορμοῦ ἀριστερά, δεξιὰ.
12. «Παιδιὰ» (ὁστρακίνδα).

Πένταξ 5ος.

1. Ἐπανάληψις τῶν προηγουμένων, σύνταξις εἰς δύο ζυγούς, σχηματισμὸς τετράδων.
2. Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχύων, ἀκροστασία—στροφή τῆς κεφαλῆς (ἀριστερά, δεξιὰ).
3. Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχύων, ἀκροστασία—ὄκλασις.
4. Προεισαγωγικὸν ἄλμα (τέσσαρες χρόνοι).
5. Ἀνάτασις, διάστασις—στροφή τοῦ κορμοῦ.
6. Κάμψις καὶ τάσις τῶν χειρῶν κατὰ διαφόρους διευθύνσεις, (ἄνω, πλαγίως, ἔμπρὸς καὶ κάτω).
7. Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχύων, ἀκροστασία, ὄκλασις—στροφή τῆς κεφαλῆς.
8. Ἀνάτασις—ἐκτασις τοῦ κορμοῦ ὀπίσω (ἐλαφρά).
9. Βάδισμα (κατὰ παραγωγήν).
10. «Παιδιὰ» (ἀντίδρομος).
11. Σύνταξις, ἀραίωσις.
12. Ἀκροστασία μετ' ἄρσεως τῶν χειρῶν πλαγίως.
13. Προεισαγωγικὸν ἄλμα (τέσσαρες χρόνοι).
14. Στροφή τῶν παλαμῶν μετ' ἐκτάσεως τῆς κεφαλῆς ὀπίσω.

ΤΑΞΙΣ Β'. (ὥραι 2)

Ἐπανάληψις τῶν πινάκων τῆς προηγουμένης τάξεως καὶ οἱ ἐπόμενοι.

Πένταξ 6ος.

1. Σχηματισμοὶ τετράδων, μεταβολὴ ἐν κινήσει.
2. Ἄρσις τῶν χειρῶν πλαγίως μετ' ἀκροστασίας.
3. Κάμψις καὶ τάσις τῶν χειρῶν κατὰ διαφόρους διευθύνσεις (ἄνω, πλαγίως, ἔμπρὸς καὶ κάτω δις ἐκάστη).
4. Προεισαγωγικὸν ἄλμα (τέσσαρες χρόνοι).
5. Ἀνάτασις—ἐκτασις τοῦ κορμοῦ ὀπίσω.
6. Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχύων, προσαγωγή—στροφή τοῦ κορμοῦ ἀριστερά (δεξιὰ).

7. Προσαγωγή, προεκβολή, ἀκροστασία.
8. Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχύων—ἄρσις τῶν σκελῶν κεκαμμένων ἐναλλάξ.
9. Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχύων, πρόκυψις—στροφή τῆς κεφαλῆς ἀριστερά (δεξιὰ).
10. Ἡμιανάτασις, προσαγωγή—κάμψις τοῦ κορμοῦ πλαγίως.
11. Βάδισις συνήθης καὶ ἐπὶ τῶν δακτύλων, δρόμος μικρᾶς διαρκείας.
12. «Παιδιὰ» (σχινοφιλίνδα).

Πένταξ 7ος.

1. Ἐπανάληψις τῶν προηγουμένων.
2. Ἐκβολαὶ τῶν ποδῶν κατὰ διαφόρους διευθύνσεις μετ' ἀκροστασίας ἀριστερά, δεξιὰ, ὀπίσω καὶ ἀριστερά, ὀπίσω καὶ δεξιὰ.
3. Κάμψις καὶ τάσις τῶν χειρῶν κατὰ διαφόρους διευθύνσεις (ἄνω πλαγίως, ἔμπρὸς καὶ κάτω).
4. Ἀκροστασία, ὄκλασις μετὰ κάμψεως τῶν χειρῶν καὶ τάσεως αὐτῶν ἄνω (πλαγίως).
5. Ἀνάτασις, διάστασις—ἐκτασις τοῦ κορμοῦ ὀπίσω ἀκολουθῶς ἀνάτασις, διάστασις—πρόκυψις.
6. Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχύων ἀκροστασία—στροφή τῆς κεφαλῆς.
7. » » » » —ἄρσις τῶν σκελῶν τεταμένων ἔμπρὸς.
8. Πρηνὴς κατάκλισις (ἐπὶ τῶν ἐδράνων).
9. Πρηνὴς θέσις.
10. Σύμπτυξις, διάστασις—κάμψις τοῦ κορμοῦ πλαγίως.
11. Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχύων, προσαγωγή—στροφή τοῦ κορμοῦ.
12. Βάδισις.
13. Προεισαγωγικὸν ἄλμα καὶ ἐπὶ τόπου ἄλμα.
14. «Παιδιὰ» (τὸ ἵπποδρόμιον).

Πένταξ 8ος.

1. Ἐπανάληψις τῶν προηγουμένων.
2. Σύμπτυξις, ἀνάτασις μετ' ἀκροστασίας.
3. Ἀκροστασία, ὄκλασις, μετὰ κάμψεως τῶν χειρῶν καὶ τάσεως αὐτῶν ἄνω (πλαγίως).
4. Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχύων, προεκβολή—ἀκροστασία.
5. Ἀνάτασις, ἐπέρεσις—ἐκτασις τοῦ κορμοῦ ὀπίσω.
6. Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχύων—πρόκυψις (ἀπλὴ ἢ καὶ μετὰ στροφῆς τῆς κεφαλῆς (ἀριστερά, δεξιὰ).

7. Ὑπτία ἐξάρτησις.
8. Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχύων, ἄρσις τῶν σκελῶν πλαγίως.
9. Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχύων (σύμπτυξις) πρηνῆς κατάκλισις—στροφὴ τῆς κεφαλῆς ἐναλλασσομένη μετὰ κάμψεως καὶ τάσεως τῶν χειρῶν ἀπὸ τῆς προκύψεως (συμπτύξεως).
10. Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχύων—ἄρσις τῶν σκελῶν κεκαμμένων καὶ τάσις αὐτῶν ἔμπρῳς (ὀπίσω).
11. Διάστασις, ἀνάκαμψις—κάμψις πλαγίᾳ τοῦ κορμοῦ καὶ ἀκολουθῶς στροφὴ αὐτοῦ ἀριστερὰ (δεξιὰ).
12. Βάδισις, δρόμος προεισαγωγικὰ καὶ ἐπιτόπια ἄλματα.
13. «Παιδιὰ» (αὐγατιστής).
14. Στροφὴ τῆς κεφαλῆς ὀπίσω μετὰ στροφῆς τῶν πλάμων.

ΤΑΞΙΣ Γ' καὶ Δ'. (ὥραι 2 ἐν ἑκατέρᾳ).

Ἐπανάληψις τῶν ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσι διδασκέντων πρὸς δὲ καὶ αἱ ἐπόμενοι.

Πέναξ 9ος

1. Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχύων, ἐκβολαὶ τῶν ποδῶν κατὰ διαφόρους διευθύνσεις καὶ ἀκροστασίαι.
2. Ἡμιανάτασις, ἐναλλαγή τῶν χειρῶν (δι' αἰωρήσεως).
3. Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχύων, προσαγωγή—στροφὴ τοῦ κορμοῦ.
4. Προεισαγωγικὸν ἄλμα.
5. Ἀνάτασις, διάστασις—ἐκτασις τοῦ κορμοῦ ὀπίσω ἀκολουθουμένη ὑπὸ προκύψεως ἐκ τῆς αὐτῆς ἀφετηρίας.
6. Ἐξάρτησις (λαβὴ πρώτη)—διάστασις τῶν σκελῶν.
7. Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχύων—ἄρσις τῶν σκελῶν ἐναλλάξ ἔμπρῳς καὶ τάσις αὐτῶν ὀπίσω.
8. Σύμπτυξις, πρόκυψις—τάσις καὶ κάμψις τῶν χειρῶν ἐναλλασσομένη μετ' αἰωρήσεως αὐτῶν (ὀπίσω, ἔμπρῳς).
9. Ἐξάρτησις (λαβὴ πρώτη)—ἄρσις ἀμφοτέρων τῶν σκελῶν κεκαμμένων ἐναλλασσομένη μετ' ἐκλακτίσεως τῶν σκελῶν ἀπὸ τῆς πρηνοῦς θέσεως.
10. Ἐκτασις, διάστασις—κάμψις τοῦ κορμοῦ πλαγίᾳ ἀκολουθουμένη ὑπὸ στροφῆς τοῦ κορμοῦ ἀπὸ τῆς ἀνατάσεως.
11. Βάδισις, δρόμος, ἄλματα ἐπὶ τόπου.
12. Περιφορὰ τῶν χειρῶν.
13. «Παιδιὰ» (κρικηλασία ἢ σφαίρισις ἐν κύκλῳ).

Πέναξ 10ος.

1. Ἐπανάληψις τῶν προηγουμένων.
2. Ἀνάτασις, διάστασις—ἀκροστασία, δκλασις,
3. Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχύων, πρόκυψις—στροφὴ τῆς κεφαλῆς.
4. Προεισαγωγικὸν ἄλμα.
5. Ἀνάτασις, ἐπέρεσις—κάμψις καὶ τάσις τῶν χειρῶν ἀκολουθουμένη ὑπὸ ἐπικύψεως ἀπὸ τῆς ἀνατάσεως.
6. Ἐξάρτησις, αἰωρήσις τῶν σκελῶν (ἀριστερὰ καὶ δεξιὰ).
7. Ἰσοσταθμικὴ βάδισις ἐπὶ τῆς δοκοῦ.
8. Διάστασις ἐκτασις, πρόκυψις—ἄρσις τῶν χειρῶν ἄνω ἐκ τῶν πλαγίων ἀκολουθουμένη ὑπὸ αἰωρήσεως ἢ ἐκτινάξεως τῶν χειρῶν.
9. Πρηνῆς θέσις—κάμψις καὶ ἐκλάκτισις τῶν σκελῶν.
10. Ἡμιανάτασις προβολή—ἐναλλαγή τῶν χειρῶν (διὰ κάμψεως καὶ τάσεως αὐτῶν).
11. Προσαγωγή, σύμπτυξις—στροφὴ τοῦ κορμοῦ μετ' ἀνατάσεως τῶν χειρῶν (ταχέως καὶ ἰσχυρῶς).
12. Βάδισις.
13. «Παιδιὰ» (ἐφεδρισμὸς ἢ ποδοσφαίρισις ἐν κύκλῳ).
14. Σύνταξις, ἀραιώσεις.
15. Ἐκτασις τῆς κεφαλῆς μετὰ στροφῆς τῶν παλαμῶν βραδεῖα, ἀκροστασία μετὰ συγχρόνου ἄρσεως τῶν χειρῶν πλαγίως.

Πέναξ 11ος.

1. Ἐπανάληψις τῶν προηγουμένων.
2. Σύμπτυξις, ἀκροστασία—τάσις τῶν χειρῶν ἄνω ἢ εἰς τὰ πλάγια (μετὰ κάμψεως τῶν γονάτων).
3. Κάμψις καὶ τάσις τῶν χειρῶν κατὰ διαφόρους διευθύνσεις.
4. Ἄρσις τῶν χειρῶν πλαγίως μετ' ἀκροστασίας.
5. Ἐκτασις προεκβολή, στροφὴ τῶν παλαμῶν—ἀνάτασις μετ' ἐκτάσεως τοῦ κορμοῦ ὀπίσω ἀκολουθουμένη ὑπὸ ἀνατάσεως, προκύψεως—αἰωρήσεως τῶν χειρῶν.
6. Προεισαγωγικὸν ἄλμα.
7. Ἐξάρτησις (λαβὴ πρώτη)—χειροβάδισις.
8. Πρηνῆς κατάκλισις, σύμπτυξις—τάσις τῶν χειρῶν πλαγίως (ἄνω).
9. Πρηνῆς θέσις—κάμψις καὶ ἐκλάκτισις τῶν σκελῶν.
10. Ἡμιανάτασις, προσαγωγή—κάμψις τοῦ κορμοῦ ἀριστερὰ (δεξιὰ).

11. Προβολαὶ ἐναλλάξ (ἀριστερά, δεξιὰ).
12. Βάδισις συνήθης καὶ ἐπὶ τῶν δακτύλων. Δρόμος.
13. Ἐλεύθερα ἄλματα (μετὰ δύο ἢ τριῶν βημάτων φοράς).
14. Ἄρσις τῶν χειρῶν πλαγίως μετ' ἀκροστασίας.
15. Ἐκτασις, ἀκροστασία—ὄκλασις (βραδέως).
16. Ἐκτασις τῆς κεφαλῆς ὀπίσω μετὰ στροφῆς τῶν παλαμῶν.
17. «Παιδιά» (ποδοσφαίρισις ἐν κύκλῳ μετὰ τρίποδος).

Πλὴν αὖ 12ος.

1. Ἐπανάληψις τῶν προηγουμένων.
2. Διάστασις, ἀνάτασις καὶ ἐκείθεν τάσις τῶν χειρῶν κατὰ πάσας τὰς διευθύνσεις.
3. Σύμπτυξις μετ' ἐκβολῆς τῶν ποδῶν.
4. » » » » ἀκροστασία καὶ ἔκτασις τῶν χειρῶν εἰς τὰ πλάγια.
5. Ἐκτασις, στροφή τοῦ κορμοῦ.
6. Προεισαγωγικὸν ἄλμα.
7. Τάσις τῶν χειρῶν ἐπὶ τὰ πλάγια (βραδέως).
8. Διάστασις, ἀνάτασις, ἐπέρεσις—ἔκτασις τοῦ κορμοῦ, ὀπίσω, ἀκολουθῶς πρόκυψις, ἐπίκυψις.
9. Ἐξάρτησις—χειροβάδις.
10. Ἰσοσταθμικὴ βάδισις ἐπὶ τῆς δοκοῦ.
11. Ἀνάτασις, πρόκυψις—κάμψις καὶ τάσις τῶν χειρῶν καὶ αἰώρησις αὐτῶν (ὀπίσω-ἐμπρός).
12. Πρηνὴς θέσις—κάμψις καὶ ἐκλάκτισις τῶν σκελῶν.
13. Ἐκτασις, διάστασις—κάμψις τοῦ κορμοῦ ἀριστερά (δεξιὰ).
14. Διάστασις, ἀνάτασις—στροφή τοῦ κορμοῦ δεξιὰ καὶ ἀριστερά, ἀκολουθῶς ἀνάκαμψις, ἀκροστασία, ὄκλασις (βραδέως).
15. Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχίων, προβολὴ τῶν ποδῶν ἐναλλάξ (ἀριστερά, δεξιὰ).
16. Βάδισις, δρόμος.
17. Προεισαγωγικὸν ἄλμα καὶ ἄλματα ἐλεύθερα.
18. Ἐκτασις τῆς κεφαλῆς μετὰ στροφῆς τῶν παλαμῶν.
19. Περιφορὰ τῶν χειρῶν.
20. «Παιδιά» (ἐπίσκυρος).

ΤΑΞΙΣ Ε' καὶ ΣΤ'. (ὥραι 2 ἐν ἑκατέρᾳ).

Πάντες οἱ ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσι διδασκόμενοι πίνακες, ἔτι δὲ καὶ αἱ ἐπόμενοι.

Πλὴν αὖ 13ος.

1. Κάμψις καὶ τάσις τῶν χειρῶν κατὰ διαφόρους διευθύνσεις μετ' ἀκροστασίας καὶ ὀκλάσεως.
2. Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχίων, προεκβολή—ἀκροστασία.
3. » » » » , προβολὴ ἐκτός μετὰ στροφῆς τοῦ κορμοῦ πρὸς τὸν προβαλλόμενον πόδα.
4. Περιφορὰ τῶν χειρῶν μετ' ἀκροστασίας.
5. Ἀνάτασις, διάστασις, ἔκτασις τοῦ κορμοῦ—κάμψις καὶ τάσις τῶν χειρῶν, ἀκολουθῶς ἐπίκυψις, ἀνάκυψις, ἀκολουθῶς ἀνάκαμψις μετ' ἀκροστασίας, ὄκλασις.
6. Ὑπτία ἐξάρτησις—ἔλξις.
7. Σύμπτυξις, προσαγωγή, ἀνάτασις προεκβολή—ἀκροστασία.
8. Ἰσοσταθμικὴ βάδισις ἐπὶ τῆς δοκοῦ.
9. Σύμπτυξις, ἀνάτασις, προβολὴ ἐμπρός, πρόκυψις, ἀνάκυψις, ἀκολουθῶς τάσις τῶν σκελῶν ἐπὶ τὰ πλάγια.
10. Πρότασις—ἄρσις τῶν σκελῶν ἐναλλάξ ἐμπρός.
11. Πρηνὴς θέσις—ἐκλάκτισις τῶν ποδῶν.
12. Ἐκτασις τῆς κεφαλῆς μετὰ στροφῆς τῶν παλαμῶν.
13. Προσαγωγή, ἡμιανάτασις—κάμψις τοῦ κορμοῦ πλαγίᾳ πρὸς τὸ μέρος τῆς μὴ ἀνατεταμένης χειρός.
14. Πρόπτυξις, διάστασις—στροφή τοῦ κορμοῦ μετ' ἐκτινάξεως τῶν χειρῶν.
15. Προεισαγωγικὸν ἄλμα καὶ ἐπὶ τόπου ἄλματα.
16. «Παιδιά» (σφαίρισις ἐν κύκλῳ).

Πλὴν αὖ 14ος.

1. Ἐπανάληψις τῶν προηγουμένων.
2. Σύμπτυξις, ἀκροστασία.
3. Ἐκτασις ἀκροστασία—κάμψις τῶν γονάτων μετὰ συγχρόνου ἄρσεως τῶν χειρῶν (ἄνω ἐκ τῶν πλαγίων).
4. Ἐκτασις τῶν χειρῶν μετὰ προβολῆς ἐκτός.
5. Προεισαγωγικὸν ἄλμα.

6. Ἐκτασις τῆς κεφαλῆς (ὀπίσω).
7. Διάστασις, ἀνάτασις, ἐπέρεσις, ἔκτασις τοῦ κορμοῦ—κάμψις καὶ τάσις τῶν χειρῶν, ἀκολουθῶς πρόκυψις—αἰώρησις τῶν χειρῶν.
8. Ἀκροστασία—στροφή τῆς κεφαλῆς δεξιὰ καὶ ἀριστερά.
9. Ἐξάρτησις, χειροβάδισις.
10. Ἰσοσταθμικὴ βάδισις ἐπὶ τῆς δοκοῦ.
11. Πρηγὴς κατάκλισις—ἔκτασις τῶν χειρῶν.
12. Ἐξάρτησις—ἄραις τῶν σκελῶν κεκαμμένων κατὰ τὸ γόνυ καὶ βραδύτερον τάσις αὐτῶν ἔμπρός.
13. Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχύων, ἀκροστασία—βραδεῖα κάμψις τῶν γονάτων.
14. Ἀνάκαμψις, διάστασις—κάμψις τοῦ κορμοῦ ἀριστερὰ (δεξιὰ), ἀκολουθῶς στροφή τοῦ κορμοῦ ἀριστερὰ (δεξιὰ).
15. Ἡμιανάτασις, προβολὴ ἔκτός.
16. Βάδισις, δρόμος.
17. Ἄλματα ἐλεύθερα.
18. Ἐκτασις μετὰ βραδείας ἀκροστασίας.
19. Ὀκλασις βραδέως.
20. Περιφορὰ τῶν χειρῶν.
21. «Παιδιὰ» (εἰαδῆποτε ἐκ τῶν προηγουμένων).

Πένταξ 15ος.

1. Ἐπανάληψις τῶν προηγουμένων.
2. Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχύων, ἐκβολαὶ τῶν ποδῶν καθ' ἀπάσας τὰς διευθύνσεις.
3. Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχύων, ἐκβολή, στροφή τοῦ κορμοῦ (πρὸς τὸν ἐκτελεσθέντα πόδα) ἔκτασις τοῦ κορμοῦ ὀπίσω καὶ πρόκυψις.
4. Ἀκροστασία, σύμπτυξις—ἀνάτασις, κάμψις τῶν γονάτων.
5. Ἀνάτασις, προεκβολή—ἔκτασις τοῦ κορμοῦ ὀπίσω, ἀκολουθῶς πρόκυψις—μεταβολὴ ἐπὶ τῶν πτερνῶν καὶ ἐπανάληψις τῶν προηγουμένων κινήσεων, μετ' αὐτὴν δὲ κλίσις ἐπὶ τῶν πτερνῶν, θέσις τῶν χειρῶν ἐπὶ τοῦ αὐχένος καὶ ἐκείθεν ἀκροστασία, Ὀκλασις.
6. Κάμψις καὶ τάσις τῶν χειρῶν κατὰ διαφόρους διευθύνσεις.
7. Ἐξάρτησις, ἔλξις.
8. » χειροβάδισις.
9. Ἰσοσταθμικὴ βάδισις ἐπὶ τῆς ὀριζοντίας δοκοῦ.
10. Ἐκτασις τῶν χειρῶν, ἄραις τοῦ ἀριστεροῦ (δεξιοῦ) ποδὸς ὀπίσω, ἰ-

- σορροπία ἐπὶ τοῦ ἐτέρου κεκαμμένου κατὰ τὸ γόνυ.
11. Ἀνάτασις, προβολὴ ἔμπρός—πρόκυψις ἀκολουθουμένη ὑπὸ κάμψεως καὶ τάσεως τῶν χειρῶν ἢ αἰωρήσεως αὐτῶν.
 12. Πρηγὴς θέσις ἀκολουθουμένη ὑπὸ ἐξαρθήσεως καὶ ἄρσεως ἀμφοτέρων τῶν σκελῶν.
 13. Ἀνάτασις, προσαγωγή—κάμψις δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἀκολουθουμένη ὑπὸ στροφῆς τοῦ κορμοῦ.
 14. Ἡμιανάτασις, προβολή.
 15. Βάδισις.
 16. «Παιδιὰ» (περιλαμβάνουσα ἄλματα).
 17. Περιφορὰ τῶν χειρῶν Ὀκλασις βραδεῖα.
 18. Ἐκτασις μετ' ἀκροστασίας.

ΕΠΕΞΗΓΗΣΙΣ

Α. ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΤΗΣ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗΣ

Ὀνομαστολογία.

Προσαγωγή—Προσέγγισις τῶν πελμάτων τῶν ποδῶν, οὕτως ὥστε αἱ ἐσωτερικαὶ αὐτῶν πλευραὶ νὰ ἐφάπτονται ἀλλήλων καθ' ἕλον αὐτῶν τὸ μῆκος.

Ἀπαγωγή—Ἐπαναφορὰ τῶν ποδῶν ἐκ τῆς προσαγωγῆς εἰς τὴν ἀφετηρίαν.

Ἐκβολή—Μετάθεσις τοῦ ποδὸς κατὰ τὴν ἰδίαν ἢ τὴν τοῦ ἐτέρου ποδὸς διευθύνειν εἰς δύο ποδῶν ἀπόστασιν ἀπὸ πτέρνης εἰς πτέρναν, ἀμφοτέρων τῶν σκελῶν ὄντων τελείως τεταμένων.

Διάστασις—Μετάθεσις ἑκατέρου τῶν ποδῶν κατὰ ἓνα πόδα πρὸς τὰ πλάγια.

Προεκβολή—Μετάθεσις τοῦ ποδὸς κατ' εὐθεῖαν ἔμπρός εἰς δύο ποδῶν ἀπόστασιν ἀπὸ πτέρνης εἰς πτέρναν.

Προβολή—Μετάθεσις τοῦ ποδὸς κατὰ τὴν ἰδίαν ἢ τὴν τοῦ ἐτέρου ποδὸς διευθύνειν εἰς τριῶν ποδῶν ἀπόστασιν ἀπὸ πτέρνης εἰς πτέρναν μετὰ συγχρόνου κάμψεως τοῦ ἔμπροσθίου γόνατος.

Προβολὴ ἔμπρός—Ὁμοία κίνησις κατ' εὐθεῖαν ἔμπρός.

Τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἰσχύων—Θέσις ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν ἐπὶ τῶν ἰσχύων.

Ἀνάκλινσις—Θέσις ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν ἐπὶ τοῦ αὐχένος.

Ἐκτάσις—Θέσις τῶν χειρῶν τελείως τεταμένων πρὸς τὰ πλάγια ὀριζοντίως.

Πρόκλινσις—Ὁμοία θέσις ἐμπρὸς ὀριζοντίως.

Ἀνάτασις—Ὁμοία θέσις ἄνω κατακορύφως.

Πρόπτυνσις—Κάμψις ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν πρὸς τοῦ στήθους.

Ἀκροστασία—Ἀνόρθωσις ἐπὶ τῶν δακτύλων τῶν ποδῶν.

Ὀκλάσις—Κάμψις τῶν γονάτων (ἀπὸ τῆς ἀκροστασίας) μέχρι ὀρθῆς γωνίας.

Ἐκτίναξις (τῶν χειρῶν)—Ὁρμητικὴ τάσις τῶν χειρῶν πρὸς τὰ πλάγια ἀπὸ τῆς προπτύξεως.

Ἡμιανάτασις—Ἀνάτασις τῆς μιᾶς χειρός, τῆς ἐτέρας τιθεμένης, ὅπου ὀρίσῃ ὁ γυμναστής.

Ἡμιέκτασις—Ἐκτάσις τῆς μιᾶς χειρός.]

Πρόκλινσις—Κάμψις τοῦ κορμοῦ ἐμπρὸς μέχρις ὀριζοντίας τὸ πολὺ θέσεως.

Ἀνάκλινσις—Ἡ ἐκ τῆς προκλινέως ἐπάνοδος εἰς τὴν ἀφετηρίαν.

Ἐπίκλινσις—Κάμψις τοῦ κορμοῦ ἐμπρὸς καὶ κάτω.

Κάθισμα—Ἡ ἐκ τῆς ἀκροστασίας κάμψις τῶν γονάτων κατὰ γωνίαν μικροτέραν τῆς ὀρθῆς.

Ἐπέρισις—Στήριξις τῆς ὀσφύος ἢ τῆς ῥάχews ἐπὶ τινος ὀργάνου ἢ συνασκουμένου.

Ἐξάρτησις—Θέσις, καθ' ἣν τὸ σῶμα φέρεται ἐπὶ τινος ὀργάνου διὰ μόνων τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν ταυτοχρόνως.

Ἐλξις—Κάμψις τῶν χειρῶν ἀπὸ τῆς ἐξαρτήσεως.

Χειροβάδισις—Μετατόπισις τοῦ σώματος ἀπὸ τῆς ἐξαρτήσεως.

Ἰσοσταθμικὴ βιάδισις—ἐπὶ ὀργάνου ἐπὶ τοῦ ἐνὸς ἢ ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν μηρῶν.

Γονυπετής θέσις—Γονυπετής ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν γονάτων.

Ἡμιγονυπετής θέσις—Ὁμοία θέσις ἐπὶ τοῦ γόνατος.

Πορηνῆς θέσις. Στήριξις τοῦ σώματος διὰ τῶν χειρῶν καὶ τῶν ἄκρων τῶν ποδῶν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

Β. ΟΔΗΓΙΑΙ

1. Πᾶν Μάθημα γυμναστικῆς δεόν πάντοτε νὰ περιλαμβάνῃ τὰ τρία στοιχεῖα τοῦ πλήρους γυμναστικοῦ συνόλου ἥτοι **τακτικὰς ἀσκήσεις, γυμναστικὰς ἀσκήσεις καὶ παιδιὰς.**

Αἱ γυμναστικαὶ ἀσκήσεις γίνονται πάντοτε κατὰ τὴν ἐξῆς σειρὰν α'. Ἐλαφραὶ ἀσκήσεις τῶν σκελῶν (ἀκροστασία, ὀκλάσεις, ἐκβολαὶ κτλ.) τῶν χειρῶν (ἰδίᾳ ἄρσεις χειρῶν ἀπλᾶς καὶ ἐν συνδυασμῷ μετ' ἀκροστασιῶν) καὶ τοῦ αὐχένος.

β') Ἐκτάσεις τοῦ κορμοῦ ὀπίσω ἀκολουθοῦμεν πάντοτε ὑπὸ προκλινέως.

γ') Ἐντονότεραι ἀσκήσεις τῶν χειρῶν.

δ') Ἰσορροπία καὶ βραδεῖαι ἀκροστασίαι μετὰ συγχρόνου ἄρσεως τῶν χειρῶν πλαγίως καὶ ἄνω.

ε') Προκλινέως ἐλαφραὶ καὶ ἀπ' αὐτῶν στροφαὶ τῆς κεφαλῆς, κάμψεις καὶ τάσεις τῶν χειρῶν, αἰωρήσεις καὶ ἐκτίναξεις αὐτῶν.

ς') Βαδίσματα, δρόμοι, ἄλματα.

ζ') Στροφαὶ καὶ πλάγιοι κάμψεις τοῦ κορμοῦ.

η') Παιδιὰ. Ἄν μετὰ τὸ βάδισμα ἐξετελέσθῃ καὶ τροχάδην, τότε προτιμότερα ἀνταγωνιστικὴ τις παιδιὰ τοῦ τύπου τῆς διελκυστίνδα.

Ἄν ὅμως παρελείφθῃ τὸ τροχάδην, τότε πάντως προτάσσεται δρομικὴ τις παιδιὰ.

θ') Ἀναπνευστικαὶ ἀσκήσεις ἥτοι βραδεῖαι ἄρσεις τῶν χειρῶν τεταμένων α') πλαγίως, β') ἄνω ἐκ τῶν ἐμπροσθεν, γ') ἄνω ἐκ τῶν πλαγίων.

2. Αἱ ἄρσεις τῶν χειρῶν τεταμένων, αἱ ἀκροστασίαι, αἱ ἐκτάσεις τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ κορμοῦ καὶ αἱ πλάγιοι κάμψεις τοῦ κορμοῦ γίνονται πάντοτε βραδέως.

3. Αἱ κάμψεις καὶ τάσεις τῶν χειρῶν, τὰ προεισαγωγικὰ καὶ ἐπιτόπια ἄλματα γίνονται πάντοτε εὐτόνως καὶ ζωηρῶς.

4. Αἱ στροφαὶ τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ κορμοῦ γίνονται κατ' ἀρχὰς μὲν βραδέως, μετ' ἐπαρκῆ ὅμως ἀσκήσιν τῶν μαθητῶν δύνανται νὰ γίνωνται καὶ ταχέως.

5. Καθ' ὅλας ἀνεξαιρέτως τὰς ἀσκήσεις ἡ ῥάχις δεόν νὰ τηρῇται εὐθυτενής, ἡ κεφαλὴ ὑψηλὰ καὶ ἡ ἀναπνοὴ νὰ ἐκτελῇται ἀκωλύτως, μεθ' ἑκά-

στην δὲ έντονον άσκησιν πάντοτε ν' ακολουθῇ έλαφρά άναπνευστική άσκησις.

6. Οί ασοδήποτε άναπτύξεως ή τάξεως καί άν είναι οί μαθηταί, ό γυμναστής όφείλει νά θεωρῇ αὐτοὺς ὡς τὸ πρῶτον άσκουμένους. Διὰ τοῦτο έκτός τῶν δι' έκάστην τάξιν όρισθέντων πινάκων δέον νά έπαναλαμβάνωνται καί οί προηγούμενοι πίνακες από τῆς Α' τάξεως τοῦ Δημοτικοῦ σχολείου.

ΙΣΤ' ΓΕΩΡΓΙΚΑ

ΤΑΞΙΣ Ε'. (ώρα 1).

Ἡ διαλογή τῶν σπερμάτων, ή σπορά, ή βλάστησις, ή παρασκευή τῶν σπορειῶν καί φυτωρίων, αί περιποιήσεις τῶν νεαρῶν φυτῶν (πότισμα, βότάνισμα, άραιώσεις κ.τ. λ.) ό τρόπος τῆς μεταφυτεύσεως.

Ο τρόπος καί ή έποχή τῆς μεταφυτεύσεως τῶν φυτῶν (φυλλορροούντων καί άειθαλῶν).

Τό καθάρισμα τῶν δένδρων.

Ἡ καλλιέργεια τῶν γνωστοτέρων λαχανικῶν καί άνθέρων.

Τά παρ' ήμιν συνήθη γεωργικά εργαλεία.

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'. (ώρα 1)

Τό κλίμα, τὸ έδαφος, τὰ συστατικά αὐτοῦ (όργανικά καί άνόργανα) καί ή διάκρισις τοῦ έδάφους κατὰ τὰ άποτελεῶντα αὐτό γεωργικά στοιχεία (άργιλλῶδες, άσβεστοῶδες, πυριτωδες, άμμῶδες κ.τ.λ.)

Τὰ λιπάσματα (όργανικά καί άνόργανα).

Τὰ όργώματα καί αί άγροναπαύσεις.

Τὰ τελειότερα γεωργικά εργαλεία. Τὸ εὐρωπαϊκόν άροτρον, τὸ μηχανήμα τῆς σποράς, τοῦ θερισμοῦ, τοῦ καθαρισμοῦ τῶν σπόρων, τὸ χορτοπιεστικόν καί χορτοθετικόν μηχανήμα, τὸ τῆς έξαγωγῆς τοῦ βουτύρου, τοῦ μέλιτος κ. τ. λ. Ἡ καλλιέργεια τῶν κυριωτέρων δημητριακῶν.

Ἡ καλλιέργεια τῆς ελαίας, τῶν έσπεριδοειδῶν, τῆς άμπέλου, άμυγδα-

1) Ἡ διδασκαλία τῶν Γεωργικῶν μαθημάτων δύναται νά εὐδοκηθῇ μόνον, εὖν συνδυάζηται καί υπό πρακτικῆς έφαρμογῆς τῶν θεωρητικῶν μαθημάτων. Πρὸς τοῦτο άνάγκη, έκαστον σχολεῖον νά έχῃ ἑῶν άγροκήπιον οὗ μισθὸν τοῦ Σχολείου εὐρισκόμενον, εὖν ὡς κυρίως θά γίνηται τὸ μάθημα.

λῆς, μωρέας, καρυδέας, καστανέας, συκῆς καί τῶν άλλων κυριωτέρων ὀπωροφόρων δένδρων, πρὸς δὲ τοῦ καπνοῦ.

Ο έμβολιασμός, ένοφθαλμισμός, έγκεντρισμός.

Ἐκ τῆς κτηνοτροφίας. Ἡ οίκονομική έκμετάλλευσις τοῦ προβάτου καί τοῦ χοίρου, μέσα τῆς βελτιώσεως αὐτῶν, έξασφάλισις χειμερινῆς τροφῆς, διὰ τὸ πρόβατον, καλυτέρα διατροφή τοῦ χοίρου, σκόπιμος καί έπιμελεμένη άναπαραγωγή αὐτοῦ.

Ἐκ τῶν γεωργικῶν βιομηχανιῶν. Ἡ σηροτροφία, ή ὀρνιθοτροφία, ή μελισσοκομία, ή τυροκομία.

ΙΖ'. ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΑ

ΤΑΞΙΣ Ε' καί ΣΤ'.

Βιβλιοδετική, κοπινοποιεία, λεπτουργική, σηροτροφία καί άλλαι τέχναι, ὅς έκαστος διδάσκαλος θά έχῃ τήν ικανότητα νά διδάξῃ λαμβάνων πάντοτε πρὸ ὀφθαλμῶν τὰς ανάγκας τοῦ τόπου ἐν ᾧ ζῶσι καί θά ζήσωσι καί θά δράσωσιν οί μαθηταί αὐτοῦ. Κατασκευή διὰ χαρτονίου, ξύλου ή άλλης ὕλης γεωμετρικῶν σωμάτων καί γεωγραφικῶν διὰ πηλοῦ, άμμου, κηροῦ καί τῶν τοιούτων.

ΩΡΟΛΟΓΙΟΝ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΤΑΞΙΣ Α΄.	ΤΑΞΙΣ Β΄.	ΤΑΞΙΣ Γ΄.	ΤΑΞΙΣ Δ΄.	ΤΑΞΙΣ Ε΄.	ΤΑΞΙΣ ΣΤ΄.
Θρησκευτικά	2	2	2	2	2	2
Πραγματογνωσία	3	2	—	—	—	—
Έλληνικά	11	10	10	10	10	10
Αριθμητική	4	4	4	4	4	4
Γεωμετρία	—	—	—	—	2	2
Γεωγραφία	—	2	2	2	2	2
Ίστορία	—	2	2	2	2	2
Φυσ. Ίστορία	—	—	2	2	2	—
Φυσ. Πειραματική	—	—	—	—	—	2
Καλλιγραφία	4	2	2	2	1	1
Ίχνογραφία	—	—	2	2	1	1
Γυμναστική	2	2	2	2	2	2
Όδική	2	2	2	2	2	2
Γαλλικά	—	—	—	2	2	3
Τουρκικά	—	—	—	—	3	2
Έμπορικά ή Γεωργικά	—	—	—	—	1	1
	28	28	20	32	35	35

Σημ. Ὁ καθορισμὸς τῶν ὥρῶν τῆς διδασκαλίας τῶν ξένων γλωσσῶν ἐπαφίεται εἰς τοὺς διευθύνοντας τὰς διαφόρους σχολὰς οἵτινες δύνανται νὰ μεταβάλλωσι ταύτας ἀνάλογως τῶν τοπικῶν ἀναγκῶν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΝ ΣΧΕΣΕΙ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΚΑΛΙΓΡΑΦΙΑΝ

Ἀριθμ. 1 0,01

Ἀριθμ. 2 0,006
0,004
0,006

Ἀριθμ. 3 0,004
0,003
0,004

Ἀριθμ. 4 0,003
0,002
0,003

SISMANOGILIO

TΩN

ΕΞΑΤΑΞΙΩΝ ΑΣΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΩΝ

ΤΩΝ ΘΗΛΕΩΝ

ΤΑΞΙΣ Α'.

Ι. ΦΡΟΝΗΜΑΤΙΣΤΙΚΑ

Α. ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ (ὥραι 2)

α' **Ἱστορήματα** ἐκ τῆς Παλαιᾶς καὶ Καινῆς Διαθήκης ἀνάλογα πρὸς τὴν ἀντιληπτικὴν τῶν μαθητριῶν δύναμιν, ἐξ ὧν νὰ ἐξάγονται κατάλληλα ἠθικὰ συμπεράσματα π. χ. νὰ ἀγαπῶμεν τὸν πλησίον, νὰ εἴμεθα ταπεινοφρονες κ.τ.λ. α') ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ μεγάλων ἑορτῶν ἦτοι τῆς τοῦ Χριστοῦ γεννήσεως, βαπτίσεως, Πάσχα (παθῶν ἀναστάσεως) : Εὐαγγελισμός.—Γέννησις Ἰησοῦ, βάπτισις, βαυφοφόρος, μουσικὸς δείπνος, σταύρωσις, ταφή, ἀνάστασις β') ὁ Ἰησοῦς εὐλογεῖ τὰ παιδία ἔτι δέ : Ἱστορία τοῦ Ἰωσήφ.

β' **Προσευχὴ** : Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς.— Ἅγιος ὁ Θεός.— Εὐλόγησον, ὦ Θεέ.— Πρὸς τὴν Παναγίαν.— Παναγία μου κτλ. Κύριε τῶν Δυνάμεων.— Χριστὸς ἀνέστη.— ἔτι δὲ ἀνάλογοι πρὸς τὴν ἀντιληπτικὴν τῶν μαθητριῶν δύναμιν, ἐκ καταλλήλου καὶ ὑπὸ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως ἐγκειμένης ἐκλογῆς.

Β. ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ (ὥραι 2)

Τὰ τάλληρα τοῦ οὐρανοῦ.— Ἡ αἶξ καὶ τὰ ἐπὶ ἀρίφια.— Ἡ κοκκινισκουφίτσα.— Ἡ ἀετίτσα.— Ἡ κυρὰ Καλομοῖρα.— Οἱ μουσικοὶ τῆς Μαινεμένης κ.λ. μετ' ἠθικῶν ὡσαύτως συμπερασμάτων π. χ. ὁ Θεὸς ἀγαπᾷ τὰ φιλεῦσπλαγχνα παιδία καὶ τὰ ἀνταμείβει.— Ἡ ἀπειθεία καὶ περιεργία τιμωρεῖται.— Τὰ καλὰ ἀδελφάκια ἀγαπῶνται κτλ. κατὰ τὸν συγκεντρωτικὸν πίνακα τῶν παραμυθίων.

ΙΙ. ΓΛΩΣΣΙΚΑ (ὥραι 9)

Ἐν τῷ προκαταρκτικῷ τμήματι διδασκαλία τῆς πρώτης ἀναγνώσεως καὶ γραφῆς, ἦτοι ἀνάλυσις προτάσεων εἰς λέξεις, λέξεων εἰς συλλαβὰς καὶ συλλαβῶν εἰς γράμματα καὶ σύνθεσις ἐκ τῶν γραμμάτων συλλαβῶν καὶ λέξεων ὑποβοηθουμένης τῆς προφορικῆς ἐργασίας διὰ τῆς γραφῆς ἐπὶ τοῦ πίνακος γραμμῶν καὶ στιγμῶν. Αἱ πρὸς ἀνάλυσιν λέξεις πρέπει νὰ ᾧσι πρα-

γμάτων δηλωτικά, νὰ μὴ περιέχωσι δυσκόλους συνδυασμοὺς γραμμάτων καὶ νὰ συμπίπτῃ ἢ ἀνάγνωσις αὐτῶν πρὸς τὴν γραφὴν. Βοηθητικὰ μέσα : Ἀναγνωστήριον καὶ Ἀλφαβητάριον.

Ἐν τῷ ἀνωτέρῳ τμήματι α') ἀνάγνωσις ἀπταιστος ἀπλῶν προτάσεων καὶ λόγου συνεχοῦς ἐξ ἀναγνωστικοῦ περιέχοντος παραμύθια ἐν τῇ τάξει ταύτῃ διδασκόμενα.

6') Βαθμιαία διόρθωσις τῆς ἐκφράσεως τῆς μαθητρίας.

γ') Γραμματική. 1ον Διάκρισις φωνηέντων συμφώνων καὶ διφθόγγων. — 2ον Οἱ τόνοι καὶ τὰ πνεύματα. — 3ον Διάκρισις καὶ ὀνομασία τῶν σημείων τῆς στίξεως.

III. ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ¹ (ὥραι 3)

A'. Ἀπὸ στόματος Λογιστική.

Αἰσθητοποίησις τῆς ἀξίας τῶν ἀριθμῶν ἀπὸ τοῦ 1—10 δι' αἰσθητῶν ἀντικειμένων (λιθαρῶν, ξυλαρίων, ὀπωρῶν κ. λ.), τῶν σφικριζίων τοῦ ἀριθμητηρίου καὶ τοῦ κιθωτίου τοῦ Tülich. Ἀνάλυσις καὶ σύνθεσις τῶν ἀριθμῶν. Ἀριθμησις ἀνιούσα καὶ κατιούσα. Ἀριθμησις προστιθεμένων εἰς ἑκάστον προηγούμενον ἀριθμὸν ἢ καὶ ἀφαιρουμένων ἀπ' αὐτοῦ τοῦ 1, 2, 3, κτλ. Ἀσκήσις ἐπὶ τῶν τακτικῶν ἀριθμητικῶν. Ἀνάλυσις ἑκάστου δεδομένου ἀριθμοῦ καὶ σχηματισμὸς αὐτοῦ διὰ προσθέσεως καὶ ἀφαιρέσεως ἄλλων ἀριθμῶν.

B'. Γραπτὴ Λογιστική.

Γραφὴ τῶν ἀριθμῶν ἀπὸ τοῦ 1 μέχρι τοῦ 10 κατ' ἀρχὰς ἐπὶ τὸ αἰσθητότερον καὶ εὐκολώτερον ἀντιληπτὸν διὰ στιγμῶν, εἶτα δὲ καὶ διὰ τῶν λεγόμενων ἀραβικῶν ψηφίων. Γραφὴ τῶν σημείων τῆς προσθέσεως καὶ ἀφαιρέσεως.

IV. ΦΥΣΙΟΓΝΩΣΤΙΚΑ (ὥραι 2)

Κυριώτατά τινα ἐκ τῆς Πατριδογραφίας καὶ Φυσικῆς Ἱστορίας α') Τὸ σχολεῖον καὶ τὰ μέρη αὐτοῦ (Δωμάτιον, Κοιτὼν, Ἑστιάτοριον, Μαγειρεῖον,

1) Ἐν πάσαις ἀνεξαίρετως ταῖς τάξεσι τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου ἀρχόμεθα τῆς διδασκαλίας τῶν Μαθηματικῶν ἀπὸ προβλημάτων τοῦ καθ' ἡμέραν βίου καὶ οὐχὶ ἀπὸ κανόνων, οὓς μόνον θὰ εὑρωσιν οἱ μαθηταὶ μετὰ τὴν λύσιν πολλῶν ὁμοίων προβλημάτων.

πλυντήριον) αὐλή, κήπος, αἱ ὁδοί, αἵτινες καίονται περὶ αὐτὸ 6') ἐκ τῶν ζώων καὶ φυτῶν τὰ ἀπαντώντα ἐν ταῖς φρονηματιστικαῖς μαθήμασι π. χ. αἶξ. — κύων. — λύκος. — πρόβατον. — ἀλέκτωρ. — ἀλεκτορίς. — γαλῆ. — ὄνος κατὰ τὰ ἐξωτερικὰ καὶ μᾶλλον καταφανῆ γνωρίσματα αὐτῶν. γ') Ἐκδρομαὶ σκοποῦσαι νὰ ἐθίσωσι τὴν μικρὰν μαθήτριαν εἰς τὴν παρατήρησιν τῶν ἀντικειμένων τῆς φύσεως καὶ εἰς τὴν ἀπόκτησιν πολλῶν κατ' αἰσθησιν ἐποπειῶν.

V. ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ (ὥραι 7)

α') Ποιήματα καὶ ᾄσματα παιδικὰ π. χ. Τὸ ὄρφανό. — Ἡ νοικοκυροῦλα. — Τὸ δάσος. — κτλ. (ὥρα 1).

β') Ἐχνογραφία ἐκ φυσικῶν ἀντικειμένων ἀπαντώντων ἐν τῇ φρονηματιστικῇ μαθήματι, ἐν ταῖς ἀπλουστάτοις αὐτῶν διαγράμμασιν. Διδασκαλία εἰκόνων σχετικῶν πρὸς τὰ Φρονηματιστικά : (ὥρα 1).

γ') Καλλιγραφία. Ἐν τῇ τάξει ταύτῃ συνδυάζεται ἡ γραφὴ καὶ ἡ ἀνάγνωσις. Συστηματικὴ διδασκαλία τῆς καλλιγραφίας δὲν γίνεται, Ἐφ' ὅσον δύναται ἡ διδάσκαλος, ἀεὶ ἀποφεύγῃ τὰ ἀδύκνια καὶ ἀεὶ χρησιμοποιοῖ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς χάρτην καὶ μολυβδοκόνδυλον. Προσοχὴ εἰς τὴν στάσιν τοῦ σώματος, τοῦ τρόπου, καθ' ὃν ἡ μαθήτρια κρατεῖ τὴν γραφίδα κτλ. —

δ') Χειροτεχνικαὶ ἐργασίαι, ῥαπτική. (ὥραι 2).

ε') Γυμναστική: Γυμναστικὰ παίγνια κατ' ἐκλογὴν ἐκ τῆς Σουηδικῆς Γυμναστικῆς τῶν : Χρυσάφη, Πέππα καὶ Φωκλιανοῦ καὶ ἀσκήσεις κατὰ τὰ ὀριζόμενα ἐν τῇ ἐπισήμῳ προγράμματι (πρὸς πρόγραμμα ἀρρένων¹) (ὥραι 3).

ΤΑΞΙΣ Β'. (ὥραι 2)

I. ΦΡΟΝΗΜΑΤΙΣΤΙΚΑ

A. ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ (ὥραι 2)

α) Ἱστορήματα ἐκ τῆς Παλαιᾶς καὶ Καινῆς Διαθήκης : Κλήσις Ἀβραάμ. — Γέννησις Ἰσαάκ. — Θυσία Ἰσαάκ. — Γέννησις τοῦ Μωϋσέως.

1) Ἐν πάσαις ταῖς τάξεσι τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου διδασκόμεν τὴν Γυμναστικὴν καὶ ἐν ταῖς Παρθενόγυλοις ἀκριβῶς κατὰ τὴν σειρὰν, ἥτις ἔχει ἀριθμὸν ἀνωτέρω διὰ τὰ Σχολεῖα τῶν ἀρρένων πρὸς. σελ. 40 ;

β) **Καινή Διαθήκη.** Ἐπανάληψις τῶν ἐν τῇ Αἵ τάξει διδασκόντων πρὸς δὲ Ὑπαπαντή.— Ὁ Ἰησοῦς δωδεκαετής.— Εὐαγγελισμός.— Γέννησις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.— Βάπτισις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.— Κυριακὴ τῶν Βαΐων.— Πάθη Ἰησοῦ.— Μυστικὸς δεῖπνος.— Σύλληψις καὶ σταύρωσις αὐτοῦ.— Ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου.— Ἀνάστασις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.— Ἀνάληψις.— Πεντηκοστή.

γ) **Προσευχὴ.** Πάτερ ἡμῶν.— Χριστὸς ἀνέστη.— Δι' εὐχῶν, ἔτι δὲ ἀνάλογοι πρὸς τὴν ἀντιληπτικὴν τῶν παιδῶν δύναμιν, ἐκ καταλλήλου καὶ ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ἐγκειμένης συλλογῆς.

B. ROBINSON (ὥραι 2)

Εξαγωγή ἡθικῶν συμπερασμάτων π. χ. Τὰ τέκνα πρέπει νὰ ὑπακούωσιν εἰς τοὺς γονεῖς των, ὁ ἀπειθὴς τιμωρεῖται ὁ Θεὸς συγχωρεῖ τοὺς εἰλικρινῶς μετανοοῦντας κτλ.

II. ΓΛΩΣΣΙΚΑ (ὥραι 9)

Ἀνάγνωσις. Ἐκ τοῦ Ῥοδινῶνος.— Ἀσκήσεις εἰς τὸ ἀναγινώσκειν ἀπταιστώσ καὶ λογικῶς.— Ἀπόδοσις ἐν συνεχεί λόγῳ τοῦ ἀναγνωσθέντος κατ' ἀρχὰς ἐκάστου τμήματος εἶνε δὲ τοῦ ὅλου.— Διόρθωσις τῆς ἐκφράσεως τῶν μαθητῶν ἐν πᾶσιν ἀνεξαιρέτως τοῖς μαθήμασι.

Γραμματικὴ. 1) Διάκρισις συλλαβῶν (λήγουσα, παραλήγουσα, προπαραλήγουσα) 2) Διαίρεσις τῶν λέξεων εἰς ὀξυτόνους, παραὐτόνους, προπαραὐτόνους, περισπωμένους, προπερισπωμένους, εἰς δασυνομένους καὶ φιλουμένους. 3) Τονισμός ε καὶ ο. 4) Τὰ λήγοντα εἰς ευ καὶ ου. 5) Πνευματισμός τῶν ἀπὸ υ καὶ ρ. 6) Τονισμός τῆς προπαραλήγουσας. 7) Ἐπανάληψις καὶ συμπλήρωσις τῶν σημείων τῆς στίξεως.

Ὁρθογραφία. Ἀντιγραφή καὶ ἐκμάθησις τῆς ὀρθῆς γραφῆς λέξεων συνηθεστάτων καὶ ἀπλῶν προτάσεων.

III ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ (ὥραι 3)

α) Ἀπὸ στόματος λογιστικὴ.

Αἱ τέσσαρες πράξεις ἀπὸ τοῦ 1 μέχρι τοῦ 100. Αἰσθητοποίησις τῆς ἐννοίας τῆς δεκάδος καὶ σύγκρισις αὐτῆς πρὸς τὴν μονάδα. Ἀρίθμησις ἀνιούσα καὶ κατιούσα κατὰ δεκάδας. Ἀνάλυσις ἀριθμῶν διψηφίων εἰς δεκάδας καὶ μονάδας καὶ ἀνασύνθεσις αὐτῶν.— Πρόσθεσις καὶ ἀφαίρεσις διψηφίων ἀριθμῶν καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν τῶν καθαρῶν δεκάδων, εἰτα δὲ δεκάδων καὶ μονάδων καὶ τέλος δεκάδων καὶ δεκάδων περιεχουσῶν καὶ μονάδας. Πολλα-

πλασιασμός μονοψηφίου ἐπὶ μονοψηφίον καὶ διψηφίου ἐπὶ διψηφίον. Διαίρεσις διψηφίου διὰ μονοψηφίου κατ' ἀρχὰς μὲν καθαρῶν δεκάδων εἰτα δὲ δεκάδων καὶ μονάδων, ἀρκεῖ αἱ πράξεις ν' ὡσιν εἰς ἀκέραια ἀποτελέσματα. Σχηματισμός τῶν σειρῶν τοῦ Πυθαγορείου πίνακος καταγραφή καὶ ἀπομνημόνευσις αὐτῶν.

Πολυειδεῖς ἀσκήσεις.

Βοηθητικὰ μέσα τὰ καὶ ἐν τῇ Αἵ τάξει.

β) Γραπτὴ λογιστικὴ.

Γραφὴ τῶν ἀριθμῶν ἀπὸ τοῦ 1 μέχρι τοῦ 100. Ἐκτέλεσις ἐπὶ τοῦ πίνακος καὶ τῶν τετραδίων τῶν τεσσάρων θεμελιωδῶν πράξεων καὶ γραφὴ τῶν σημείων αὐτῶν.

IV. ΦΥΣΙΟΓΝΩΣΤΙΚΑ (ὥραι 2)

α) Κυριώτατά τινα ἐκ τῶν ἐν τοῖς φρονηματοιστικαῖς μαθήμασιν ἀπαντώντων ζώων, φυτῶν, ὀργάνων, καὶ προϊόντων τῆς τέχνης π. χ. δάσος, δένδρον, πλοῖον, λαγῶς κτλ. κατὰ τὰ ἐξωτερικὰ καὶ μᾶλλον καταρπὴν γνωρίσματα αὐτῶν.

β) Ἐπέκτασις τῆς Πατριδογραφίας (1) (Σμύρνης: αἱ συνοικίαι, αἱ ὀνομαστόταται ὁδοί, τὰ δημόσια κτίρια, Μητρόπολις, σχολεῖα, ἐκκλησίαι, νοσοκομεῖα, ὀρφανοτροφεῖα, προξενεῖα, ταχυδρομεῖα, διοικητήριον, στρατὸν, νεκροταφεῖον. Ἐργαστήρια, σταθμοὶ σιδηροδρομικοί, λιμὴν. Προάστεια Σμύρνης. α) τὰ κατὰ τὴν Ν. παραλίαν τοῦ Σμυρναϊκοῦ κόλπου (Μελαντία, Καλλιθέα, Ἐνὸπη, Μυρακτὴ.) β) τὰ κατὰ τὴν Α. καὶ Β. παραλίαν (Λουτρὰ Ἀρτέμιδος, Μερσινλή, Σφαγεῖον, Βαῖρακλή, Ἀγία Τριάς, Πετρωτὰ, Ἀλάμπη, Περικία, Παπὰ σκάλα. γ) Τὰ μεσόγεια πρὸς Α (Κουκλουτζᾶς, Βουρνόδα, Βουνάτδασι). δ) τὰ μεσόγεια πρὸς Ν. Προφήτης Ἑλίας, Παράδεισος. Ταξίδια ἀπὸ Σμύρνης εἰς ἕκαστον τῶν ῥηθέντων προαστείων. Ἐκδρομαί. Απλουστάτη Χαρτογραφία ἐπὶ ἄμμου, τοῦ πίνακος ἢ τῶν τετραδίων.

1) Σχολεῖα ἐκτὸς τῆς Σμύρνης λειτουργοῦντα θὰ ἔχωσιν ἄλλην διέταξιν ἐν τῇ πατριδογραφίᾳ. Κέντρον ἐν πάσῃ περιπτώσει λαμβάνεται τὸ Σχολεῖον, ὁποῦν κατ' ὀλίγον προβάλλομεν εἰς τὰ μακρότερον εὐρισκόμενα.

2) Τὰς ἐκ τῆς πατρίδος γνώσεις ἀποκτῶσιν οἱ μαθηταὶ δι' ἐκδρομῶν, αἵτινες διὰ τοῦτο ἀποτελοῦσι σπουδαιότατον μέσον μορφώσεως καὶ διδασκαλίας τῶν παιδῶν ἐν πάσῃ ταύτῃ τάξει.

V ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ (ὥραι 7)

α) **Ποιήματα** καὶ ᾄσματα ἀνάλογα π. χ. Τὸ πλοῖον.—Τὸ ναυτόπουλο κ. τ.λ. (ὥρα 1).

β) **Ἰχθυογραφία** ἐκ φυτικῶν ἀντικειμένων ἀπαντώντων ἐν τῇ φρονηματιστικῇ μαθηματικῇ, ἐν τοῖς ἀπλουστάτοις διαγράμμασιν αὐτῶν. Διδασκαλία εἰκόνων ὅπως καὶ ἐν τῇ προηγουμένῃ τάξει. (ὥρα 1).

γ) **Καλλιγραφία**. Τὰ μικρὰ γράμματα, προτάσεις ἐκ τῶν διδασκωμένων μαθημάτων περιέχονται πάντα τὰ μικρὰ γράμματα. (Κατὰ τὰς διὰ τὰ Ἑλληνικὰ ὀριζομένης ὥρας).

δ) **Χειροτεχνικαὶ ἐργασίαι**, ραπτική (ὥρα 2).

ε) **Γυμναστική**. Παιδιὰ κ. λ. κατὰ τὰ ἐν τῇ Αἴ τῇ τάξει (ὥρα 3).

ΤΑΞΙΣ Γ'.

I ΦΡΟΝΗΜΑΤΙΣΤΙΚΑ

Α' Ὁρησκευτικὰ (ὥραι 2).

α'). **Συστηματικὴ διδασκαλία** τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης: Δημιουργία.—Κατακλυσμός.—Πατριάρχαι (Ἀβραάμ, Ἰσαάκ, Ἰακώβ).—Μωϋσῆς (ἐξόδος ἐξ Αἰγύπτου, ἡ ἐν τῇ ἐρήμῳ διατριβή).—Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ.—**Κριταί**. (Γεδεὼν, Σαμψών, Σαμψών, Ἰερθίας, Σαμουήλ).—**Βασιλεῖς** (Σαούλ, Δαβὶδ, Σολομὼν).—**Προφῆται** (Ἠλίας, Ἐλισσαῖος, Ἰωνᾶς, Δανιήλ καὶ οἱ τρεῖς παῖδες) 1.

β) **Προσευχὴ**: Θεοτόκε Παρθένη.—Θεοτόκε ἡ ἐλπίς.—Χριστὲ τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, τὸ φωτίζον καὶ ἀγιάζον πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον κ. τ.λ.

II ΓΛΩΣΣΙΚΑ (ὥραι 11).

Β' Ἡρωϊκοὶ χρόνοι (ὥραι 2).

α') **Ἀνάγνωσις** (ἐκ βιβλίου περιέχοντος ὕλην τῶν Ἡρωϊκῶν χρόνων) κατ' ἐννοιαν. Ἀπόδοσις τοῦ ἀναγνωσθέντος ἐν συνεχείᾳ λόγῳ.—Ἀσκήσεις εἰς τὸ ὀρθῶς ὁμιλεῖν κατὰ τὸ ὑπόδειγμα τοῦ ἀναγιγνωσκόμενου.

β) **Ὁρθογραφία**. Γραφὴ προτάσεων ἐκ τῶν ἡθικῶν συμπερασμάτων καὶ καταγραφὴ τῶν ἐπιγραφῶν ἐκάστου μαθήματος καὶ ἐν σχέσει πρὸς ταύτας προπαρκασκευαστικὴ ἐργασία διὰ τὰς ἐκθέσεις.

γ) **Γραμματική**. Ἐπανάληψις τῶν ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσιν, εἰ δέ: Ἀνάλυσις πεπλατυσμένων, καὶ ἀπλῶν προτάσεων ἄνευ ὀρισμῶν.—**Συλλαβισμός**.—**Διακρίσις** οὐσιαστικῶν ἀπὸ τῶν λοιπῶν μερῶν τοῦ λόγου.—**Κλίσις** πρωτοκλίτων, δευτεροκλίτων καὶ τριτοκλίτων ὀνομάτων πλην τῶν συνηρημένων.—Ἔννη τοῦ ἐπιθέτου καὶ σχηματισμός ὁμαλῶν παραθετικῶν.—**Τονισμός** τῆς παραληγούσης.—**Διάκρισις** τῶν τριῶν χρόνων· οἱ χρόνοι οὗτοι τῶν βαρυτονῶν ῥημάτων ἐν τῇ ὀριστικῇ.

δ'. **Ἐκθέσεις** ἀπὸ ὕλης γνωστῆς εἴτε ἐκ τῶν ἄλλων μαθημάτων εἴτε ἐκ τοῦ καθ' ἡμέραν βίου. Ἐργασία κοινὴ τῆς τάξεως καὶ κατόπιν ἀντιγραφὴ ἀπὸ τοῦ πίνακος εἰς κατὰ τὸ δ' ἐξάμηνον.

III ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ (ὥραι 3)

α'. **Ἀπὸ στόματος λογιστική**: Αἱ τέσσαρες πράξεις ἀπὸ τοῦ 1—1000 διδασκόμεναι ἐπὶ τῇ βάσει προβλημάτων λαμβανομένων ἐκ πραγμάτων γνωστῶν καὶ ἐκ τοῦ βίου τῶν μαθητηρίων. Ἐννοια τῆς ἑκατοντάδος καὶ ἀντιπαραβολὴ ταύτης πρὸς τὴν δεκάδα.—Ἐννοια τῆς χιλιάδος καὶ ἀντιπαραβολὴ ταύτης πρὸς τὴν ἑκατοντάδα καὶ δεκάδα.—Διάφορος ἀξία τῶν ψηφίων κατὰ τὴν πρὸς ἀλλήλα διάφορον θέσιν αὐτῶν.—Πρόσθεσις καὶ ἀφαίρεσις ἀριθμῶν διψηφίων.—Πολλαπλασιασμός διψηφίου ἐπὶ μονοψηφίου.—Διαίρεσις ἀριθμῶν διψηφίων διὰ μονοψηφίου.—Ὀρισμοὶ τῶν τεσσάρων θεμελιωδῶν πράξεων.

β'. **Γραπτὴ λογιστική**: Γραφὴ τῶν ἀριθμῶν ἀπὸ τοῦ 1—1000. Αἱ τέσσαρες θεμελιώδεις πράξεις ἐπὶ πολυψηφίων ἀριθμῶν.

IV. ΦΥΣΙΟΓΝΩΣΤΙΚΑ

Α' Φυσικὴ Ἱστορία (ὥραι 2)

Ζῆα καὶ φυτὰ τοῦ νομοῦ Αἰδινίου π. χ. Κύων.—Γαλῆ.—Πρόβατον.—Κάμηλος.—Χεῖρος.—Βοῦς.—Ἴππος.—Ὄνος.—Λαγῶς.—Κόνικλος.—Μοῦς.—Ἀλέκτωρ, ἀλεκτορίς.—Νῆσσα.—Χήν.—Περιστέρα.—Βάτραχος.—Σιτηρά.—Ἀμπελος.—Ἐλαία.—Συκῆ.—Κυπάρισος.—Ῥοδῆ.—Μηλέα.—Κρόμμυον.—Σκόροδον.—Ἐσπεριδοειδῆ.—Ὅργανα καὶ προϊόντα τῆς τέχνης ἀπαντώντα εἰς τὰ φρονηματιστικά.—Κρητὶς, τὸ μαγειρικόν ἄλας (ἐκ τῶν ὀρυκτῶν).

Β' Γεωγραφία (ὥραι 2)

Σύντομος ἐπανάληψις τῶν προδιδαχθέντων.—Πεδιάδες, λόφοι καὶ ὄρη

περί τὴν Σμύρνην, ὁ Μέλης ποταμός, ὁ κόλπος τῆς Σμύρνης.— Ὅριζων, κύρια μέρη αὐτοῦ.— Προπαρασκευὴ εἰς χαρτογραφίαν.

Ὁ νομὸς Ἀἰδινέου α') παραλίως (ταξίδια ἀπὸ Σμύρνης πρὸς τὰς παραλίους τοῦ νομοῦ πόλεις) β') μεσογείως (ταξίδια διὰ σιδηροδρόμου ἀπὸ Σμύρνης πρὸς τὰς μεσογείους τοῦ νομοῦ πόλεις).— Ὅρη, πεδιάδες καὶ ποταμοὶ αὐτοῦ.

Στοιχεῖα Μαθηματικῆς Γεωγραφίας κατόπιν παρατηρήσεως ἐν τῇ πατρίδι πρὸς πρόγραμμα ΣΤης τάξεως.

Ἐκδρομαί.

V ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ (ὥραι 12)

α' **Ποιήματα καὶ ᾠδαί** π. χ. Δημιουργία.— Αἱ χρυσαὶ συμβουλαί.— Ἄσμα ποιμενικὸν κ. τ. λ. (ὥρ. 2).

β' **Τεχνολογία** ἐκ τοῦ φυσικοῦ. Διδασκαλία εἰκόνων σχετικῶν πρὸς τὰ διδασκόμενα φρονηματιστικά (ὥραι 2).

γ' **Καλλιγραφία**: Τὰ κεφαλαία γράμματα καὶ μετ' ἑκάστον τούτων ἀσκήσεις εἰς λέξεις διὰ τοῦ γράμματος τούτου γραφομένας. Ἀριθμοὶ (ὥραι 2).

δ' **Χειροτεχνικαὶ ἐργασίαι**: Ἐργόχειρα, πλαστικὴ κ. τ. λ. (ὥραι 4).

ε' **Γυμναστικὴ** ὅπως καὶ ἐν τῇ προηγουμένῃ τάξει (ὥραι 2).

ΤΑΞΙΣ Δ'.

I ΦΡΟΝΗΜΑΤΙΣΤΙΚΑ

Α' Ὁρησκευτικά (ὥραι 2).

α') **Συστηματικὴ διδασκαλία τῆς Κεινῆς Διαθήκης**: Εὐαγγελισμὸς τοῦ Ἰωάννου.— Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου.— Γέννησις τοῦ Ἰωάννου.— Γέννησις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.— Προσκύνησις τῶν μάγων.— Ὑπαπαντή.— Φυγὴ εἰς Αἴγυπτον.— Βρεφοκτονία.— Ὁ Ἰησοῦς δωδεκαετής.— Βάπτισις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.— Οἱ πειρασμοὶ τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ.— Οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ.— Θάνατος τοῦ Ἰωάννου.— Ὁ ἐν Κανὰ γάμος.— Ἡ μεταμόρφωσις.— Ὁ Ἰησοῦς καὶ ὁ ἑκατόνταρχος.— Ὁ υἱὸς τῆς χήρας ἐν Ναὺν.— Ὁ ἐκ γενετῆς τυφλός.— Ὁ παραλυτικὸς.— Ὁ Ἰησοῦς τρέφει πεντακισχιλίους.— Τελώνης καὶ Φαρισαῖος.— Πάτερ ἡμῶν καὶ ἀνάλυσις.— Ὁ

ἄσπτος υἱός.— Ὁ ἀδροδαίαιτος πλούσιος καὶ ὁ πτωχὸς Λάζαρος.— Ὁ εὐσπλαγγνος Σαμαρεῖτης.— Θριαμβευτικὴ εἰσοδος τοῦ Ἰησοῦ εἰς Ἱερσόλυμα.— Ὁ Ἰησοῦς ἐκδιώκει τοῦ πωλητῆς ἐκ τοῦ ναοῦ.— Ὁ μυστικὸς δειπνος.— Τὰ πάθη, ὁ θάνατος ἡ ἀνάστασις τοῦ Ἰησοῦ.— Ἀνάληψις.— Πεντηκοστή.

β') **Προσευχὴ**: Εὐλογητὸς εἰς Χριστέ.— Ὅτε καταβάς.— Πάντα χορηγεῖ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον.— Τροπάρια σχετικὰ πρὸς τὰς ἐπισήμους ἑορτάς.

B' Ἱστορία (ὥραι 2)

Ἀπὸ Τρωϊκοῦ μέχρι τῆς ἀρχῆς τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου.— Τρωϊκὸς πόλεμος.— Κάθοδος τῶν Ἡρακλειδῶν.— Κόδρος.— Λυκούργος καὶ ἡ νομοθεσία αὐτοῦ.— Μεσσηνιακοὶ πόλεμοι.— Ὀλυμπιακοὶ καὶ οἱ ἄλλοι ἀγῶνες.— Σόλων καὶ οἱ νόμοι αὐτοῦ.— Πεισίστρατος.— Πεισιστρατίδαι.— Κλεισθένης.— Ἐκστρατεία Δαρείου κατὰ τῶν Σκυθῶν.— Ἰωνικὴ ἐπανάστασις.— Ἡ ἐν Μαραθῶνι μάχη.— Ἐκστρατεία Ξέρξου.— Ἡ ἐν Θερμοπύλαις μάχη.— Ἡ ἐν Ἀρτεμισίῳ ναυμαχία.— Ἡ ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχία.— Ἡ ἐν Πλαταναῖς μάχη.— Ἡ ἐν Μυκάλη μάχη.— Ἡγεμονία καὶ ἀκμὴ τῶν Ἀθηνῶν.

II. ΓΛΩΣΣΙΚΑ (ὥραι 10)

α') **Ἀνάγνωσις**: (Ἐκ τῆς Ὀδυσσεΐας καὶ ὕλης συγκεντρωτικῆς τῶν λοιπῶν μαθημάτων) μετ' ἡθους καὶ ἐλευθέρως τοῦ ἀναγινωσκομένου ἀπόδοσις ἀκριδῆς ἐρμηνεία τῶν λέξεων οὐχὶ δι' ὀρισμῶν, ἀλλὰ διὰ περιγραφῆς τοῦ δηλουμένου ἀντικειμένου.

β') **Γραμματικὴ**: Ἐπανάληψις τῶν ἐν τῇ προηγουμένῃ τάξει, ἐτι δε': Κλίσις συνηρημένων ὀνομάτων τῶν τριῶν κλίσεων.— Συγκοπτικά.— Ἀνώμαλα οὐσιαστικά.— Ἐπίθετα καὶ παραθετικά.— Κλίσις τῶν ἀντωνυμιῶν.— Ἀτονοὶ λέξεις.— Συναίρεσις.— Κράσις.— Ἐκθλιψις.— Διάκρισις τῶν ἀκλίτων μερῶν τοῦ λόγου.— Κλίσις βαρυτόνων ῥημάτων.

γ') **Ἐκθέσεις**: Ἐκθεσις ἀπὸ ὕλης γνωστῆς εἴτε ἐκ τῶν ἄλλων μαθημάτων εἴτε ἐκ τοῦ καθ' ἡμέραν βίου.— Ἐργασία κοινὴ τῆς τάξεως καὶ κατόπιν γραφὴ μετ' ἀπομνημόνευσιν.

δ') **Ὁρθογραφία**: Ἐν σχέσει καὶ συναφείᾳ πρὸς τὰ ἐν ταῖς ἐκθέσεσι παρατηρούμενα σφάλματα τῶν μαθητριῶν. α') προπαρασκευὴ τῶν ἐκθέσεων. β') διόρθωσις τῶν κοινῶν τῶν μαθητριῶν σφαλμάτων. γ') διὰ πολλῆς ἐργασίας (συλλαβισμοῦ, γραφῆς κατ' ἀντιγραφὴν καὶ ἀπὸ μνήμης ἐμπέδωσις τῆς ὀρθῆς γραφῆς τῶν ἐξετασθεῖσων λέξεων.

III. ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ (ώραι 3)

Αί τέσσαρες πράξεις τῶν ἀκεραίων ἐπὶ παντὸς ἀριθμοῦ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ριζόμενα. Ἀσκήσεις διὰ πολυψηφίων ἀριθμῶν ἐπὶ τῶν 4 θεμελιωδῶν πράξεων. Πολλαπλασιασμός καὶ διαίρεσις διὰ τοῦ 10, 100, 1000. Συντομίαι ἐν τῇ πολλαπλασιασμῷ καὶ τῇ διαίρεσει.

IV. ΦΥΣΙΟΓΝΩΣΤΙΚΑ (ώραι 4).

Α') Φυσικὴ ἱστορία (ώραι 2)

Διάφορα ὄργανα καὶ προϊόντα τῆς τέχνης. Ζῆα, φυτὰ ὀρυκτὰ τῆς Μ. Ἀσίας. — ἀλώπηξ, λύκος, θῶς, ἄρκτος, κάπρος, ἔλαφος, πελαργός, γλαύξ, ἰέραξ, ἀετός, τρυγὼν, πέρδιξ, κόκκυξ, ἐποψ, σκολόπαξ, λάρος, κύκνος, χελιδὼν, μεταξοκάμπη, ἀκρίς, κώνωψ, μυῖα, ἀράχνη. Πέπων, ὕδροπέπων, κολοκύνθη, σίκυος ὁ ἡμερος, κερασέα, βυσσινέα, δαμασκηνέα, βερικοκκία, ἀμυγδαλή, ἀπιδέα, κυδωνέα, ἐσπεριδοειδή, καπνός, σίδηρος, μόλυβδος, χαλκός, χρυσός, ἄργυρος, κτλ. λαμβανομένης κυρίως ὑπ' ὄψιν τῆς βιολογίας τῶν ζώων καὶ φυτῶν.

Β') Γεωγραφία (ώραι 2)

Ἡ Μ. Ἀσία καὶ αἱ παρακείμεναι νῆσοι δηλ. Σάμος, Λέσβος, Χίος, Ρόδος κτλ. καὶ συντομώτατα ἡ Παλαιστίνη ἐν σχέσει πρὸς τὴν Ἱερὰν Ἱστορίαν. Χαρτογραφία τῶν διδασκομένων χωρῶν. **Στοιχεῖα μαθηματικῆς γεωγραφίας.** — Παράβαλε πρόγραμμα ΣΤ' τῆς τάξεως. Ἐκδρομαί.

V. ΓΑΛΛΙΚΑ (ώραι 2)

(Τῇ βοήθειᾳ τῶν εἰκόνων τοῦ *Hölzel*) κατὰ τὸ ἐγκεκριμένον βιβλίον τοῦ Γερασίμου Πιερρομπόννη, καὶ κατὰ τὰς ἀρχὰς τὰς ὀριζομένας ἀνωτέρω ἐν τῷ προγράμματι τῶν ἀρρεναγωγείων.

VI. ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ (ώραι 11)

α') **Ποιήματα καὶ ᾠδαί** π. χ. Ὕμνος πρὸς τὸν Θεόν. — Τὸ χωρίον. — ἡ Ἀντίστις. — ἡ Σμύρνη (ώραι 2).

β') **Γυμναστική** ἐκ τοῦ φυσικοῦ. Διδασκαλία εἰκόνων σχετικῶν πρὸς τὰ ἐν τῇ τάξει ταύτῃ διδασκόμενα φρονηματιστικά (ώραι 2).

γ') **Καλλιγραφία.** Προτάσεις εἰς μέγεθος μικρότερον τοῦ τῆς ἰσοψηφίας μὲν τῆς 1. (ώραι 2).

δ') **Χειροτεχνικαὶ ἐργασίαι.** (ώραι 3).

ε') **Γυμναστική** ὅπως ἀνωτέρω (ώραι 2).

ΤΑΞΙΣ Ε'.

I. ΦΡΟΝΗΜΑΤΙΣΤΙΚΑ

Α' Φρονηματιστικά (ώραι 2)

1. **Ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία.** — Ἡ πρώτη Ἐκκλησία. — Ὁ Πέτρος. — Ὁ Ἀποστόλος Παῦλος. — Τὰ βιβλία τῆς Κινητῆς Διαθήκης. — Περὶ τῶν διωγμῶν μέχρι τοῦ Μ. Κωνσταντίνου. — Περὶ τῶν ἐπιφανείων τῶν Ἐκκλησιαστικῶν πατέρων καὶ ἀπολογητῶν. — Ὁ ἡθικός διός τῶν Χριστιανῶν κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας.

2. **Λειτουργική.** Τὰ κυριώτατα ἐκ τῆς λειτουργικῆς.

Β' Ἱστορία (ώραι 2)

Ἀπὸ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου μέχρι Βασιλείου τοῦ Μακεδόνα. — Πελοποννησιακὸς πόλεμος. — Οἱ τριάκοντα ἐν Ἀθήναις. — Σωκράτης. — Σπартιατικὴ ἡγεμονία. — Ἀνάβασις καὶ κάθοδος τῶν Μερων. — Κορινθιακὸς καὶ Βοιωτικὸς πόλεμος. — Ἀνταλικεῖς εἰρήνη. — Ἡγεμονία Θηβῶν. — Ἀνάμιξις Μακεδόνων εἰς τὰ Ἑλληνικὰ πράγματα. — Ἡ ἐν Χαιρωνείᾳ μάχη. — Μέγας Ἀλέξανδρος — Διόδοτοι Ἀλεξάνδρου (συντόμως). — Ἀχαμαί. — Μέγας Κωνσταντίνος. — Θεοδοσίος ὁ Μέγας. — Ἰουστινιανός. — Ἡράκλειος. — Κωνσταντίνος ὁ Πρωγάτος. — Ἡ Εἰρήνη καὶ ὁ Νικηφόρος ὁ Α'. — Εἰκονομάχοι αὐτοκράτορες. — Ἡ Κυριακή τῆς Ὀρθοδοξίας. — Σχίσμα τῆς Ἐκκλησίας καὶ Φώτιος.

(1). Ὡς πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῆς Καλλιγραφίας καὶ Ὀρθογραφίας πρέπει νὰ ἔχῃ πρὸ ὀφθαλμῶν ἡ διδασκαλία διότι τότε μόνον δύναται νὰ ἔχῃ ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα ἐπὶ τῇ ἐπιμένῃ, ὅπως αἱ μαθητρίαι ὀρθογραφῶσι καὶ καλλιγραφῶσιν ἐν παντὶ ἀνεξαιρέτως μαθηματικῇ. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει προκειμένου καὶ περὶ τῆς Ἀναγνώσεως.

II ΓΛΩΣΣΙΚΑ (ὥραι 10).

1. **Ἀνάγνωσις** : Ἐκ τῶν καθ' Ἡρόδοτον καὶ ὕλης συγκεντρωτικῆς πρὸς τὰ λοιπὰ μαθήματα, λογικὴ καὶ μετ' ἡθους καὶ ἀπόδοσις, ὅπως καὶ ἐν τῇ Δγ τάξει.

2. **Γραμματικὴ** : Ἐπανάληψις τῶν ἐν τῇ προηγουμένῃ τάξει, ἐτι δὲ ἑγκλίσις τόνου, ἀριθμητικὰ, προθέσεις, ἐπιρρήματα, σύνδεσμοι, ἐπιφωνήματα, ἀντωνυμιαί, ῥήματα ἐκρύπτονα καὶ περισπώμενα. Πρακτικαὶ ἀσκήσεις τῆς συνθέσεως καὶ τῆς παραγωγῆς, ἀνάλυσις συντακτικῇ μικρῶν καὶ ἀπλῶν προτάσεων, μετὰ δὲ ταῦτα καὶ συνεχὲς λόγου (κατὰ τὸ δ', ἐξάμηνον).

3. **Ἐκθέσεις** : Ἐκθέσεις ἀπὸ ὕλης γνωστῆς καὶ περιγραφαὶ ἐν εἴδει ἐπιστολῆς. — Ἐργασία κοινὴ τῆς τάξεως καὶ κατόπιν γραφὴ ἐπὶ τῇ βάσει ὁρισμένων ἐπιγραφῶν.

4. **Ὀρθογραφία**. κατὰ τὰ ὀριζόμενα ἐν τῇ Δ. τάξει.

III. ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ (ὥραι 3)

Δεκαδικοὶ ἀριθμοί : Δεκαδικὴ μονάς. Ἡ ἔννοια αὐτῆς. Γραφὴ καὶ ἀπαγγελία τῶν δεκαδικῶν ἀριθμῶν. Τροπὴ παράδων, δραμίων καὶ βουπίων εἰς δεκαδικὰ μέρη γροσίου, ὀκᾶς καὶ πήχεως. Τροπὴ δεκαδικῶν μερῶν γροσίου, ὀκᾶς καὶ πήχεως εἰς παράδες, δράμια καὶ βούπια. Πᾶσαι αἱ ἀσκήσεις αὗται γίνονται πρὸςφορικῶς καὶ γραπτῶς. Αἱ τέσσαρες πράξεις τῶν δεκαδικῶν διδασκόμεναι ἀπὸ προβλημάτων τοῦ καθ' ἡμέραν βίου.

Κλάσματικοὶ ἀριθμοί. Ἐννοια τῆς κλασματικῆς μονάδος, τῆς πρὸς ἀπόκτησιν διακρίνῃ ἢ διδάσκαλος πρὸ τῶν μαθητῶν διάφορα ἀντικείμενα εἰς 2, 3, 4, κτλ. μέρη λαμβάνουσα ἐκάστοτε 1, 2, 3 κλ. ἐξ αὐτῶν. Κλάσμα ἴσον πρὸς τὴν ἀκεραίαν μονάδα, μικρότερον καὶ μεγαλύτερον ταύτης. Τροπὴ κλάσματος εἰς δεκαδικὸν ἀριθμὸν. Μικτοὶ ἀριθμοὶ καὶ τροπὴ αὐτῶν εἰς κλασματικούς. Ἐξαγωγή ἀκεραίων μονάδων. Ἰδιότητες καὶ ἀπλοποιήσεις τῶν κλασμάτων. Αἱ τέσσαρες πράξεις τῶν κλασματικῶν ἀριθμῶν.

IV. ΦΥΣΙΟΓΝΩΣΤΙΚΑ (ὥραι 4).

1. **Φυσικὴ Ἱστορία**. (ὥραι 2).

Ζῶα, φυτὰ, καὶ ὄρυκτά ἰδίᾳ τῆς Χερσονήσου τοῦ Αἰμου. Λαβρᾶξ, ὀνίσκος, κυπρίνος, γλῶσσα, ἀρίγγη, σκύλλιον, χρύσοφρος. Καρὶς, καρκίνος, ἀστακός, σπηρία, τευθίς, δικτάπους. Σπόγγος (σπογγαλιεῖα) κοράλλια (κοραλ-

λιοφόρα στρώματα ἰδίᾳ παρ' ἡμῖν, ἀλιεῖα, ἐπεξεργασία, χρησιμοποίησις). Γεώμηλον, λίνον, κάνναβις, μήκων, κρίνον, θάκινθος, μύκητες. Ἀνθρακες τεχνητοὶ καὶ φυσικοὶ (Ἀνθρακωρυχεῖα ἰδίᾳ παρ' ἡμῖν ἐκμετάλλευσις, ἐπίδρασις ἐπὶ τὴν βιομηχανίαν καὶ τὸν πλοῦτον μιᾶς χώρας), ἀδάμας.

2. Φυσ. Πειραματικὴ.

Συγκοινωνοῦντα ἄγγεῖα μετ' ἐφαρμογῆς ἐν τῷ καθ' ἡμέραν βίῳ. — Ἀρχὴ τοῦ Ἀρχιμήδους. — Βᾶρος τῶν ἀερίων. — Βαρόμετρον. — Ἀντλία. — Ἀερόστατα. — Διαστολὴ τῶν σωματίων. — Θερμόμετρον. — Τηλείς, πήξις, διάλυσις, βρασμός, ἐξάτμισις. — Ἐφαρμογὴ αὐτῶν.

3. Γεωγραφία (ὥραι 2)

Χερσόνησος τοῦ Αἰμου. — Ἑλλάς. — Στοιχεῖα Μαθηματικῆς Γεωγραφίας, (πρ. βλ. πρόγραμμα ΣΤ'. τάξεως). Ἐκδρομαί. — Χαρτογραφία.

IV. ΓΑΛΛΙΚΑ (ὥραι 3)

Κατὰ τὸ ἀναγνωστικὸν Γ. Πιερρεμπόνη, ὅπως καὶ ἀνωτέρω, τῇ βοηθείᾳ τῶν εἰκόνων τοῦ *Hölzel*.

V. ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ (ὥραι 10)

1. **Ποιήματα καὶ ᾄσματα** (ὥραι 2)

2. **Ἰχνογραφία** ἐκ τοῦ φυσικοῦ μετὰ σχιᾶς καὶ διδασκαλίᾳ εἰκόνων. (ὥραι 1).

3. **Καλλιγραφία**. Ἀσκήσεις εἰς τὴν ταχυγραφίαν. (ὥραι 2).

4. **Χειροτεχνικαὶ ἐργασίαι, ῥαπτικὴ**. (ὥραι 3)

5. **Γυμναστικὴ**, ὅπως καὶ ἀνωτέρω. (ὥραι 2).

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'.

I. ΦΡΟΝΗΜΑΤΙΣΤΙΚΑ

A' **Θρησκευτικὰ** (ὥραι 2)

1. **Ἑκκλησιαστικὴ Ἱστορία**.

Ἀπὸ τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου καὶ ἐξῆς δηλ. Μέγας Κωνσταντίνος. — Σύνοδοι. — Ἀπόστολοι. — Ἀποστολικοὶ πατέρες. — Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης. — Ἰουστίνος. — Ὀριγένης. — Βασίλειος ὁ Μέγας. — Γρηγόριος ὁ Θεολόγος. — Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος. — Μέγας Ἀθανάσιος. — Μέγας Ἀντώνιος καὶ μο-

ναχικός βίος. — Ἱερὸς Ἀμβρόσιος. — Διάδοσις τοῦ Χριστιανισμοῦ παρὰ τοῖς Βουλγάροις. — Διάδοσις τοῦ Χριστιανισμοῦ παρὰ τοῖς Ρώσοις. — Σχίσμα μεταξὺ Ἀνατολικῆς καὶ Δυτικῆς ἐκκλησίας. — Θρησκευτικὴ μεταρρύθμισις ἐν τῇ Δύσει. — Βουλγαρικὸν σχίσμα.

2. Κατήχησις.

Τὸ σύμβολον τῆς πίστεως. — Ἑρμηνεῖα ἐκάστου ἀρθροῦ ἰδίᾳ. — Ἡ ἐκκλησία, τὰ ἑπτὰ μυστήρια. — Αἱ δέκα ἐντολαί. — Ἑρμηνεῖα αὐτῶν καὶ τῆς Κυριακῆς προσευχῆς.

3. Ἑρμηνεῖα περικοπῶν ἐκ τῆς Κεινῆς Δευτέρας κατ' ἐκλογὴν.

Β' Ἱστορία (ὥραι 2)

Ἐπανάληψις τῶν προηγουμένων ἐκ τῆς Βυζαντινῆς ἱστορίας καὶ ἀποπεράτωσις αὐτῆς. Ἐφευρέσεις καὶ ἀνακαλύψεις. — Ἀναγέννησις. — Ἱστορία τῶν κρατῶν τῆς χερσονήσου τοῦ Αἰῶνος κατὰ τὸν 19ον αἰῶνα.

II. ΓΛΩΣΣΙΚΑ (ὥραι 9)

1ον. Νέα Ἑλληνικά. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεῖα νεωτέρων ἐγκρίτων λογογράφων καὶ ποιητῶν κατ' ἐγκεκριμένον ἀναγνωστικὸν βιβλίον.

2ον. Ἀρχαῖα Ἑλληνικά. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεῖα 20—25 σελίδων κατ' ἐκλογὴν ἐκ περικοπῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων συγγραφέων ἀναλόγων πρὸς τὴν ἀντιληπτικὴν τῶν μαθητῶν δύναμιν.

3ον. Γραμματικὴ. Ἐπανάληψις τῶν ἐν τῇ προηγουμένῃ τάξει ἐτι δέ: Ἐκ τῆς ἀρχαίας οἱ συνήθεις ὁμοιοῦ τύποι τοῦ ῥήματος ἐν συγκρίσει πρὸς τοὺς τῆς νέας.

4ον. Ἐκθέσεις. Περιγραφαί. Κοινὰ ἔργασια ἐν τῇ τάξει, γραφὴ ἐπὶ τῇ βάσει συνθηματικῶν τιμῶν λέξεων.

5ον. Ὁρθογραφία ὡς καὶ ἀνωτέρω.

III. ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ (ὥραι 3)

Α' Ἀριθμητικὴ.

Ἐπανάληψις καὶ συμπλήρωσις τῆς διδασκαλίας τῶν ἀκεραίων, δεκαδικῶν ἀριθμῶν καὶ κοινῶν κλασμάτων. — Συμμιγεῖς ἀριθμοί. — Μέθοδος τῶν τριῶν εὐθεῖα καὶ ἀντίστροφος δι' ἀκεραίων καὶ κλασματικῶν ἀριθμῶν. — Ἐφαρμογὴ τῆς μεθόδου τῶν τριῶν εἰς ὑπολογισμοὺς τόκου, κέρτους ἢ ζημίας.

Β'. Γεωμετρία.

Τὰ γεωμετρικὰ σώματα. — Κύβος, ὀρθογώνιον, παραλληλεπίπεδον, τριγωνικὴ πυραμὶς, κῶνος, κύλινδρος, σφαῖρα, κανονικὰ πολύγωνα, γωνίαι (στάθμη, κανὼν, διαδότης) μέτρον μετὰ τῶν ὑποδιαίρέσεων αὐτοῦ.

IV ΦΥΣΙΟΓΝΩΣΤΙΚΑ

Α' Γεωγραφία. (ὥραι 2)

Ἐκ τῆς Εὐρώπης. Ἰταλία. — Ἰσπανία. — Πορτογαλλία. — Γαλλία. — Ἑλβετία. — Βέλγιον. — Ὀλλανδία. — Γερμανία. — Αὐстроουγγαρία. — Μεγάλη Βρετανία. — Δανία. — Σουηδία καὶ Νορβηγία. — Ρωσία.

Ἐκ τῆς Ἀσίας. Ἀραβία. — Ὀροπέδιον τοῦ Ἰράν. — Ἰνδοί. — Σινικὴ αὐτοκρατορία. — Σιβηρία.

Ἐκ τῆς Ἀφρικῆς. Αἴγυπτος. — Μαρρόκον. — Ἀλγέριον. — Τυνησία. — Σαχάρα.

Ἐκ τῆς Εὐρώπης. Ἰταλία. — Ἰσπανία. — Πορτογαλλία. — Γαλλία. — Ἑλβετία. — Βέλγιον. — Ὀλλανδία. — Γερμανία. — Αὐстроουγγαρία. — Μεγάλη Βρετανία. — Δανία. — Σουηδία καὶ Νορβηγία. — Ρωσία. Ἐκ τῆς Ἀσίας. Ἀραβία. — Ὀροπέδιον τοῦ Ἰράν. — Ἰνδοί. Ἰαπωνία. — Σινικὴ αὐτοκρατορία Σιβηρία. — Γενικά τινα περὶ Ἀμερικῆς καὶ περὶ Ὀκεανίας.

Β' Μαθηματικὴ Γεωγραφία.

1ον Προπαρασκευαστικὸν στάδιον ἐν τῇ Γ' Δ' καὶ Ε' τάξει περιέχον τὰ ἐξῆς στοιχεῖα :

α' Ἐν ἐκδρομῇ τινι ἐρχόμεθα εἰς μικρὸν γυμνὸν δένδρων λοφίσκον διειροδύμεν τὰς μαθητρίδας εἰς δύο τμήματα, εἰς ἕκαστον δὲ τῶν τμημάτων τούτων δίδομεν καὶ σημαίαν ἐπὶ μικροῦ κοντοῦ εἰτα ἀναβαίνομεν τὸν λόφον συγχρόνως. Καθ' ὅσον προχωροῦμεν, παρατηροῦμεν, ὅτι τῆς ἀπέναντι ομάδος κατ' ἀρχὰς φαίνεται ἡ σημαία, εἰτα ὀλίγον κατ' ὀλίγον ὁ κοντος, ἔπειτα αἱ κεφαλαὶ τῶν μικρῶν παίδων καὶ ὀλίγον κατ' ὀλίγον ὁλόκληρον τὸ σῶμα πῶς συμβαίνει τοῦτο; διατὶ ἐν τῷ εἰς μικρὰν ἀφ' ἡμῶν ἀπόστασιν εὐρίσκονται αἱ ἄλλαι μαθήτριάς δὲν δυνάμεθα νὰ τὰς ἴδωμεν; Τούναντίον τί συμβαίνει ἐν ἐπιπέδῳ ἐδάφει; — Περιγραφή ὑπὸ τῶν μαθητῶν τοῦ παρατηρηθέντος. — Ἐξήγησις τούτου. — Παρατήρησις τοῦ αὐ-

τοῦ φαινομένου εἰς διαφόρους τόπους (πρὸς δὲ σκοπὸν κυματοειδές, πλήρες λόφων ἕξαιρος ἀρκετὴν παρέχει· εὐκαιρίαν) μετ' ἐπαναλήψεως τῆς ἐξηγήσεως.

β' Ἐν ἐκδρομῇ γιγνομένη διὰ σιδηροδρόμου ἢ ἀτμοπλοίου προκαλοῦμεν τὰς μαθητείας νὰ παρατηρῶσι τοὺς τηλεγραφικοὺς στύλους, τὰ νέφη κ.τ.λ. πάντα φαίνονται. ὅτι κινεῖνται ταχέως καὶ ἀντιθέτως πρὸς ἡμᾶς, ἂν καὶ ἀκίνητα ταῦτα μένωσιν ἢ τὴν αὐτὴν διεύθυνσιν πρὸς ἡμᾶς κινούμενα ἔχωσι.

γ' Παρατηρήσεις μαγνήτου (ἔλκει σώματα ἐκ σιδήρου καὶ χάλυδος καὶ συγκρατεῖ ταῦτα ἀσφαλῶς). Παρατήρησις τῆς πτώσεως τῶν σωμάτων. (Πάντα τὰ σώματα τείνουσι πρὸς τὴν γῆν).

δ' Παρατήρησις τοῦ ὁρίζοντος.

ε' Παρατήρησις τοῦ Ἡλίου. Ἀνατολὴ καὶ δύσις τοῦ ἡλίου. — Παρατήρησις τῆς θέσεως, εἰς ἣν εὐρίσκεται ὁ ἥλιος κατὰ τὴν μεσημβρίαν, κατὰ τὰς διαφόρους ἑβδομάδας, τὸ ἀνώτατον σημεῖον καὶ τὸ κατώτατον. Ὁ ἥλιος οὐδέποτε εὐρίσκεται κατακορύφως ἡμῶν. Διάρκεια τῆς ἡμέρας κατὰ τὰς διαφόρους ἐποχὰς τοῦ ἔτους· ἡμέρα ἕαρος καὶ φθινοπώρου· τροπὴ τοῦ ἡλίου κατὰ τὸ θέρος καὶ τὸν χειμῶνα. — Παρατήρησις τῶν ἀστέρων, οἵτινες ἔμχ τῇ δόσει τοῦ ἡλίου φαίνονται εἰς τὸ σημεῖον τῆς Δύσεως.

ς' Παρατηρήσεις σκιάς. Ἐπὶ ἐπιπέδου ἐπιφανείας εἰς τὸ ὑπαιθρον εὐρίσκεται ῥάβδος κάθετος, ὁ γινώμων. Παρατήρησις τῆς διευθύνσεως καὶ τοῦ μήκους τῆς σκιάς κατὰ τὴν ἡμέραν. Καθ' ἑβδομάδα ἐπαναλήψις τῶν παρατηρήσεων τούτων καὶ σύγκρισις τῶν διαφόρων ἀποτελεσμάτων. — Ἡ σκιά, ἣν βίπτει ἡ ῥάβδος τὴν μεσημβρίαν εἶναι ἡ βραχυτάτη. — Διαφορὰ τοῦ μήκους τῆς σκιάς πρὸς τὴν θέσιν, ἣν ἔχει ὁ ἥλιος κατὰ τὴν μεσημβρίαν.

η' Βαρομετρικαὶ καὶ θερμομετρικαὶ παρατηρήσεις. Μέση θερμοκρασία τόπου τινός.

θ' Παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς Σελήνης. — Ἀνατολὴ καὶ δύσις τῆς Σελήνης καὶ διάφοροι φάσεις αὐτῆς.

ι' Παρατηρήσεις ἀστέρων, τῶν μᾶλλον καταφανῶν ἀστέρων καὶ ἀστερισμῶν.

2. Κυρία διδασκαλία ἐν τῇ ἔκτῃ τάξει.

Ἐπὶ τῇ τάξει τῶν ἀνωτέρω παρατηρήσεων προβαίνομεν κατὰ τὸ ἔκτον Σχολικὸν ἔτος εἰς τὴν κυρίως διδασκαλίαν τῆς πραγματικῆς Μαθημ. Γεωγραφίας ἔχοντες πάντοτε πρὸ ὀφθαλμῶν δι. δὲν θὰ διδάξωμεν ὅλην τὴν Κοσμογραφίαν, ἀλλὰ μόνον ζητήματα :

α' ἅτινα εἰς τὴν κοινὴν ἀντίληψιν πλησίον εὐρίσκονται, ἵτοι τοιαῦτα, δι' ἃ ὁ καθ' ἡμέραν βίος ἀφορμὴν δίδει,

β' δι' ἃ ἡ μαθήτρια αὐτὴ κατὰ δύναμιν νὰ συνεισφέρει,

γ' τοιαῦτα, δι' ἃ ἡ μαθήτρια αἰσθάνεται ἀνάγκην πρὸς ἀπάντησιν, ὥς τοιαῦτα δὲ δύνανται νὰ θεωρηθῶσι :

1ον Σφαιρικὸν σχῆμα τῆς γῆς;

2ον Μέγεθος τῆς γῆς κατὰ περίμετρον καὶ διάμετρον.

3ον Ἡ γῆ κινεῖται περὶ τὸν ἀξονά της ἐκ Δ. πρὸς Α. (Ἄξων τῆς Γῆς, θέσις καὶ διεύθυνσις αὐτοῦ. Πόλοι. — Χρόνος τῆς περιστροφῆς, ἡμέρα, ὥρα).

4ον Καθορισμός τῆς θέσεως διαφόρων χωρῶν κατὰ Γεωγραφικὸν πλάτος καὶ μῆκος. (Ἰσημερινός, παράλληλοι, κύκλοι, μεσημβρινός, πρῶτος μεσημβρινός).

5ον Γῆν σφαῖρα (Χῶραι καὶ θάλασσαι ἐπὶ τῆς σφαίρας, εἶδη δ' ἡ Ἀμερικὴ καὶ ἡ Αὐστραλία ἐν συναφείᾳ πρὸς τὰς Ἀνακαλύψεις).

6ον Ἡ Γῆ κινεῖται περὶ τὸν Ἡλίον.

7ον Ἡ Σελήνη κινεῖται περὶ τὴν Γῆν καὶ μετὰ ταύτης περὶ τὸν Ἡλίον. (Μῆν, φάσεις τῆς Σελήνης, διεύθυνσις τῆς τροχίᾳς της).

8ον Ἐκλείψεις Ἡλίου καὶ Σελήνης (Ἀπόστασις τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς Σελήνης ἀπὸ τῆς Γῆς, φαινομενικὸν καὶ πραγματικὸν μέγεθος ἀμφοτέρων. — Ὀλικαὶ καὶ μερικαὶ ἐκλείψεις).

9ον Ἡμερολόγιον (ἔτος, μῆν, ἑβδομάς, ἡμέρα, ἔτος δίσεκτον, σεληνιακοὶ μῆνες, ἐκκλησιαστικὸν ἔτος, κινηταὶ καὶ σταθεραὶ ἐορταί).

Βοηθητικὰ μέσα : Οὐράνιος σφαῖρα. — Κοσμογράφος (tellurium).

Γ' Φυσικὴ ἱστορία (ὥραι 2)

Ζῶα, φυτά, ὀρυκτὰ καὶ προϊόντα τῆς Εὐρώπης καὶ τὰ παρ' ἡμῖν κοινότερα τῶν ἄλλων Ἡπειρῶν π. χ. φάλαινα, κροκόδειλος, πίθηκος, λέων, τίγρις, βόας, σκίουρος, κάστωρ, ψιττακός, νικοτιανή, καρέα, ἄρως, φαεινὴ, κοκκοφοινίς, βανανέα, ἤλεκτρον, ψευδάργυρος, γόψος, θηρακὴ γῆ, ἀσβεστόλιθος, θεῖον, σμύρις, λαμβανομένης κυρίως ὑπ' ὄψιν τῆς βιολογίας τῶν ζῴων καὶ φυτῶν.

Δ' Φυσικὴ πεπραγμένη.

Ἀστραπή, βροντή, κεραυνός, ἡλεκτρισμός. — Ἡλεκτρικὴ μηχανὴ τοῦ Ramsden καὶ ἐξαρτήματα αὐτῆς. — Μαγνητισμός καὶ πυρῆς. Ἡλεκτρικὴ στήλη. — Τηλέγραφος, Τηλέφωνον μετὰ σύρματος καὶ ἀνευ αὐτοῦ. — Παραγωγὴ ἤχου. — Διάδοσις αὐτοῦ καὶ φωνογράφος. — Φῶς καὶ διάδοσις αὐτοῦ. — Ἀντανάκλασις καὶ διάθλασις, ἀποσύνθεσις καὶ ἀνασύνθεσις τῶν χρωμάτων τοῦ φωτός. Μικροσκόπιον καὶ τηλεσκόπιον.

Ε' Χημεία, Σωματολογία και Γυμναστική

V ΓΑΛΛΙΚΑ (ώραι 3)

1. Ανάγνωση, έρμηνεία, θέματα επί τη βάσει των άνωτέρω λεχθέντων.
2. Γραμματική. Σχηματισμός των βοηθητικών ρημάτων και των ρημάτων της α' β' και γ' συζυγίας.

VI ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ (ώραι 3)

- α' Ποιήματα και άσματα. (ώραι 2).
- β' Ίχνογραφία. Ίχνογράφησης κοσμημάτων πλαστικών μετά σκιᾶς στοιχεία ζωγραφικής, διδασκαλία εικόνων. (ώρ. 1).
- γ' Καλλιγραφία (ώραι 2)
- δ' Έργόχειρα (ώραι 3)
- ε' Γυμναστική όπως και άνωτέρω. (ώραι 2)

VII ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ

Βλέπε τὰ από σελίδος 40 και έφεξής.

Τὰ βιοτεχνικά μαθήματα έν ταῖς σχολαῖς των θηλέων εἶνε ὅμοια πρὸς τὰ έν ταῖς των ἀρρένων μετά τινων τροποποιήσεων ἀναλόγως των δυνάμεων τοῦ θήλεος γένους.

ΩΡΟΛΟΓΙΟΝ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Α'	Β	Γ'	Δ'	Ε'	ΣΤ'.	Σύνολον ὥρων τις ὅτις σχολικῆς περιόδου
Θρησκευτικά	2	2	2	2	2	2	12
Ἑλληνικά	9	9	11	10	10	10	59
Ἀριθμητική	3	3	3	3	3	3	18
Ἱστορία	2	2	2	2	2	2	12
Γεωγραφία 1	2	2	2	2	2	2	10
Φυσ. Ἱστορία 2			2	2	2	2	10
Ῥωδική	1	1	2	2	2	2	10
Ίχνογραφία	1	1	2	2	1	1	8
Καλλιγραφία 3	—	—	2	2	2	2	8
Γυμναστική	3	3	2	2	2	2	14
Χειροτεχνήματα	2	2	4	3	3	3	17
Γαλλικά	—	—	—	2	3	3	8
Ὁραι καθ' ἑβδομάδα	25	25	34	34	34	34	186

1. Έν τῇ πρώτῃ και τῇ δευτέρῃ τάξει ὑπὸ τὸ κοινὸν ὄνομα τῆς Φυσικογνωστικῆς περιλαμβάνεται ἢτε Φυσικὴ Ἱστορία και ἢ Πατριδογραφία.

2. Αἱ δύο ὥραι των Φυσικῶν έν ἑκατέρῃ των άνωτέρων τάξεων κατανέμονται ἀναλόγως εἰς πάντα τὰ φυσικά μαθήματα κατὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ σχολείου.

3. Ἡ καλλιγραφία έν τῇ πρώτῃ και δευτέρῃ τάξει συνδυάζεται τῇ Ἀναγνώσει και διὰ τοῦτο δὲν ἔρριζονται έν τῇ Ὁρολογίῳ ἴδια ὥραι.

ΤΩΝ ΑΡΡΕΝΩΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΜΟΝΟΤΑΞΙΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Θρησκευτικά.

Ἐκ τῆς Π. Διαθήκης—Ἰωσήφ (προτίμησις ὑπὸ τῶν γονέων,—διαγωγὴ τῶν ἀδελφῶν—ὄνειρα—Ἰωσήφ ἄρχων τῆς Αἰγύπτου) Μωϋσῆς (γέννησις αὐτοῦ—κλησις ὑπὸ τοῦ Θεοῦ—ἐξοδος τῶν Ἰσραηλιτῶν).

Ἐκ τῆς Κ. Διαθήκης. Γέννησις τοῦ Ἰησοῦ—ὁ Ἰησοῦς δωδεκαετής ἐν τῷ ναῷ—ὁ Ἰησοῦς εὐλογεῖ τὰ παιδία—Πάθη, σταυρώσεις, ἀνάστασις καὶ ἀνάληψις τοῦ Ἰησοῦ.—Προσευχαί. Ἅγιος ὁ Θεὸς. Πάτερ ἡμῶν. Δι' εὐχῶν. Αἱ ἀκόλουθοι ἐν τῇ καθωμιλημένῃ.

A Διὰ τὴν πρωῒνὴν ἐναρεξίν

Θεέ μου, Σὲ εὐχαριστοῦμεν, διότι μᾶς ἐφύλαξες ὕγιεις τὴν περασμένην νύκτα. Φύλαξέ μας καὶ σήμερον, φύλαξε τοὺς γονεῖς καὶ συγγενεῖς μας καὶ ὅλους τοὺς καλοὺς ὁμογενεῖς. Φώτισέ μας νὰ κάμωμεν τὸ θέλημά σου καὶ νὰ προσδεύωμεν εἰς τὰ γράμματα, διὰ νὰ γίνωμεν καλοὶ Χριστιανοὶ καὶ ὠφέλιμοι εἰς τὴν πατρίδα μας.

B Κατὰ τὴν λήξιν τῶν μαθημάτων

Κύριε, σὲ εὐχαριστοῦμεν διότι μᾶς ἐφύλαξες καὶ σήμερον ὕγιεις καὶ μᾶς ἐφώτισες νὰ μάθωμεν τόσα καλὰ μαθήματα. Σὲ παρακαλοῦμεν νὰ συγχωρήσῃς τὰ σφάλματά μας, νὰ μᾶς φωτίσῃς εἰς τὸ καλὸν καὶ νὰ μᾶς ἔχῃς πάντοτε ὑπὸ τὴν σκέπην σου.

Γ Πρὸς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, υἱὲ τοῦ Θεοῦ, Σὺ, ὅστις ἐσταυρώθης διὰ τὸ καλὸν τοῦ κόσμου, ἀξίωσέ μας νὰ δοξάζωμεν τὸ ὄνομά Σου πάντοτε εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν πατέρων μας, νὰ ἀκολουθῶμεν τὸ παράδειγμά σου καὶ νὰ φανῶμεν καὶ ἡμεῖς μίαν ἡμέραν χρήσιμοι εἰς τοὺς γονεῖς καὶ συγγενεῖς μας καὶ τὴν μεγάλην μας Μητέρα.

(Συνεπ. ὁμολογία)

Γ. καὶ Δ.

Αἱ δέκα ἐντολαί. Πρακτικὴ ἐρμηνεὶα αὐτῶν. Προφῆται—Δαυὶδ—Ἡλίας—Δαυὶδ καὶ Ἰωαννάβαν—Βασιλεία τοῦ Δαυὶδ—Σολομὼν—Κρίσις Σολομῶντος—Ἰώδ.—Εὐαγγελισμός—Γέννησις τοῦ Ἰωάννου—ἡ βάπτισις τοῦ Ἰησοῦ. Περὶ τοῦ μυστηρίου τοῦ βαπτίσματος καθιερωθέντος ὑπὸ τοῦ Ἰ. Χριστοῦ καὶ περὶ τῶν ἄλλων μυστηρίων ἐν συνόψει.—Προσκύνησις τῶν Μάγων. Κλήσις τῶν δώδεκα Ἀποστόλων καὶ ὀνόματα αὐτῶν.—Κατάπαυσις τῆς τρικυμίας—Ἀνάστασις τοῦ υἱοῦ τῆς χήρας—Ἡ ἐκ τοῦ ναοῦ ἐκδίωξις τῶν πωλούντων—Ἡ παραβολὴ τοῦ σπορέως, τῶν δέκα παρθένων, τῶν ταλάντων, τοῦ πλουσίου καὶ τοῦ πτωχοῦ Λαζάρου καὶ τοῦ Τελώνου καὶ Φαρισαίου, τοῦ Ἀσώτου—Πάθη καὶ ἀνάστασις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Γεωγραφία τῆς Ἀγίας Γῆς. Ὅρη, λίμναι καὶ ποταμοὶ αὐτῆς. Αἱ ἐπαρχίαι καὶ αἱ ἐπισημότεραι πόλεις.

Ἡ Κυριακὴ προσευχὴ καὶ πρακτικὴ ἐρμηνεὶα αὐτῆς.

Κατάλληλοι προσευχαὶ ἐν τῇ καθωμολημένῃ. Τὸ σύμβολον τῆς πίστεως.

Ἑλληνικὰ Α' καὶ Β'

ΤΑΞΙΣ Α'.

Ἀνάγνωσις. Ἀνάλυσις λέξεων εἰς τὰ συστατικὰ αὐτῶν καὶ σύνθεσις αὐτῶν. Ἀπταιστος ἀνάγνωσις ἀπλῶν προτάσεων καὶ λόγου συνεχοῦς. Ἀπόδοσις τοῦ ἀναγινωσκομένου δι' ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων. Ἡθικὸν διδάγμα καὶ συμπέρασμα ἐκάστου ἀναγινωσκομένου κεφαλαίου.

Ὁρθογραφία. Γραφὴ γραμμάτων, συλλαβῶν, λέξεων εἰς τὴν διδασκομένην. Ἀντιγραφὴ καὶ ἀσκήσις εἰς τὴν γραφὴν ἀπλῶν προτάσεων. Ἀντιγραφὴ ἐν τῇ σχολείῳ κατὰ τὰς ὥρας τῆς σιωπηλῆς ἐργασίας 3—4 στίχων. Γραφὴ τῆς ὀνομασίας τῶν ἐν τῇ σχολείῳ παρατηρουμένων ἀντικειμένων.

Γραμματικὴ. (κατὰ τὸ διάστημα τῆς Ἀναγνώσεως). Ἀνάλυσις τῶν προτάσεων εἰς λέξεις, τῶν λέξεων εἰς συλλαβὰς καὶ τῶν συλλαβῶν εἰς γράμματα καὶ ἀντιστρόφως. Σύνθεσις τῶν γραμμάτων εἰς λέξεις καὶ τούτων εἰς προτάσεις. Διαίρεσις τῶν γραμμάτων εἰς φωνήεντα, σύμφωνα, διφθόγους. Διαιρετικὰ σημεῖα. Τόνοι καὶ πνεύματα. Σημεῖα στίξεως. Ἀντιγραφὴ τῶν κατὰ τὰς γραμματικὰς ἀσκήσεις ἀναλυθεῖσων λέξεων κατὰ τὰς ὥρας τῆς ἀργίας.

ΤΑΞΙΣ Β'

Ἀνάγνωσις. Ἀσκήσις εἰς τὸ ἀπταιστως καὶ κατ' ἐννοίαν ἀναγινώσκειν. Ἑρμηνεὶα τῶν ἀναγινωσκομένων λέξεων καὶ ἀπόδοσις αὐτῶν κατ' ἐρώτησιν καὶ ἀπόκρισιν καὶ ἐν συνεχεί λόγῳ. Ἡθικὸν διδάγμα καὶ συμπέρασμα ἐξ ἐκάστου κεφαλαίου δι' ὀλίγων λέξεων, γραφόμενον ἐπὶ τοῦ πίνακος ὑπὸ τοῦ διδασκάλου καὶ ἀντιγραφόμενον ὑπὸ τῶν μαθητῶν κατὰ τὰς ὥρας τῆς ἀργίας.

Ὁρθογραφία. Ἀντιγραφὴ λέξεων ὠρισμένων ὑπὸ τοῦ διδασκάλου. Σχηματισμὸς προτάσεων ἐκ τῶν λέξεων τούτων τῇ βοηθείᾳ τοῦ διδασκάλου. Ἀντιγραφὴ 3—5 στίχων.

Γραμματικὴ. Ἐπανάληψις τῶν ἐν τῇ Α' τάξει. Διαίρεσις τῶν λέξεων εἰς μονοσυλλάβους, δισυλλάβους κτλ. Λήγουσα, παραλήγουσα, προπαραλήγουσα. Ὁξύτονος, παροξύτονος κλ. λέξεις. Μακρὰ καὶ βραχέα φωνήεντα. Μακρὰ καὶ βραχεῖαι συλλαβαί. Συλλαβισμὸς μετὰ τῶν ἀναγκαίων παρατηρήσεων ἐπὶ δύο συμφώνων μετὰ δύο φωνηέντων. Κλίσις ἀπλῶν ὀνομάτων ἐκ τῶν τῆς Α καὶ Β κλίσεως διὰ καταλλήλων προτάσεων ἀνευ διακρίσεως γραμματικῶν ὄρων. Κλίσις τοῦ ῥήματος, ἔχω, εἶμαι καὶ ἐνδὸς ἀπλοῦ βαρυτόνου εἰς τὸν ἐνεστώτα, μέλλοντα καὶ ἄοριστον τῆς ὀριστικῆς διὰ προτάσεων καὶ τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας. Ὑποτακτικὴ καὶ χρῆσις αὐτῆς διὰ τοῦ νὰ καὶ θά.

Ἑλληνικὰ Τάξεως Γ καὶ Δ

ΤΑΞΙΣ Γ'.

Ἀνάγνωσις. Ἀνάγνωσις ἄπταιστος καὶ λογικὴ. Ἀπόδοσις τοῦ περιεχομένου κατ' ἐρώτησιν καὶ ἀπόκρισιν καὶ ἐν συνεχεί λόγῳ. Περίληψις τοῦ διδασκομένου κεφαλαίου καὶ ἡθικὸν συμπέρασμα· γραφὴ λέξεων καὶ προτάσεων ἐκ τῶν ἀναγινωσκομένων καὶ κατασκευὴ ἐτέρων διὰ τῶν λέξεων τούτων. Ἀντιγραφὴ 5—10 στίχων.

ΤΑΞΙΣ Δ'.

Ἀνάγνωσις ἄπταιστος καὶ λογικὴ. Ἀπόδοσις τοῦ ἀναγινωσκομένου κατ' ἐρώτησιν καὶ ἀπόκρισιν καὶ ἐν συνεχεί λόγῳ. Περίληψις ἐκάστου κεφαλαίου καὶ ἡθικὸν συμπέρασμα. Ἀντιγραφὴ 10—15 στίχων ἐκ τοῦ καιμένου. Ἐκθέσεις. Μικρὰ διηγήματα, μικροὶ μῦθοι καὶ περιγραφὴ ἀντι-

κειμένων. Προηγούμενη αντιγραφή τῶν δυσκολωτέρων λέξεων καὶ ἐφαρμογὴ αὐτῶν ἐπὶ γραπτῶν γυμνασμάτων ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος.

Γραμματική. Γ' καὶ Δ. ἐν συνδιδασκαλίᾳ.

Οὐσιαστικά καὶ διάκρισις αὐτῶν εἰς συγκεκριμένα καὶ ἀφηρημένα καὶ τῶν συγκεκριμένων εἰς κύρια καὶ προσηγορικά. Γένος, ἀριθμός, πτώσις. Κλίσις ἀσυναιρέτων ὀνομάτων Α', Β', καὶ Γ'. κλίσεως διὰ τοῦ ἄρθρου. Οἱ κυριώτεροι κανόνες τοῦ τονισμοῦ. Τὰ συνήθη ἐπίθετα τρικατάληκτα καὶ δι-κατάληκτα. Γένη καὶ βαθμοὶ τοῦ εἰς ος. Ἀριθμητικά. Αἱ προσωπικαί, δεικτικαί, ἐρωτηματικαὶ καὶ ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι. Ἐννοια τοῦ ῥήματος. Οἱ ἅπλοὶ καὶ σύνθετοι χρόνοι τῆς ὀριστικῆς, ὑποτακτικῆς καὶ προστακτικῆς τῶν βαρυτόνων ῥημάτων τῆς ἐνεργητ. καὶ παθητικῆς φωνῆς. — Ἀπλὴ πρότασις. Ὑποκείμενον, ῥήμα, κατηγορούμενον, ἀντικείμενον. Οἱ κυριώτεροι τῶν συνδέσμων, τὰ κυριώτατα τῶν ἐπιρρημάτων καὶ προθέσεων.

Ἐν τῇ Δ' κατὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν γραμματικῶν παρατηρήσεων εὐ-ρυνσις τοῦ κύκλου τῶν κυριωτέρων μερῶν. Τὰ συνηρημένα Α Β καὶ Γ ης τὰ εἰς ες εὐς, υς. Ἡ ὀρθὴ γραφὴ τοῦ ὠτερος. Βαθμὸς τῶν εἰς ης, υς καὶ ὧν ἐπιθέτων. Ἐγκλισις τόνου. Τὰ συνηρημένα ῥήματα εἰς τοὺς χρόνους, καθ' οὓς καὶ τὰ βαρύτονα. Οἱ μεθ' ὑποτακτικῆς σύνδεσμοι. Γυμνάσματα πρὸς ἐφαρμογὴν. Πρακτικαὶ ἀσκήσεις περὶ τὴν σύνθεσιν καὶ παραγωγὴν.

Μαθηματικά.

Α' Ἀριθμητική.

ΤΑΞΙΣ Α'.

Ὁ κύκλος τῶν ἀριθμῶν 1.20. Αἰσθητοποίησις αὐτῶν. Ἀρίθμησις ἀνιού-σα καὶ κατιούσα. Ἀνάλυσις ἐκάστου ἀριθμοῦ καὶ σχηματισμὸς αὐτοῦ διὰ προσθέσεως καὶ ἀφαιρέσεως ἄλλων ἀριθμῶν. Σχηματισμὸς ἀριθμῶν διὰ πο-λλαπλασιασμοῦ καὶ διαιρέσεως. Γραπτὴ ἀσκήσις ἐπ' αὐτῶν διὰ τῶν ση-μείων τῶν 4 πράξεων. Προβλήματα τοῦ κοινοῦ βίου ἐντὸς τοῦ κύκλου τῶν ἀριθμῶν τούτων.

ΤΑΞΙΣ Β'.

Ὁ κύκλος τῶν ἀριθμῶν 1—100. Ἡ ἔννοια τῆς δεκάδος. Ἀρίθμησις ἀπὸ τοῦ 1—100 ἀνιούσα καὶ κατιούσα ἀπὸ στόματος κατὰ μονάδας καὶ δεκάδας. Ἀρίθμησις προστιθεμένων ἢ ἀφαιρουμένων τῶν ἀριθμῶν 2, 3, 4, 5. Ἀνά-λυσις διψηφίων εἰς δεκάδας καὶ μονάδας καὶ ἀνασύνθεσις. Πρόσθεσις μονο-

ψηφίων, διψηφίου καὶ μονοψηφίου, διψηφίου καὶ διψηφίου μετ' ἄθροισμα μὴ ὑπερβαῖνον τὰ 100. Ἀφαιρέσεις μονοψηφίων, μονοψηφίου ἀπὸ διψήφιον, δι-ψηφίου ἀπὸ διψήφιον. Πολλαπλασιασμὸς μονοψηφίων διὰ τοῦ Πυθαγορείου πίνακος. Πολλαπλασιασμὸς μονοψηφίου ἐπὶ διψήφιον μετ' ἄθροισμα μὴ ὑπερβαῖνον τὰ 100. Διαίσεις μονοψηφίων, διψηφίου διὰ μονοψηφίου. Γρα-πτὴ ἀσκήσις ἐπ' αὐτῶν. Προβλήματα λυόμενα διὰ μιᾶς ἢ δύο πράξεων ἐξ αὐτῶν. Τροπὴ γροσίων εἰς παράδες, μετζίτιων εἰς γρόσια.

ΤΑΞΙΣ Γ' καὶ Δ'.

Ὁ κύκλος τῶν ἀριθμῶν 1—1000. Ὀνομασία τῆς ἑκατοντάδος. Τροπὴ τῶν χιλιάδων εἰς ἑκατοντάδας καὶ δεκάδας καὶ ἀνασύνθεσις αὐτῶν. Ἀρίθμησις ἀπὸ 1—100 προστιθεμένων ἢ ἀφαιρουμένων τῶν ἀριθμῶν 6, 7, 8, 9. Πρόσ-θεσις καὶ ἀφαιρέσεις διψηφίου καὶ μονοψηφίου μετ' ἄθροισμα μὴ ὑπερβαῖνον τὰ 1000. Πολλαπλασιασμὸς διψηφίου καὶ τριψηφίου ἐπὶ μονοψηφίου, διαί-σεις διψηφίου καὶ τριψηφίου διὰ μονοψηφίου. Γραπτὴ κατασκευὴ αὐτῶν. Προβλήματα ἐπ' αὐτῶν ἅπλᾳ καὶ σύνθετα.

Ἐν τῇ Δ' κατὰ τὴν ἰδιαίτεράν ὥραν. Ἐπέκτασις τοῦ κύκλου πέραν τοῦ 1000. Πολλαπλασιασμὸς ἐπὶ διψήφιον, διαίσεις διὰ διψηφίου καὶ πολυ-ψηφίου. Πολλαπλασιασμὸς ἐπὶ 10, 1000 κλ. καὶ διαίσεις. Ἡ ἔννοια τοῦ δεκαδικοῦ κλάσματος. Δέκατα, ἑκατοστὰ καὶ χιλιοστὰ. Αἱ τέσσαρες πρά-ξεις ἐπ' αὐτῶν κατὰ τὰ ἐπὶ τῶν ἀκεραίων. Πολλαπλασιασμὸς δεκαδικῶν ἐπὶ 10, 100 κλ. καὶ διαίσεις. Προβλήματα ἐπ' αὐτῶν ἅπλᾳ καὶ σύνθετα. Τροπὴ παραδίων, δραμίων, ρουπίων εἰς δεκαδικὰ μέρη γροσίων, δακ., πή-χεως, γραπτῶς καὶ ἀπὸ μνήμης. Προβλήματα ἁπλῆς μεθόδου τῶν τριῶν εὐθείας μόνον σχέσεως διὰ τῆς ἀναγωγῆς εἰς τὴν μονάδα.

Β Γεωμετρία.

ΤΑΞΙΣ Δ'. (συνακροωμένης καὶ τῆς Γ')

Γεωμετρικὰ σχήματα δι' ἐποπτικῆς διδασκαλίας.

Στερεά. Κύβος ἐπιφάνεια, ἔδραι καὶ ἄκμαι αὐτοῦ. Σχήμα τῶν ἑδρῶν αὐ-τοῦ. Τετράγωνον καὶ πλευραὶ αὐτοῦ. Σχέσις αὐτῶν πρὸς ἀλλήλας καὶ περί-μετρος. Γωνίαι ἐπιπέδων, διέδροι καὶ στερεαί. Αἱ διάφοροι θέσεις ἐπιπέ-δου πρὸς τὸν ὀρίζοντα (κατακόρυφος, ὀριζοντία, κεκλιμένη) καὶ εὐθειῶν πρὸς ἀλλήλας (παράλληλοι, κάθετοι καὶ κεκλιμένοι). Βασιλικὸς πῆχυς καὶ ὑποδιαίρεσις αὐτοῦ. Τετραγων. πῆχυς καὶ ὑποδιαίρεσις αὐτοῦ. Μέτρησις εὐ-θείας γραμμῆς καὶ ἐπιφανείας τετραγώνου.

Ὀρθογώνιον παραλληλεπίπεδον. Ἐπιφάνεια αὐτοῦ. Ἐδραι καὶ πλῆ-

θος αὐτῶν. Ὁρθογώνιον παραλληλόγραμμον. Ὑψος καὶ βάσις αὐτοῦ. Σύγκρισις αὐτοῦ πρὸς τὸ τετράγωνον. Ἐμβαδὸν αὐτοῦ. Ἐφαρμογὴ ἐπὶ οἰκοπέδων, δωματίων κτλ. Στάθμη, κανὼν, γνώμων, ἀναγωγεὺς. Προβλήματα σχετικά.

Τριγωνικὴ πυραμὶς. Ἐποπτεία τῆς τριγωνικῆς πυραμίδος καθ' ὅμοιον γρόπον. Βάσις αὐτῆς. Ἐπιφάνεια. Κορυφή καὶ ὕψος τῆς τριγωνικῆς πυραμίδος. Τρίγωνον καὶ χαρακτηρισμὸς αὐτοῦ (ὀρθογώνιον, ὀξυγώνιον, ἀμβλυγώνιον, ἰσοπλευρον, ἰσοσκελές, σκαληνόν). Πλευραὶ βάσις καὶ ὕψος αὐτοῦ.

Κύλινδρος. Ὑψος καὶ βάσις αὐτοῦ. Κύκλος, κέντρον, περιφέρεια, διάμετρος, ἀκτίς, τόξον, χορδή. Διαδήτης.

Πραγματογνωσία Α' καὶ Β'.

ΚΥΚΛΟΣ Α'.

Αἰθουσα παραδόσεως. Μέρη αὐτῆς καὶ ἀντικείμενα. Ὀνομασία αὐτῶν. Τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ Σχολείου.

Ἀνθρώπινον σῶμα. Μέρη καὶ σκοπὸς ἐκάστου αὐτῶν, χεῖρες, πόδες, ὀφθαλμοὶ κτλ.

Ἐνδύματα τοῦ ἀνθρώπου.

Τροφαί. Ἄρτος, κρέας, ὀπῶραι, λαχανικά, σίτος, ὕδωρ κλ.

Οἰκογένεια καὶ μέλη αὐτῆς.

Σημεῖα τοῦ ὀρίζοντος.

Τόπος διαμονῆς τῶν ἀνθρώπων· ἑπαυλις, χωρίον, πόλις.

Χρυσός, χαλκός, ἄργυρος, σίδηρος.

ΚΥΚΛΟΣ Β'.

Ἐκκλησία. Ἐσωτερικὸν αὐτῆς, Εἰκονοστάσιον, Ἄγιον βῆμα, Θεσποτικὸς θρόνος, ἄμβων.

Ἑορταὶ Χριστιανικαί. Πάσχα, Χριστούγεννα καὶ Α' τοῦ ἔτους, Ἀπόκρια καὶ τοπικαὶ ἑορταί.

Ἔτος. Διαίρεσις αὐτοῦ εἰς μῆνας, τούτων εἰς ἡμέρας, τούτων εἰς ὥρας καὶ τούτων εἰς λεπτά. Ὁραι τοῦ ἔτους.

Δάσος. Δρυς, πεύκη, πλάτανος.

Ἱστορία.

ΚΥΚΛΟΣ Α'. (Α' ἔτος συνδιδασκαλίας).

Ἡρακλῆς, Θησεύς, Ἰάσων, Τρωϊκὸς πόλεμος.

Λυκοῦργος, Σόλων, Μιλιτιάδης καὶ ἡ ἐν Μαραθῶνι μάχη. Θερμοπύλαις καὶ ἡ ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχία. Λεωνίδα καὶ ἡ ἐν Θερμοπύλαις μάχη. — Ἀριστείδης καὶ Πausanίας. Ἡ ἐν Πλαταιαῖς μάχη. Κίμων, Περικλῆς, Σωκράτης, Πελοπίδας, Ἐπαμεινώνδας. Μέγας Ἀλέξανδρος.

ΚΥΚΛΟΣ Β'. (Β' ἔτος συνδιδασκαλίας).

Μέγας Κωνσταντῖνος—Ἰουστινιανὸς—Ἡράκλειος—Σχίσμα—Ἀλωσις τῆς Κ)πόλεως ὑπὸ τῶν Φράγκων, ὑπὸ τῶν Τούρκων—Ἱστορία τῆς νέας Τουρκίας.

Γεωγραφία.

ΤΑΞΙΣ Β' (συμμετεχοῦσης καὶ τῆς Α').

Ἡ γῆ ὡς κατοικία τῶν ἐμψύχων. Οὐρανὸς καὶ γῆ.

Πόλεις. Δημόσια κτίρια.—Ἐκκλησία, σχολεῖον, στρατῶν, νεκροταφεῖον, διοικητήριον.

Πρωτεύουσα τοῦ Τουρκικοῦ κράτους καὶ αἱ μεγαλύτεραι πόλεις αὐτοῦ. Σμύρνη, Ἀδριανούπολις, Θεσσαλονίκη, Μοναστήριον, Ἰωάννινα.

Ὑδατα τῆς θαλάσσης καὶ τῆς ξηρᾶς.

Λόφος, βουνόν, ὄρος, ὀροπέδιον, ἠφαίστειον.

Ποταμοί, λίμνη, κόλπος, λιμὴν, νῆσος, χερσόνησος.

Χωρίον ἢ πόλις ἐνθα κατοικεῖ ὁ διδασκόμενος.—Χαρτογραφία αὐτῆς καὶ ἀνάγνωσις ἐπὶ τοῦ χάρτου τῆς πατρίδος καὶ τῶν περιχώρων.

ΤΑΞΙΣ Γ' καὶ Δ'.

Σμύρνη καὶ τὰ περίξ αὐτῆς. Νοερὰ ταξίδια ἐντὸς τοῦ Νομοῦ Ἀιδινίου. Κυριώτεραι πόλεις αὐτοῦ. Τὰ ὑψηλότερα ὄρη, οἱ κυριώτεροι ποταμοὶ καὶ πεδιάδες, προΐοντα καὶ λιμένες. Πληθυσμός, ἐθνότης, θρησκεία. Οἱ ἄλλοι νεμοὶ τῆς Ἀσιατικῆς καὶ Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας μετὰ τῶν πρωτευουσῶν καὶ τῶν κυριωτέρων πόλεων. Ὅρια, κυριώτερα ὄρη καὶ ποταμοὶ τοῦ Τουρκικοῦ κράτους. Ἐθνότητες καὶ θρησκείαι.

Ἡ Ἑλλάς. Ὅρια, πρωτεύουσα, αἱ μεγαλύτεραι πόλεις, πληθυσμός, πολιτεία καὶ προϊόντα.

Τὰ λοιπὰ κράτη τῆς Χερσονήσου τοῦ Αἴμου ἐν συνόψει. Τὰ κράτη τῆς Εὐρώπης μετὰ τῶν πρωτευουσῶν αὐτῶν. Ἡ Εὐρώπη ὡς μία τῶν Ἠπειρῶν. Ἡ γῆ ὡς σφαῖρα· περιστροφὴ αὐτῆς περὶ τὸν ἄξονά της καὶ πέραξ τοῦ ἡλίου. Χαρτογραφία τῆς Τουρκίας καὶ Ἑλλάδος καὶ ἀνάγνωσις ἐπὶ τοῦ χάρτου.

ΤΑΞΙΣ Α' καὶ Β'

ΚΥΚΛΟΣ Α'

Ζῶα. Πρόβατον, ἵππος, κύων, ἐλέφας, λέων.— Χελιδὼν, ἀηδὼν, ἀετός.— Ἐχίδνα.— Ὀνίσκος, σπηῖα.— Μύρμηξ, μεταξοσκώληξ, ἀράχνη.

Φυτά. Φυσιολογία τῶν φυτῶν.— Κορμός, βίβλα, χυμός, φύλλα, ἄνθος, καρπός. Γονιμοποιήσις. Πολλαπλασιασμός καὶ ἐξημέρωσις αὐτῶν.

Βάμβαξ, ὄρυζα, καπνός, λίνον, ῥόδον.

Ὅρυκτά. Ὑψος, μαγειρικὸν ἄλας, θεῖον, χαλκός, ἄργυρος.— Σεισμοί.

ΚΥΚΛΟΣ Β'

Ἐξωτερικὴ ἀποψὶς τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος. Τρίχες, δέρμα, ὀνυχες, σκελετός. Θρέψις. Νευρικὸν σύστημα καὶ αἰσθητήρια ὄργανα.

Γενικὰ παραγγέλματα ὑγιεινῆς καὶ ὁδηγίαι ἐπ' αὐτῶν.

Ζῶα. Βοῦς, γαλῆ, τίγρις, φάλαινα, μῦς.— Χελιδὼν, στρουθοκάμηλος, κροκόδειλος, σαρδίνη, μέλισσα, ἐκτάπους. Σπόγγος.

Φυτά. Ἐλάτη, ἐλαία, πορτοκαλλέα, λεμονέα, ἄμπελος. Δημητριακοὶ καρποί.

Ὅρυκτά. Μάρμαρον, ἀδάμας, σίδηρος, χρυσός, ἄσφαλτος, ἄνθραξ.

Ποιήματα.

Ἀπαγγελία καὶ ἀπομνημόνευσις τῶν ἐν τῇ Ἀναγνωστικῇ ποιημάτων.

Τεχνικά.

Α Καλλιγραφία.

ΤΑΞΙΣ Α' καὶ Β'

Συνδυασμός γραφῆς μετὰ τῆς ἀναγνώσεως. Ἀσκήσεις ἐπὶ τῶν γραμμάτων.

ι, η, κ—υ, ν—μ—ο, α, ρ, ε, ω, φ—λ, χ, δ—γ, τ, σ, π—θ, θ—ζ, ζ, ψ, ς—Σύνδεσις αὐτῶν εἰς λέξεις.

ΤΑΞΙΣ Γ'.

Ἐπανάληψις ἐπὶ τῶν ἐν τῇ Β' καὶ τὰ κεφαλαία κατὰ τὴν ἐξῆς σειρὰν.

Τ, Π, Α, Λ, Γ, Ι, Ο, Υ, Ε, Ω, Θ, Η, Ρ, Χ, Ν, Μ, Ψ, Φ, Β, Κ, Ζ, Ξ, Σ, Δ.— Ἀσκήσεις ἐπὶ ὀνομάτων ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ ὁποίου νὰ ὑπάρχῃ ἐν ἐξ αὐτῶν.

Οἱ ἀριθμοί

ΤΑΞΙΣ Δ'.

Ἐπανάληψις τῶν ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσιν ἐν μικροτέρῳ σχήματι· καὶ εἴτα εἰς μέγεθος τῆς συνήθους γραφῆς.— Λέξεις καὶ φράσεις.

Τὰ κλάσματα

Β Ἰχνογραφία.

Καθ' ὅλας τὰς τάξεις ἐλευθέρᾳ ἰχνογραφίᾳ καὶ τῇ ὁδηγίᾳ τοῦ διδασκάλου παράστασις ἀντικειμένων ἀπλῶν ἀπὸ τοῦ φυσικοῦ.— Ἰχνογραφία καὶ ὑποδείγματα.

Γ Ὠδική.

ΤΑΞΙΣ Α' Β'.

Ἀσματα κοινά.

Πήρανε κι' ἀνθίζουν.—

Τί βραδεῖά, τί βραδεῖά.—

Λοιπὸν ἐτελειώσαμεν—

Ὁ ἥλιος τὰ βουνὰ χρυσώνει.—

Ἐκκλησιαστικά.

Ταῖς πρεσβεῖαις τῆς Θεοτόκου.—

Σῶσον ἡμᾶς, υἱὲ Θεοῦ.—

Χριστὸς Ἀνέστη.—

Εὐλογητὸς εἰ Χριστέ.—

ΤΑΞΙΣ Γ' Δ'.

Θεέ, σὺ ὁ δεσπάζων.—

Μὲ καρὰδια στὰ ταξίδια.—

Ἦλθε πάλι ἡ ἀνοιξίς.—

Χαῖρε, χαῖρε, ὦ πατρίς μου.—

Ἀσματα λαϊκά, ἱστορικὰ ἀναφερόμενα ὡς ὀρισμένα γεγονότα τῆς ἱστορίας.

Γυμναστική.

Παιδιαὶ ἐπιτόπιοι καὶ παιδιαὶ ἐκ τῶν ἐν ἰδιαίτερῳ τεύχει ἐκδοθησάμενων ἐκ τῆς Γυμναστικῆς τοῦ Χρυσάφει.

Ῥυθμικὴ Γυμναστικὴ (κατὰ τὰ ἐν τῇ προηγουμένῃ προγράμματι).

ΩΡΟΛΟΓΙΟΝ
ΤΟΥ ΜΟΝΟΤΑΞΙΟΥ ΔΗΜΟΤ. ΣΧΟΛΕΙΟΥ
ΤΩΝ ΑΡΡΕΝΩΝ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Α		Β		Γ		Δ	
	Διδασκ.	Έποπτ	Διδασκ.	Έποπτ	Διδασκ.	Έποπτ	Διδασκ.	Έποπτ
Θρησκευτικά			1 1)2				1 1)2	
Πραγματογνωσία								
•Ανάγνωσις	3		3		3		2	
Γραφή		4		3		3		3
Γραμματική			1			1	1	
•Ορθογραφία						1	1	1
•Αριθμητική	1 1)2		1 1)2	1 1)2		3 1 1)2		3
Ποιήματα	1 1)2		1 1)2			1)2	1)2	
Γεωμετρία						1	1	
Φυσ. •Ιστορία						1	1	
Γεωγραφία		1	1			1	1	
•Ωδική					2			
•Ίχθυογραφία						2		2
Καλλιγραφία				1		2		2
Γυμναστική				2	2			
Μελέτη		4		4		3		3
•Ακρόασις		2		2		1)2		1)2
	2 0		2 0		2 7		2 7	
	2 4		2 4		3 4		3 1	

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ
ΤΟΥ ΜΟΝΟΤΑΞΙΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ**

Ωραι	Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη
	Διδασκαλία	Διδασκαλία	Διδασκαλία
8-8 1/2	Α. Ανάγνωση	Γ. Προμελέτη	Γ. Προμελέτη
8 1/2-9	Γ. "	Δ. Ανάγνωση	Δ. Ανάγνωση
9-9 1/2	Δ. "Επιμελέτη	Γ. "	Γ. "
9 1/2-10	Α)Β. Αριθμητική	Α)Β. Θρησκευτικά	Α)Β. Αριθμητική
10-10 1/2	Γ)Δ. "	Γ)Δ. "	Γ)Δ. "
10 1/2-11	Α. Ανάγνωση	Β. Προμελέτη	Α)Β. Ακρόαση
10 1/2-11 1/2	Β. Προμελέτη	Γ)Δ. Προβλημα.	Γ)Δ. "
11 1/2-12	Β. Ανάγνωση	Α)Β. "Επιμελέτη	Β. Προμελέτη
11 1/2-12	Γ)Δ. Γεωγραφία	Α)Β. Γραφή	Γ)Δ. Προβλημα.
2-2 1/2	Γ)Δ. Γραμματική	Α)Β. Προμελέτη	Γ)Δ. Προβλημα.
2 1/2-3	Α)Β. Πραγματόγν.	Γ. "Ορθογραφία	Α)Β. Γραφή
3-4	Α Γ. Γομφιαστική	Α Γ. "Ορθογρ.	Α)Β. Ακρόαση
	Β Δ	Β Δ	Γ)Δ. "

ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ ΚΑΘ' ΕΚΑΣΤΗΝ

Ωραι	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατον
	Διδασκαλία	Διδασκαλία	Διδασκαλία
8-8 1/2	Α. Ανάγνωση	Γ. Προμελέτη	Γ. Προμελέτη
8 1/2-9	Γ. "	Δ. "Επιμελέτη	Δ. "Επιμελέτη
9-9 1/2	Α)Β. Θρησκευτικά	Α)Β. Αριθμητική	Α)Β. Θρησκευτικά
9 1/2-10	Γ)Δ. "	Γ)Δ. Γραφή	Γ)Δ. Γραφή
10-10 1/2	Α Β. Ακρόαση	Α)Β. Προβλήματα	Α)Β. Ακρόαση
10 1/2-11	Α. Ανάγνωση	Β. Προμελέτη	Β. Προμελέτη
10 1/2-11 1/2	Γ)Δ. "Ιστογραφία	Γ)Δ. Προβλήματα	Γ)Δ. Καλλιγραφία
11-11 1/2	Β. Ανάγνωση	Α. "Επιμελέτη	Α. "Επιμελέτη
11 1/2-12	Γ)Δ. Γεωγραφία	Α)Β. Γραφή	Γ)Δ. Φυσ. Ιστορία
2-2 1/2	Γ)Δ. Γραμματική	Α)Β. Προμελέτη	Α)Β. Γραφή
2 1/2-3	Α)Β. Πραγματόγν.	Γ)Δ. "Ορθογραφία	Β. Καλλιγραφία
3-4	Α Γ. Γομφιαστική	Α Γ. "Ορθογρ.	Γ)Δ. Καλλιγραφία
	Β Δ	Β Δ	Β Δ

ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ ΚΑΘ' ΕΚΑΣΤΗΝ

ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΟΝ

Ἡ διδασκαλία τῶν μαθημάτων πλὴν τῶν Κυριακῶν, θὰ διακόπτηται κατὰ πᾶν Σχολικὸν ἔτος καὶ τὰς ἀκολουθοῦσας ἡμερομηνίας ἢ καὶ ἐορτὰς, ἦτοι:

Σεπτεμβρίου	8	—	τῆς Γεννήσεως τῆς Παναγίας
»	14	—	τοῦ Τιμίου Σταυροῦ
Ὀκτωβρίου	26	—	τοῦ Ἁγίου Δημητρίου
Νοεμβρίου	21	—	τῶν Εἰσοδίων τῆς Παναγίας
Δεκεμβρίου	6	—	τοῦ Ἁγίου Νικολάου
»	24	μέχρι καὶ	ἀπὸ τῆς παραμονῆς τῶν Χριστουγέννων μέχρι καὶ
Ἰανουαρίου	7	—	τῆς ἐορτῆς τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου
»	30	—	τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν
Φεβρουαρίου	23	—	τοῦ Ἁγίου Πολυκάρπου, τοῦ καὶ πολιούχου τῆς Σμύρνης
Μαρτίου	25	—	τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Παναγίας
Ἀπριλίου	23	—	τοῦ Ἁγίου Γεωργίου
Μαΐου	21	—	τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου.

Τὸ Σάββατον τῆς Τυροφάγου
τὴν Καθαρὰν Δευτέραν
ἀπὸ τῆς Μεγάλης Πέμπτης καὶ καθ' ὅλην τὴν
Διακαινήσιμον
τῆς Ἀναλήψεως τοῦ Χριστοῦ
τὴν Δευτέραν τῆς Πεντηκοστῆς.

Τὸ Σάββατον τῆς Α' ἐβδομάδος τῶν Νηστειῶν καὶ τὴν ἐορτὴν τῆς Ἁγίας Βαρβάρας 4 Δεκεμβρίου οἱ διδάσκοντες καὶ διδασκόμενοι ὀφείλουσιν, ἐν σώματι μεταβαίνοντες εἰς τὴν Ἱ. Ἐκκλησίαν, νὰ κοινωνῶσιν.

Καθ' ὅλας τὰς ἀνωτέρω ἐορτὰς καὶ Κυριακὰς οἱ διδάσκαλοι ἐκ περιτροπῆς, ὀφείλουσι νὰ ἐκκλησιάζωνται μετὰ τῶν μαθητῶν διακείμενοι ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς θείας λειτουργίας μέχρι τῆς διανομῆς τοῦ ἀντιδόρου.

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

Ἐν τῇ ὑποσημ. τῆς σελ. 52 γραπτέον οὕτω:

Ἡ διδασκαλία τῶν Γεωργικῶν μαθημάτων δύναται νὰ γένηται ἀντὶ τῆς μιᾶς ὥρᾶς τῶν Ἐμπορικῶν ἐν τῇ Ε' καὶ μιᾶς ὥρᾶς τῶν Γαλλικῶν ἐν τῇ σ' ἐν τοῖς ἀγροτικαῖς καὶ γεωργικαῖς συνοικισμοῖς.

ΠΑΡΟΡΜΑΤΑ

SISMANOGLIO
MECANO